

Sisukord

Lk

Teave äriühingu kohta

Äriühingu nimi	BTA AAS
Õiguslik seisund	kindlustusaktsiaselts
Registrikood, registreerimiskoht ja -kuupäev	40003159840, registreeritud Riias, Lätis, 1993. aastal kindlustusaktsiaseltsina
Aadress	Kr. Valdemāra 63, Riia
Juhatuse liikmed ja nende ametikohad	Gints Dandzbergs – juhatuse esimees Jeļena Alfejeva – juhatuse liige Agris Dambenieks – juhatuse liige Jānis Lucaus – juhatuse liige alates
Nõukogu liikmed ja nende ametikohad	Pauls Dandzbergs – nõukogu esimees Andrejs Galanders – nõukogu liige Marts Dandzbergs – nõukogu liige
Majandusaasta	01.01.2009–31.12.2009
Teave aktsionäride kohta	Lāti residendid
Audiitorid	KPMG Baltics SIA Vesetas iela 7 Riia, LV-1013 Litsents nr 55

Tegevusaruanne

2009. majandusaasta aruande tegevusaruanne

2009. aasta oli Läti majanduse ajaloos aasta, mil ilmnisid varasematel aastatel tehtud vead. Samal ajal oli see periood, mil äriühingud analüüsisid oma tegevusmustrit ja muudatusteks valmisolekut. Ka kindlustusturul toimusid 2009. aastal olulised muutused. Pärast 17 aastat kestnud pidevat arengut, mil iga aasta tõi uusi kliente ja suurendas tegevuse mahtu, leidis möödunud aastal kahjukindlustusturul aset laekunud kindlustusmaksete väga suur langus – 28% võrreldes 2008. aastaga. Ent äriühing jätkab nii-öelda jõukatel aastatel müüdud poliiside teenindamist ja kahjunõuete hüvitamist. Ehkki makstud kahjunõuded on absoluutväärtuses langenud, on see vähenemine väiksem võrrelduna kindlustusmaksete vähenemisega. Võrreldes 2008. aastaga alanes kahjukindlustusturul makstud kahjunõuete maht 12,9% ja ulatus 2009. aastal 155,6 miljoni Läti latini.

Sellises olukorras hakkavad kliendid tõenäoliselt rohkem kui kunagi varem hindama kindlustusandja usaldusväärsust ja finantsstabiilsust. Majandusaasta jooksul on BTA oma kliendibaasi säilitanud, kuigi kooskõlas üldiste turusuundumustega langes BTA brutopreemiate maht ligikaudu 34%, mis lõppkokkuvõttes vähendas pisut BTA turuosa 23,3%ni.

BTA tegevus põhineb kahel olulisel osal – kliendi vajaduste mõistmine ja püüe näha ette kindlustusturu suundumusi. Eelmisel aastal oli klientide esmane eesmärk säästa raha, võrrelda hindasid ja teha õigustatud kulutusi. Kliendi vajadustele reageerimiseks muutis BTA oma teenuseid ja hinnakujundust, et vastata laiemale ringi klientide vajadustele. Selle tulemusena on müüdud poliiside arv kahanenud vaid 10,5%, mis näitab, et BTA kindlustusteenused on asjakohased ja turul nõutud.

BTA töötas aktiivselt teenuste kättesaadavuse parandamise kallal, hoides ulatuslikku müügivõrku ja arendades nii kaugmüüki kui ka kaugkahjukäsitlust Interneti ja telekommunikatsiooni tehnoloogia abil. 2009. aasta lõpus sõltumatu isiku poolt korraldatud uuring näitab, et BTA on kõige kättesaadavam kindlustusselts, mis puutub kahjuteade esitamisse ja kahjude läbivaatamisse. Kuna klientide tegevus väljaspool Lätit kasvab, siis pakub BTA kõiki kindlustusteenuseid Baltimaades. Edaspidi hakatakse põhirõhku panema ühtsetele teenindusstandarditele, ühise tugiinfrastruktuuri väljatöötamisele ja kliendisuhetes paindlikkuse säilitamisele.

Klienditoe teenust on pakutud rohkem kui kolm aastat. See võimaldab BTA klientidel saada kindlustusjuhtumi korral nõu ja vastuseid oma kindlustusega seotud küsimustele.

Oluline osa BTA personalijuhtimises on töötajate pädevuse pidev parandamine. Äriühing korraldas töötajatele asjakohaseid koolitusi, mis aitasid saavutada käesolevas aastaaruandes kajastatud majandustulemusi. Äriühingu tegevus Lätis, Leedus ja Eestis on märkimisväärselt edendanud kogemuste vahetamist ja töötajate pädevuse tõstmist.

2009. aastal ulatusid BTA kogutud brutopreemiad 48,28 miljoni Läti latini ja teenitud netopreemiad 53,83 miljoni Läti latini. 2009. aastal maksis äriühing kahjunõudeid summas 32,27 miljonit Läti latti ja neto kahjunõuded ulatusid 34,27 miljoni Läti latini. Kahjusuhe on tõusnud 5,5 baaspunkti võrreldes mullusega, ulatudes 63,7%ni. Vaatamata neto tegevuskulude alanemisele 2,27 miljoni Läti lati võrra absoluutväärtuses, võrdeliselt teenitud preemiatega on neto tegevuskulud tõusnud 2008. aasta 27,9%-lt 2009. aastal 30,3%ni. Selle suhte alandamiseks keskendub äriühing sellele ka järgmistel aruandeperioodidel.

Äriühingu finantsstabiilsust kinnitab mitu indeksit. Üks peamisi indekseid on tehniliste eraldiste summa, mis koos edasikindlustuskatte ja kapitaliga tagab kindlustusandja finantsstabiilsuse. BTA on Lätis juhtiv kindlustusandja ka tehniliste eraldiste poolest – 2009. aastal olid tehnilised eraldised (neto) 37,95 miljonit Läti latti. Kuigi valuutapoliitika muutustega seotud riskid on märkimisväärselt vähenenud, on BTA-l üldiselt aina suurem osa investeringutest nomineeritud eurodes. Selle põhimõtte kohaselt moodustasid eurodes nomineeritud investeringud 2009. aasta lõpus 65% tehnilisest eraldisest. BTA edasikindlustuspoliitikas ei ole 2009. aastal märkimisväärselt muudatusi olnud ja edasikindlustuslepingute ülesehitus ja põhipartnerid on suures osas jäänud samaks. Selleks, et vähendada riski kontsentreerumist ühe edasikindlustusseltsi juurde, on edasikindlustusseltside arv veidi suurenenud kõige kriitilisemate kohustuslike lepingute puhul ning riskid antakse üle peamiselt sellistele ettevõtetele, mille krediitireiting on A.

Tegevusaruanne

BTA on Lätis esimese kolme ettevõtte seas suurimates kahjukindlustuse segmentides, nagu kaskokindlustus, kohustuslik liikluskindlustus ja tervisekindlustus.

BTA tegevuse majandustulemuseks oli eelmisel aastal 4 032 094 Läti lati suurune kasum, mis pärast maksude mahaarvamist oli 3 223 270 Läti latti, mis on Läti kindlustusturul üks paremaid näitajaid.

Arvestades eesisevat Solvency II rakendamist 2012. aastal ja eesmärgiga tagada äriühingu edasine areng, soovib juhatus jätta vähemalt 75% majandusaasta kasumist jaotamata.

BTA ostis 2009. aastal UAB BTA Draudimase aktsiad, suurendades oma investeeringut selles ettevõttes 79,87%ni. 2010. aasta jaanuaris omandas äriühing ülejäänud aktsiad, viies sellega oma investeeringu 100%ni Leedu ühe juhtiva kindlustusseltsi aktsiatest.

2010. aasta prognoosid põhinevad Läti majanduse ja seega ka finantssektori oodataval stabiliseerumisel ning loodetakse, et see toimib teisel poolaastal mitte vaid maksete vahendajana, vaid ka tootlike investeeringute jaoks laenude pakkujana. Eeldame kindlustusturu edasist langust, samuti suuremat konkurentsi kindlustusandjate seas võrdlemisi hea kahjusuhtega turuosade jagamisel. 2010. aastal kavatseb BTA hoida kindlustusmaksete summa möödunud aasta taseme lähedal ja stabiliseerida kuluindekseid. Investeeringute tulu tõenäoliselt väheneb lati intressimäärade languse tõttu, ent riigi võlakirjade puhul oodatakse positiivset ümberhindlustest saadud tulu.

Majandusaasta jooksul vastas BTA äriseadustiku nõuetele.

Alates aasta lõpust ei ole toimunud sündmusi, mis võiksid BTA juhatuse arvates avaldada märkimisväärset mõju raamatupidamise aastaaruande esituslaadile.

Täname kõiki BTA kliente, koostööpartnereid ja aktsionäre eduka koostöö ja toetuse eest, samuti BTA töötajaid nende panuse eest äriühingu stabiilsusse ja edasisse kasvu.

Soovime kõikidele edu edaspidises tegevuses.

Gints Dandzbergs
juhatuse esimees

Pauls Dandzbergs
nõukogu esimees

Agris Dambenieks
juhatuse liige

31. märts 2010

Juhtkonna vastutus

Kindlustusaktsiaseltsi BTA juhtis 2009. aastal neljast juhatuse liikmest koosnev juhatus. Äriühing teavitas äriühingus toimuvast korrapäraselt nõukogu ja andis kõik vajalikud selgitused.

Juhtkond vastutab raamatupidamisaruannete koostamise, raamatupidamiskannete tegemisel raamatupidamisarvestuse suhtes kohaldatavate õigusnormide järgimise, kindlustusseltsi varade turvalise hoidmise ning pettuse ja muu ebaausa tegevuse ärahoidmise eest.

Juhtkond vastutab äriühingu 2009. majandusaasta aruande koostamise eest, mis kajastab BTA tegevust ajavahemikul 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2009.

Äriühingu juhtkond kinnitab, et käesolev aastaaruanne on koostatud vastavalt kehtivatele õigusnormidele, Euroopa Liidus kehtestatud rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele ning finants- ja kapitalituru komisjoni (FCMC) nõuetele. Majandusaasta aruanne annab ka õige ja õiglase ülevaate kindlustusseltsi finantsseisundist aasta lõpu seisuga ning õige ja õiglase ülevaate äriühingu tegevuse tulemist ja rahavoogudest majandusaasta jooksul.

Äriühingu majandusaasta aruanne on koostatud juhtkonna mõistlike otsuste ja eelduste kohaselt.

Juhtkond kinnitab, et järgitud on Läti Vabariigi õigusnorme ning finantsaruanded on koostatud jätkuvuse põhimõttest lähtudes.

Juhtkond ei ole teadlik ühestki olulisest sündmusest pärast aasta lõppu, mida ei ole selles aastaaruandes kajastatud ja mis võivad avaldada mõju kindlustusseltsi edasisele tegevusele ja aastaaruande hindamisele.

Gints Dandzbergs
juhatuse esimees

Pauls Dandzbergs
nõukogu esimees

Agris Dambenieks
juhatuse liige

31. märts 2010

2009. aasta koondkasumiaruanne

	Lisad	2009 latti	2008 latti
Teenitud preemiad			
Kogutud preemiad			
Kogutud brutopreemiad	5	47 918 343	72 537 305
Edasikindlustuse osa kogutud preemiates	5	(3 954 480)	(3 562 089)
<i>Kogutud netopreemiad</i>	5	43 963 863	68 975 216
Ettemakstud preemiate ja möödumata riskide tehniliste eraldiste muutus			
Brutomuutus	7	10 005 672	(2 838 757)
Edasikindlustuse osa	7	(145 019)	516 645
<i>Ettemakstud netopreemiate ja möödumata riskide tehniliste eraldiste muutus</i>	7	9 860 653	(2 322 112)
Teenitud netopreemiad	6	53 824 516	66 653 104
Muud tehnilised tulud, neto	8	84 554	298 050
Preemiate tagastamised		-	(4 920)
Esinenud kahjunõuded, neto			
Makstud kahjunõuded, neto			
Kahjunõuete kogusumma	9	(32 266 250)	(38 205 739)
Makstud kahjud		(32 334 179)	(39 321 286)
Kahjukäsitluskulud		(1 812 885)	(2 056 244)
Regressina ja jääkvara realiseerimisest saadud summad		1 880 814	3 171 791
Edasikindlustuse osa makstud kahjunõuetes	9	922 993	1 001 771
<i>Makstud neto kahjunõuded</i>	9	(31 343 257)	(37 203 968)
Muutus rahuldamata nõuete eraldises			
Muutus rahuldamata bruto nõuete eraldises	10	(3 388 064)	925 549
Edasikindlustuse osa	10	462 883	(2 494 933)
<i>Muutus rahuldamata netonõuete eraldises</i>	10	(2 925 181)	(1 569 384)
Esinenud netokahjunõuded	11	(34 268 438)	(38 773 352)
Tegevuskulud/-tulud			
Kindlustuslepingute sõlmimiskulud	12	(5 004 526)	(7 464 909)
Tulevaste perioodide sõlmimiskulude muutus	13	(1 334 232)	553 009
Halduskulud	14	(9 982 311)	(11 631 552)
Kulum ja amortisatsioon	25, 26, 27	(426 497)	(422 788)
Edasikindlustuse komisjonitasud, neto	15	397 466	444 222
Ettemakstud edasikindlustuse komisjonitasude muutus	16	41 052	(55 310)
Neto tegevuskulud		(16 309 048)	(18 577 328)
Muud tehnilised kulud, neto	17	(727 863)	(550 973)

2009. aasta koondkasumiaruanne

	Lisad	2009 latti	2008 latti
Investeeringustegevuse juhtimise kulud	18	(87 057)	(189 738)
Intressi- ja dividenditulu, neto	19	2 239 149	2 064 803
Kasum/(kahjum) finantsvaradest ja -kohustustest õiglasel väärtuses kasumiaruande kaudu, neto	20	633 518	(1 575 639)
Kahjum vahetuskursi kõikumisest		(91 711)	(81 378)
Kinnisvarainvesteeringute ümberhindlus	26	(712 396)	(154 359)
Kahjum varade väärtuse langusest	21	(359 911)	(2 178 679)
Muud kulud, neto	22	(193 219)	(168 400)
Kasum enne maksustamist		4 032 094	6 761 191
Tulumaksukulud	23	(808 824)	(1 339 998)
Majandusaasta puhaskasum		3 223 270	5 421 193
Muu koondkasum			
Maa ja ehitiste ümberhindlus		(875 653)	25 559
Edasilükkunud maksude mõju maa ja ehitiste ümberhindlusele		131 348	(3 833)
Muu koondkasum majandusaastal		(744 305)	21 726
Koondkasum majandusaastal kokku		2 478 965	5 442 919

Lehekülgedel 13–72 esitatud lisad moodustavad käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Gints Dandzbergs
juhatuse esimees

Pauls Dandzbergs
nõukogu esimees

Agris Dambenieks
juhatuse liige

31. märts 2010

Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2009

Varad	Lisad	2009 latti	2008 latti
<u>Nõuded aktsionäride vastu sissemaksmata aktsiakapitali eest</u>	39	244 634	-
<u>Maa ja ehitised</u>	26	3 593 417	3 956 424
<u>Materiaalne põhivara</u>	25	396 907	530 965
<u>Immateriaalne põhivara</u>	27	85 567	98 046
<u>Kinnisvarainvesteeringud</u>	26	2 388 863	3 072 278
Investeeringud tütarettevõtetesse	28	3 334 392	-
Investeeringud sidusettevõtetesse	29	245 981	491 963
Investeeringud õiglasel väärtusel kasumiaruande kaudu			
Aktsiad ja muud muutuva tulumääraga väärtpaberid	30	3 160 742	2 993 405
Võlaväärtpaberid ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid	30	21 072 463	16 378 069
<i>Koguinvesteeringud õiglasel väärtusel kasumiaruande kaudu</i>		24 233 205	19 371 474
Müügivalmis finantsvara			
Aktsiad ja muud muutuva tulumääraga väärtpaberid	31	185 740	769 854
Pangahoiused	32	13 273 367	17 634 389
<u>Finantsinvesteeringud kokku</u>		41 272 685	38 267 680
Laenud ja nõuded			
Laenud			
Hüpoteeklaenud		3 743 299	5 763 452
Muud laenud		2 404 820	2 558 589
<i>Laenud kokku</i>	33	6 148 119	8 322 041
Nõuded			
Nõuded otsesest kindlustustegevusest			
Nõuded kindlustusvõtjate vastu		5 927 097	10 014 437
Nõuded vahendajate vastu		1 351 340	1 707 335
<i>Nõuded otsesest kindlustustegevusest kokku</i>	34	7 278 437	11 721 772
Nõuded edasikindlustusest	35	540 812	510 564
Muud nõuded	36	1 003 946	938 719
Ettemakstud tulumaks	42	341 053	-
<i>Nõuded kokku</i>		9 164 248	13 171 055
<u>Laenud ja nõuded kokku</u>		15 312 367	21 493 096
Viitlaekumised ja edasilükkunud kulud			
Tulevaste perioodide sõlmimiskulud	13	1 770 959	3 105 191
Muud viitlaekumised ja edasilükkunud kulud		277 263	266 171
<u>Viitlaekumised ja edasilükkunud kulud kokku</u>		2 048 222	3 371 362
Edasikindlustuslepingu varad			
Edasikindlustuse osa ettemakstud preemiate eraldises	7	1 454 338	1 599 357
Edasikindlustuse osa rahuldumata nõuete eraldises	10	3 637 995	3 175 112
<u>Edasikindlustuslepingute varad kokku</u>		5 092 333	4 774 469
<u>Raha</u>	37	546 743	1 227 021
Varad kokku		70 981 738	76 791 341

Lehekülgedel 13–72 esitatud lisad moodustavad käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2009

		2009 latti	2008 latti
Omakapital ja võõrkapital	Lisad		
Omakapital			
Aksiakapital	39	10 000 000	6 000 000
Ülekurss	39	7 219 103	1 219 103
Ümberhindluse reservid	39	1 737 280	2 481 585
Tasanduseraldis		26 491	26 491
Reservkapital ja muud reservid		720 088	698 895
Jaotamata kasum			
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		256	4 182 733
Majandusaasta kasum		3 223 270	5 416 986
	<u>Omakapital kokku</u>	22 926 488	20 025 793
Kohustused			
Tehnilised eraldised			
Ettemakstud preemiate ja möödumata riskide tehnilised eraldised	7	23 125 885	33 131 557
Rahuldamata nõuete tehnilised eraldised	10	19 915 733	16 527 669
	<u>Tehnilised eraldised kokku</u>	43 041 618	49 659 226
	<u>Allutatud kohustused</u>		1 053 152
Kohustused			
Kohustused otsesest kindlustustegevusest			
Kindlustusvõtjate nõuded		473 158	762 170
Vahendajate nõuded		669 190	794 093
	<u>Kohustused otsesest kindlustustegevusest kokku</u>	1 142 348	1 556 263
Kohustused edasikindlustusest	43	1 855 798	1 126 765
Tulumaksukohustus	42	-	971 744
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	42	241 618	295 266
Muud kohustused	44	534 308	833 271
	<u>Kohustused kokku</u>	3 774 072	4 783 309
	<u>Edasilükkunud maksukohustused</u>	459 685	459 304
	<u>Eraldised</u>	502 013	491 643
<u>Ettemakstud edasikindlustuse komisjonitasu tulu</u>	16	277 862	318 914
	<u>Kohustused kokku</u>	48 055 250	56 765 548
Omakapital ja kohustused kokku		70 981 738	76 791 341

Lehekülgedel 13–72 esitatud lisad moodustavad käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Gints Dandzbergs
juhatuse esimees

Pauls Dandzbergs
nõukogu esimees

Agris Dambenieks
juhatuse liige

31. märts 2010

Rahavoogude aruanne 31. detsembril 2009 lõppenud majandusaasta kohta

	Lisad	2009 latti	2008 latti
Rahavoog kindlustustegevusest			
Otsesest kindlustustegevusest saadud preemiad		45 694 362	69 103 401
Otsese kindlustustegevuse makstud kahjunõuded		(30 990 092)	(36 972 970)
Edasikindlustajatelt saadud maksed		1 095 259	467 427
Edasikindlustajatele tehtud maksed		(2 840 853)	(1 616 580)
Võetud edasikindlustuskohustuste eest saadud maksed		622 901	228 830
Võetud edasikindlustuskohustuste jaoks tehtud maksed		(32 836)	(131 542)
Makstud tulumaks	42	(1 989 892)	(1 050 812)
Kohustuslikud maksed	38	(689 469)	(836 745)
Maksed töötajatele		(7 571 355)	(8 435 654)
Maksed vahendajatele		(2 158 473)	(2 546 424)
Muud tehtud maksed		(5 564 246)	(7 013 750)
Muud saadud maksed		876 124	913 836
Rahavoog kindlustustegevusest kokku		(3 548 570)	12 109 017
Rahavoog investeerimistegevusest			
Investeeringute soetamine		(135 929 125)	(164 786 579)
Investeeringute võõrandamine		135 258 992	150 047 581
Saadud investeerimistulu		2 102 051	1 589 995
Saadud dividendid		3 130	18 974
Rahavoog investeerimistegevusest kokku		1 435 048	(13 130 029)
Rahavoog finantseerimistegevusest			
Tulud aktsiate suurenemisest		3 612 593	-
Makstud dividendid		(4 225 930)	-
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku		(613 337)	-
Raha ja raha ekvivalentide netovähene mine		(2 726 859)	(1 021 012)
Vahetuskursi muutuste mõju rahale ja raha ekvivalentidele		(22 516)	(23 060)
Raha ja raha ekvivalendid aasta alguses		7 332 849	8 376 921
Raha ja raha ekvivalendid aasta lõpus	37	4 583 474	7 332 849

Lehekülgedel 13–72 esitatud lisad moodustavad käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Gints Dandzbergs
juhatuse esimees

Pauls Dandzbergs
nõukogu esimees

Agris Dambeniēks
juhatuse liige

31. märts 2010

Omakapitali muutuste aruanne 2009

	Aksia- kapital	Ülekurss	Ümber- hindluse reserv	Tasandus- eraldis	Reserv- kapital ja muud reservid	Jaotamata kasum	Majandus- aasta kasum	Oma- kapital kokku
	latti	latti	latti		latti	latti	latti	latti
31.12.2007	6 000 000	1 219 103	2 459 859	22 284	698 895	179 454	4 003 279	14 582 874
Tasanduseraldise kasv	-	-	-	4 207	-	-	(4 207)	-
Jaotamata kasumi ülekandmine	-	-	-	-	-	4 003 279	(4 003 279)	-
Majandusaasta kasum	-	-	-	-	-	-	5 421 193	5 421 193
Muu koondkasum								
Maa ja ehitiste ümberhindluse reservi kasv			25 559					25 559
Edasilükkunud maksude mõju maa ja ehitiste ümberhindlusele	-	-	(3 833)	-	-	-	-	(3 833)
31.12.2008	6 000 000	1 219 103	2 481 585	26 491	698 895	4 182 733	5 416 986	20 025 793
Majandusaastal emiteeritud aktsiad	4 000 000	6 000 000	-	-	-	-	-	10 000 000
Reservkapitali ja muude reservide kasv					21 193	(21 193)		
Dividendid	-	-	-	-	-	(9 578 270)	-	(9 578 270)
Jaotamata kasumi ülekandmine	-	-	-	-	-	5 416 986	(5 416 986)	-
Majandusaasta kasum	-	-	-	-	-	-	3 223 270	3 223 270
Muu koondkasum								
Maa ja ehitiste ümberhindluse reservi kasv			(875 653)					(875 653)
Edasilükkunud maksude mõju maa ja ehitiste ümberhindlusele	-	-	131 348	-	-	-	-	131 348
31.12.2009	10 000 000	7 219 103	1 737 280	26 491	720 088	256	3 223 270	22 926 488

Lehekülgedel 13–72 esitatud lisad moodustavad käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Gints Dandzbergs

juhatuse esimees

Pauls Dandzbergs

nõukogu esimees

Agris Dambenieks

juhatuse liige

31. märts 2010

Raamatupidamise aastaaruande lisad

(1) Üldteave

(a) Põhitegevusala

Kindlustusaktsiaselts BTA AAS (edaspidi: äriühing) pakub laias valikus kahjukindlustustooteid juriidilistele isikutele ja eraisikutele järgmistes kindlustusliikides:

- vabatahtlik sõidukikindlustus (kasko);
- kohustuslik liikluskindlustus;
- tervisekindlustus;
- varakindlustus (tuleriskid);
- varakindlustus (muud riskid);
- reisikindlustus;
- üldvastutuskindlustus;
- finantsriskide kindlustus;
- veosekindlustus;
- õnnetusjuhtumikindlustus;
- raudteekindlustus;
- merekindlustus;
- garantiikindlustus;
- mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus.

Peakontor asub Lätis, Riias, Kr. Valdemāra iela 63. Kindlustusteenuseid pakutakse Lätis ja välismaal asuvate filiaalide, agentuuride ja müügipunktide kaudu.

(b) Aktsionärid

Äriühing on registreeritud Riias, Lätis, 1993. aastal kindlustusaktsiaseltsina. Äriühingu aktsionärid on Läti residendid – üks juriidiline isik ja kümme eraisikut.

Äriühingul on 79,78% osalus tütarettevõttes BTA Draudimas UAB, juriidilise aadressiga Verkiu 29–18, Vilnius, Leedu (2008: 19,99%).

(c) Investeeringud sidus- ja tütarettevõtjatesse

Äriühingul on 24,5% osalus sidusettevõtjas OOO KROHA, Gagarina 74–76A, Kaliningrad, Vene Föderatsioon (2008: 49%).

Äriühingul on filiaalid ka välismaal. Eesti filiaali juriidiline aadress on Peterburi tee 2F, 11415 Tallinn ja Leedu filiaali juriidiline aadress on Verkiu 29–18, Vilnius. Filiaali majandustulemused sisalduvad äriühingu tegevuse tulemustes.

Raamatupidamise aastaaruande on juhatus kinnitanud 31. märtsil 2010. Raamatupidamise aastaaruanne kiidetakse heaks aktsionäride korralisel koosolekul, millel on volitused muuta kinnitatud raamatupidamise aastaaruannet.

(2) Koostamise alused

(a) Vastavuse kinnitus

Lisatud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Euroopa Liidus kehtestatud rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS).

Raamatupidamise aastaaruanne on kooskõlas ka Läti finants- ja kapitalituru komisjoni (FCMC) määrustega, mis kehtivad aruandekuupäeva seisuga.

Äriühing koostab sama ajavahemiku kohta ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kooskõlas Euroopa Liidus kehtestatud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega.

(b) Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruandes esitatud summad on Läti lattiides (kui ei ole märgitud teisiti), mis on äriühingu arvestusvaluuta ja Läti Vabariigi valuuta.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

(c) Aruandeperiood

Aruandeperiood hõlmab 12 kuud alates 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2009.

(d) Hindamiselused

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse põhimõttel, välja arvatud järgmised kirjed, mis on kajastatud õiglasel väärtuses: tuletisinstrumendid, finantsvarad ja -kohustused, mis on esitatud õiglasel väärtuses kasumiaruande kaudu, müügivalmis instrumendid (v.a need, mille õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt hinnata), kinnisvarainvesteeringud ning maa ja ehitised, mida korrapäraselt ümber hinnatakse.

Käesolevas raamatupidamise aruandes kajastatud majandusaastate puhul on kohaldatud samu arvestuspõhimõtteid, v.a allkirjeldatud juhtudel.

(3) Olulised arvestuspõhimõtted

3.1. Arvestuspõhimõtete muutused

Uued standardid ja standardite muudatused, mis on esmakordselt kohustuslikud 1. jaanuaril 2009 alanud majandusaastal ja mida äriühing on kohaldanud, on järgmised:

- IAS 1 (parandatud) „Finantsaruannete esitamine“. Parandatud standardi kohaselt tuleb tulu ja kulu kirjed (s.t omanikega mitteseotud muutused omakapitalis) esitada eraldi omanikega seotud muutustest omakapitalis. Kõiki omanikega mitteseotud muutusi omakapitalis kajastatakse koondkasumiaruandes. Omanikega seotud muutused omakapitalis on kajastatud omakapitalis. Juhatus otsustas esitada ühe ühendatud koondkasumiaruande selle standardi kohaselt. Võrdlusandmed on taasesitatud nii, et need on samuti kooskõlas parandatud standardiga. Kuna arvestuspõhimõtete muudatus mõjutab vaid esitusviisiga seotud aspekte, siis ei mõjuta see aktsiakasumit;
- IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustamine“ muudatused (kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. jaanuaril 2009 või pärast seda). Avalikustamise eesmärk on nõuda paremat avalikustamist õiglase väärtuse hindamise ja finantsinstrumentidega seotud likviidsusriski kohta. Äriühing on rakendanud neid muudatusi määral, mil need on kohaldatavad äriühingu tegevuse suhtes. Võrdlusandmed on taasesitatud nii, et need on samuti kooskõlas parandatud standardiga. Muud uued kohustuslikud standardid ei olnud äriühingu puhul asjakohased.

Uued standardid ja tõlgendused, mida ei ole veel rakendatud

On mitmeid uusi standardeid, nende muudatusi ja tõlgendusi, mis ei ole 31. detsembril 2009 lõppenud aasta seisuga veel kehtima hakanud ja mida ei kasutatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Parandatud standardis IFRS 3 „Äriühendused“ (kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. juulil 2009 või pärast seda) on kehtestatud mitu muudatust äriühenduste raamatupidamises, mis mõjutab kajastatud firmaväärtuse maksumust, omandamise perioodil kajastatud tulemusi ning tulevase kajastatavaid tulemusi. Kuna parandatud standardit ei pea kohaldama äriühenduste suhtes enne vastuvõtmise kuupäeva, siis eelduste kohaselt ei avalda parandatud standard mõju äriühingu raamatupidamise aastaaruandele seoses äriühendustega, mis esinevad enne parandatud standardi vastuvõtmise kuupäeva.

Muudetud standardiga IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded“ (kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. juulil 2009 või pärast seda) nõutakse termini „vähemusosalus“ asendamist terminiga „kontrolli mitteomav osalus“, mida määratletakse järgmiselt: „ei otseselt ega kaudselt ematettevõttele kuuluv osalus tütarettevõttes“. Parandatud standardiga muudetakse ka kontrolli mitteomava osaluse raamatupidamist, tütarettevõtte kontrolli kaotamist ning kasumi või kahjumi ja muu koondkasumi jaotamist kontrolli omava ja kontrolli mitteomava osaluse vahel. Juhtkond ei ole veel teinud kindlaks, millist mõju need muudatused avaldavad äriühingu raamatupidamise aastaaruandele.

Muudetud standardis IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine – kriteeriumidele vastavad maandatavad instrumendid või tehingud“ (kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. juulil 2009 või pärast seda): selgitatakse, kuidas kohaldada olemasolevaid põhimõtteid, millega määratakse kindlaks, kas teatud riskid või rahavood vastavad riskimaandamissuhte määramise kriteeriumidele.

Riskimaandamissuhte määramisel peavad riskid või teatud rahavood olema eraldi kindlaks määratavad ja usaldusväärselt mõõdetavad; ent inflatsiooni ei saa määrata, välja arvatud üksiku juhtumitel. Standardi IAS 39 muudatused ei ole äriühingu finantsaruannete puhul asjakohased, kuna äriühing ei kohalda riskimaandamisinstrumentide arvestust.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Standardit IFRIC 12 „Teenuste kontsessioonikokkulepped“ (kehtib selliste aruandeperioodide finantsaruannete suhtes, mis algavad 1. jaanuaril 2008 või pärast seda, vastavalt rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite nõukogu IASB poolt välja antule; ent kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. aprillil 2009 või pärast seda, vastavalt ELi poolt vastu võetule) kohaldatakse teenuste kontsessiooni ettevõtete suhtes, mis on erasektori üksused, mis tegutsevad riigi- ja eraettevõtete vahel sõlmitud teenuste kontsessioonikokkulepete alusel. Tõlgendus selgitab seda, kuidas arvestada teenuste kontsessioonikokkulepete alusel võetud kohustusi ja saadud õigusi. Kuna äriühing ei tegutse teenuste kontsessioonikokkulepete alusel, siis see tõlgendus ei avalda mõju äriühingu tegevuse tulemustele ega finantsseisundile.

IFRIC 15 „Kinnisvara ehituslepingud“ (kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. jaanuaril 2009 või pärast seda, vastavalt IASB poolt välja antule; ent kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. jaanuaril 2010 või pärast seda, vastavalt ELi poolt vastu võetule) selgitab, et kinnisvara ehituslepingutest saadavat tulu kajastatakse lähtuvalt lepingulise tegevuse valmidusastmest järgmistel juhtudel. Leping vastab ehituslepingu määratlusele kooskõlas standardiga IAS 11.3, leping on sõlmitud üksnes teenuste osutamiseks vastavalt standardile IAS 18 (nt üksus ei pea tarnima ehitusmaterjale); ning leping on sõlmitud kaupade müümiseks, kuid standardi IAS 18.14 tulude kajastamise kriteeriumid on ehituse edenedes järjepidevalt täidetud. Muudel juhtudel kajastatakse tulu siis, kui kõik standardi IAS 18.14 tulude kajastamise kriteeriumid on täidetud (nt ehituse valmimisel või üleandmisel). IFRIC 15 ei ole äriühingu raamatupidamise aastaaruande puhul asjakohane, kuna äriühing ei paku kinnisvara ehitusteenuseid ega arenda kinnisvara müügiks.

Standardi IFRIC 16 „Välismaisesse äriüksusesse tehtud netoinvesteeringu riskimaandamine“ (kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. oktoobril 2008 või pärast seda, vastavalt IASB poolt välja antule; ent kehtib aruandeperioodide suhtes, mis algavad 1. juulil 2009 või pärast seda, vastavalt ELi poolt vastu võetule) tõlgenduses selgitatakse, millist liiki riski võib maandada, kus on kontsernis võimalik riskimaandamisinstrumenti omada, kas konsolideerimismeetod mõjutab riskimaandamise efektiivsust, millises vormis maandatud instrument võib esineda ning millised summad liigitatakse omakapitalist ümber kasumiaruandesse välismaise äriüksuse võõrandamise korral. IFRIC 16 ei ole eelduste kohaselt äriühingu raamatupidamise aastaaruande suhtes kohaldatav. Tõlgendust IFRIC 17 „Mitterahaliste varade jaotamine omanikele“ (kohaldatakse edasiulatuvalt aruandeperioodidel, mis algavad 1. juulil 2009 või pärast seda, vastavalt IASB poolt välja antule, ent kohaldatakse edasiulatuvalt aruandeperioodidel, mis algavad 1. novembril 2009 või pärast seda, vastavalt ELi poolt vastu võetule) kohaldatakse mitterahaliste varade omanikeõigusi rakendavatele omanikele mittevastastikuste jaotamiste suhtes. Kooskõlas tõlgendusega tuleb dividendide maksmise kohustust kajastada siis, kui dividendid on nõuetekohaselt määratud ega kuulu enam üksuse otsustusõiguse alla, ning seda hinnatakse jaotatavate varade õiglase väärtuse alusel. Väljamakstavate dividendide bilansilist jääkmaksumust hinnatakse uuesti igal aruande kuupäeval ning kui bilansilises jääkmaksumuses esineb muutusi, siis kajastatakse neid omakapitali kirjel väljamakstava summa korregerimisena. Kui dividendid on välja makstud, kajastatakse jaotatavate varade bilansilise jääkmaksumuse ja väljamakstavate dividendide bilansilise jääkmaksumuse vahelist erinevust koondkasumiaruandes. Kuna tõlgendust rakendatakse alates kohaldamiskuupäevast, ei mõjuta see raamatupidamise aastaaruandeid perioodidel, mis eelnevad tõlgenduse kohaldamise kuupäevale. Lisaks, kuna eeltoodu on seotud tulevaste dividendidega, mille käsutusõigus kuulub osanikele, siis ei ole kohaldamise mõjusid võimalik varem kindlaks määrata. Tõlgenduses IFRIC 18 „Varade üleandmised kliendi poolt“ (kohaldatakse edasiulatuvalt aastaaruannete suhtes, mis algavad 1. juulil 2009 või pärast seda, vastavalt IASB poolt välja antule, ent kohaldatakse edasiulatuvalt aruandeperioodidel, mis algavad 1. novembril 2010 või pärast seda, vastavalt ELi poolt vastu võetule) antakse selgitusi ja suuniseid kliendi poolt materiaalse põhivara üleandmise arvestuse kohta või raha kohta, mida saab materiaalse põhivara objekti omandamiseks või ehitamiseks. Kuna tõlgendust rakendatakse alates kohaldamiskuupäevast, ei mõjuta see raamatupidamise aastaaruandeid perioodidel, mis eelnevad tõlgenduse kohaldamise kuupäevale.

Muudetud IAS 32 „Finantsinstrumendid: esitamine – õiguste emissioonide liigitamine“ (kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. veebruaril 2010 või pärast seda) selgitab, kuidas arvestuslikult käsitleda teatavaid õigusi, kui emiteeritud instrumendid on nomineeritud valuutas, mis ei ole emitendi arvestusvaluuta. Kui sellised instrumendid emiteeritakse proportsionaalselt emitendi olemasolevatele aktsionäridele kindlaksmääratud rahasummas, tuleb instrumendid liigitada omakapitaliks ka juhul, kui nende täitmishind on valuutas, mis ei ole emitendi arvestusvaluuta. Muudatus ei puuduta äriühingu raamatupidamise aastaaruandeid, kuna äriühing ei ole selliseid instrumente kunagi emiteerinud.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

3.2. Välisvaluuta, välisvaluutatehingud

Välisvaluutatehingud, sealhulgas välismaiste harukontorite tehingud, arvestatakse ümber lattidesse vastavalt tehingu toimumise kuupäeval kehtivale Läti Panga vahetuskursile. Rahalised varad ja kohustused, sh välisvaluutas väljendatud bilansivälised varad ja kohustused arvestatakse lattidesse vastavalt Läti Panga poolt aruandeperioodi viimasel kuupäeval kehtestatud vahetuskursile. Välisvaluutas väljendatud mitterahalised varad ja kohustused, mida kajastatakse õiglases väärtuses või maksumuses, arvestatakse ümber õiglase väärtuse või maksumuse kindlaksmääramise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel.

Kasum või kahjum välisvaluutas väljendatud varade ja kohustuste vahetuskursi muutustest on kajastatud selle perioodi kasumiaruandes, mil muutused aset leidsid.

Põhivaluutade vahetuskursid olid aruandeperioodi lõpus järgmised (1 Läti latt = 1 välisvaluuta ühik):

	31.12.2009	31.12.2008
EUR	0,702804	0,702804
USD	0,4980	0,4950
EEK	0,0449	0,0449
LTL	0,2040	0,2030
PLN	0,1690	0,1710
RUB	0,0164	0,0171

3.3. Kindlustuslepingud

(a) Kindlustuslepingute liigitamine

Kindlustusandja poolt sõlmitud kindlustusleping liigitatakse kindlustuslepinguks vaid siis, kui sellega kantakse oluline kindlustusrisk kindlustusvõtjalt üle kindlustusandjale. Kõik sõlmitud lepingud liigitatakse kahjukindlustuslepinguteks ning äriühing ei sõlmi kogumiskindlustuse lepinguid. Kahjukindlustuslepingud hõlmavad järgmisi lepinguid:

- millega kindlustusandja võtab olulise kindlustusriski teise lepingupoole – kindlustusvõtja – nimel, nõustudes hüvitama kahjud kindlustusvõtjale, kui eelnevalt on kokku lepitud teatav ootamatu tulevikus toimuv sündmus (kindlustusjuhtum), mis mõjutab negatiivselt kindlustusvõtjat. Ootamatuks tulevikus toimuvaks sündmuseks loetakse olukorda, mille puhul kindlustuslepingu sõlmimise ajal ei ole teada:
 1. kas kindlustusjuhtum toimub,
 2. millal see toimub;
 3. kui palju peab kindlustusandja maksma, kui see toimub;
- mille korral on kindlustusjuhtumiks kahju avastamine lepingu kehtivuse jooksul, isegi kui kahju tuleneb sündmusest, mis toimus enne lepingu algust;
- mille korral on kindlustusjuhtumiks juhtum, mis toimus aset lepingu tähtaja jooksul, isegi kui tulenev kahju avastatakse lepingu tähtaja lõpus;
- mis hõlmab sündmuse, mis on juba toimunud, aga mille rahaline mõju ei ole veel kindlaks määratud. Näiteks edasikindlustuslepingud, mis kaitsevad otsekindlustust kindlustusvõtja poolt juba teatatud kahjunõuete halvenemise eest;
- mis nõuavad või lubavad mitterahalist makset, s.t kindlustusandja asendab varastatud asja selle asemel, et kindlustusvõtjale kahjunõue rahas hüvitada;
- milles on sätestatud kindla tasuga teenused, mille teenustase sõltub ootamatust sündmusest. Kindla kuluga teenused põhinevad eeldatavate seadme rikete arvul, aga ei ole võimalik kindlaks määrata seda, kas mõni seade ei tööta;
- millega üks kindlustusandja (edasikindlustusandja) hüvitab ühe või mitme lepingu kahjud, mis on sõlmitud teiste kindlustusandjatega (otsekindlustajad).

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Kindlustuslepingute kajastamine ja hindamine

Leping, mis loetakse kindlustuslepinguks, jääb kindlustuslepinguks, kuni kõik õigused ja kohustused on lõplikult arveldatud või nende kehtivusperiood on lõppenud. Kindlustuslepingu vormis ja sisuga lepingut ei või ümber kvalifitseerida teiseks lepinguks.

Kindlustuslepinguid raamatupidamise eesmärgil liigitades on aluseks kindlustusriski ülemineku sisu ning võimaliku riski ühised märgid. Näiteks:

- isikute õnnetusjuhtumikindlustus;
- reisikindlustus;
- varakahjude või varguste vastane kindlustus;
- mootorsõidukikindlustus;
- üldvastutuskindlustus.

Kõik need lepingurühmad võib jagada omakorda alarühmadesse, võttes arvesse ülekantud kindlustusriski sisu.

(b) Kindlustuspreemia ja kindlustuspreemiate sissetulek

Kogutud preemiate hulka kuuluvad summad, mis kuuluvad tasumisele majandusaastal sõlmitud kindlustuslepingute eest, mis on jõustunud majandusaastal, olenemata, kas need preemiad on laekunud või mitte. Kogutud preemiatest arvatakse maha majandusaastal tühistatud preemiad. Preemiaid kajastatakse koos vahendajatele makstavate komisjonitasudega ning ilma preemiatelt makstavate maksude ja tasudeta.

Saadud preemiate teenitud osa kajastatakse tuluna. Preemiad teenivad alates riski võtmise kuupäevast kogu hüvitisperioodi jooksul vastavalt kindlustatud riskidele. Preemiate ettemakstud osa kajastatakse tehnilise eraldisena.

Tasumisele kuuluvaid edasikindlustusmakseid kajastatakse kuluna vastavalt saadud edasikindlustusteenustele ning tulevaste perioodidega seotud edasikindlustuskulude osa kajastatakse varana ettemakstud preemiate eraldise edasikindlustuse osa all.

Tagastatud preemiad

Tagastatud preemiad on see osa kindlustuspreemiatest, mis tuleb lepingu kohaselt kindlustusvõtjatele tagastada, kui vastava kindlustuslepingu alusel ei ole kahjunõudeid esitatud.

(c) Ettemakstud preemiate ja möödumata riskide eraldised

Ettemakstud preemiate eraldised

Ettemakstud preemiate eraldised on see osa kogutud preemiatest, mis on seotud majandusaastale järgneva riskiperioodiga. Eraldised arvutatakse iga kindlustuspoliisi eest 365päevase *pro rata temporis* meetodi kohaselt, arvestades vastava poliisi kehtivusaega.

Möödumata riskide eraldis

Eraldis luuakse möödumata riskide jaoks, mis tulenevad üldistest kindlustuslepingutest, mille puhul aruandeperioodi lõpu kuupäeval kehtivate poliiside järelejäänud perioodidega seotud kahjunõuete ja kulude oodatav väärtus ületab ettemakstud preemiate eraldist seoses nende poliisidega pärast tulevaste perioodide sõlmimiskulude maha arvamist. Möödumata riskide eraldis arvutatakse koos hallatavate kindlustusliikide põhjal, võttes arvesse tulevikus teenitavat investeerimistulu investeringutelt, mida hoitakse ettemakstud preemiate ja rahuldamata kahjunõuete eraldise jaoks.

(d) Esinenud kahjunõuded

Kindlustustegevuses esinenud kahjunõuded on kahjunõuded, mis on seostatavad aruandeperioodiga ja koosnevad majandusaastal makstud kahjunõuetest, vastavatest kahjukäsitluskuludest ja kahjunõuete eraldise muutustest. Makstud kahjusid vähendatakse loovutamisest või jääkvara realiseerimisest või regressina tagasi saadud summade võrra.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

(e) Rahuldamata nõuete tehnilised eraldised

Rahuldamata nõuete tehniline eraldis koosneb eraldistest, mida on vaja äriühingu hinnangul kõikide perioodi lõppkuupäeva seisuga esinenud, aga maksmata, teatatud või teatamata kahjunõuete hüvitamise lõplikeks kuludeks ning seotud sisesteks ja välisteks kahjukäsitluskuludeks. Rahuldamata kahjukindlustuse nõuete eraldist ei diskonteerita, välja arvatud annuiteete, mis võivad tuleneda vastutuskindlustusest.

Registreeritud, kuid käsitlemata kahjude eraldis

Registreeritud, kuid käsitlemata kahjude eraldise arvutavad äriühingu kahjukäsitlejad iga juhtumi puhul eraldi registreeritud, kuid veel käsitlemata kahjude jaoks (sealhulgas kahjukäsitluskulud) aruandekuupäeva seisuga.

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis arvutatakse enne aruandeperioodi lõppu esinenud, kuid teatamata kahjunõuete jaoks.

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis arvutatakse statistilisi meetodeid kasutades (triangulatsioon, koefitsiendimeetodid või nende modifikatsioonid) järgmiste kindlustusliikide jaoks:

- vabatahtlik sõidukikindlustus;
- varakindlustus (tuleriskid);
- varakindlustus (muud riskid);
- õnnetusjuhtumikindlustus;
- reisikindlustus;
- üldvastutuskindlustus;
- veosekindlustus;
- finantsriskide kindlustus;
- tervisekindlustus.

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise arvutamisel kasutati kohustusliku liikluskindlustuse puhul kombineeritud triangulatsiooni ja kahjusuhte meetodit.

Kui kättesaadavaid andmeid peetakse ebapiisavaks, siis arvutatakse esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis protsendina viimasel 12 kuul kogutud kindlustusmaksetest (5–10%) järgmiste kindlustusliikide jaoks:

- merekindlustus;
- mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus;
- veesõiduki valdaja vastutuskindlustus;
- garantiikindlustus;
- raudteekindlustus;
- õhusõidukite kindlustus;
- õhusõiduki valdaja vastutuskindlustus;
- krediidikindlustus.

(f) Tasanduseraldis

Tasanduseraldis luuakse selleks, et üritada tasandada tulevast kahjusuhet kindlustusliigi puhul, mille kahjusuhe võib eri aastatel tulevikus esitatavate kahjunõuete tõttu oluliselt erineda. Tasanduseraldis on äriühingu omakapitali osa ning seda kajastatakse omakapitali paigutusena.

(g) Edasikindlustus

Võetud edasikindlustuskohustused

Võetud edasikindlustuskohustuste leping on selline kindlustusleping, mille puhul võetakse teiselt kindlustusandjalt üle kindlustusrisk. Seega on kõik viited kindlustuslepingutele seotud ka võetud edasikindlustuskohustustega.

Loovutatud edasikindlustuskohustused

Äriühing loovutab edasikindlustuskohustusi tavapärase tegevuse käigus eesmärgiga piirata oma võimalikku netokahjumit oma riskide mitmekesistamise kaudu. Loovutatud edasikindlustuskohustuste lepingutest tulenevad varad, kohustused, tulud ja kulud kajastatakse eraldi nendega seotud

Raamatupidamise aastaaruande lisad

kindlustuslepingute seotud varadest, kohustustest, tuludest ja kuludest, sest edasikindlustuslepingud ei vabasta äriühingut tema otsestest kohustustest kindlustusvõtjate ees.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Edasikindlustusvarade hulka kuuluvad edasikindlustusseltsidelt saadavad hüvitised seoses makstud kahjudega ning edasikindlustuse osa tehnilistes eraldistes.

Edasikindlustuse osa esinenud, kuid teatamata kahjude tehnilises eraldises mitteproportsionaalsete või proportsionaalsete vabatahtlike edasikindlustuslepingute puhul ei kajastata loovutatud edasikindlustuskohustuste lepingute puhul, sest edasikindlustusvara ei saa usaldusväärselt mõõta.

Edasikindlustuse komisjonitasude ja kasumiosaluste hulka kuuluvad edasikindlustusandjatel saadud või saadavad komisjonitasud ja kasumiosalused, mis põhinevad edasikindlustuslepingutel. Kahjukindlustuse edasikindlustuse komisjonitasud lükatakse edasi vastavalt sõlmimiskulude edasilükkamisele kahjukindlustuses.

(h) Sõlmimiskulud

Sõlmimiskulude hulka kuuluvad vahendajatele makstud komisjonitasud ja muud kulud seoses kindlustuspoliiside sõlmimisega.

Tulevaste perioodide sõlmimiskulud, mis koosnevad eelkõige vahendajate komisjonitasudest, lükatakse edasi määral, mil need on hüvitatavad tulevastest marginaalidest, ning neid kajastatakse kuludena kindlustuspoliiside kehtivuse jooksul.

(i) Halduskulude jaotamine kindlustusliikide lõikes

Halduskulude jaotamine kahjukäsitluskulude, sõlmimiskulude ja investeerimiskulude vahel toimub äriühingu poliitika kohaselt, mis põhineb eri kulukeskustes tekkinud kuludel.

Halduskulud, mis ei ole otse seotud kindla kindlustusliigiga, jaotatakse kindlustusliikide lõikes proportsionaalselt kogutud preemiate mahuga.

(j) Kohustuste adekvaatsuse test

Juhtkond hindab igal aruandekuupäeval oma võetud kindlustuskohustuste adekvaatsust, kasutades oma kindlustuslepingutest tulenevate tulevaste rahavoogude jooksvaid hinnanguid ning võrreldes neid hinnangulisi tulevase rahavoogusid kohustuste bilansilise maksumusega pärast tulevaste perioodide sõlmimiskulude maha arvamist.

Kui kohustuste adekvaatsuse test osutab kohustuste bilansilise maksumuse puudujäägile, siis kajastatakse puudujääk majandusaasta kahjumina, arvates esiteks maha tulevaste perioodide sõlmimiskulud ja seejärel jättes välja täiendavad möödumata riskide eraldised.

Kohustuste adekvaatsuse testi kasutatakse kindlustusliikide lõikes eraldiste brutosummade suhtes; see tähendab, et edasikindlustuse mõju arvesse ei võeta.

(k) Nõuded ja kohustused kindlustustegevusest

Kindlustusvõtjatele, agentidele ja edasikindlustusandjatele tasumisele kuuluvad ja neilt saadavad summad on finantsinstrumendid ning need kuuluvad kindlustustegevusest tulenevate nõuete ja kohustuste hulka ja mitte kindlustuslepingu eraldiste või edasikindlustusvarade hulka.

3.4. Finantsinstrumendid

(a) Liigitamine

Tehingu sooritamisel liigitatakse kõik finantsinstrumendid ühte alltoodud kategooriatest.

Kasumiaruande kaudu õiglases väärtuses kajastatavad finantsinstrumendid on sellised finantsvarad ja -kohustused, mis on enamasti soetatud või mis on tekkinud müümiseks või tagasiostmiseks lähitulevikus või mis moodustavad osa määratletud finantsinstrumentide portfelist, mida hallatakse koos ja mille kohta on tõendeid, et nendelt on hiljuti teenitud lühiajalist kasumit, või mis on tuletisinstrumendid (välja arvatud tuletisinstrumendid, mis on määratud ja kehtivad riskimaandusinstrumendid) või mis on esmasel arvelevõtmisel kajastatud üksuse poolt kasumiaruande kaudu õiglases väärtuses. Need hõlmavad kasumiaruande kaudu õiglases väärtuses märgitud finantsvarade rühmi, mida juhitakse ja mille tootlust hinnatakse õiglase väärtuse alusel kooskõlas äriühingu dokumenteeritud investeerimisstrateegiaga, ning kontserni siseselt antakse selle alusel teavet juhtkonna võtmeisikutele.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Müügivalmis varad on finantsvarad, mis liigitatakse tehingu sooritamisel müügivalmis varade alla või muude varadena kui varad, mis on liigitatud kui kauplemiseks hoitavad varad, lunastustähtajani hoitavad varad või laenud ja nõuded. Müügivalmis instrumentide hulka kuuluvad lühiajalised investeeringud ning teatavad võla- ja kapitaliväärtpaberid. Üldiselt kajastab äriühing seda kategooriat finantsvarade all, mida hoitakse määramata aja jooksul ja mida võib müüa likviidsus- ja intressimääravajadusi arvestades või vahetuskursi ja aktsiahindade muutuste tagajärjel.

Lunastamistähtajani hoitavad finantsinstrumendid on fikseeritud või kindlaksmääratava maksega ning kindla tähtajaga mittederivatiivsed finantsvarad, mida äriühing kavatseb ja suudab hoida kuni lunastustähtajani. Äriühing ei liigitanud 2009. aastal (ega 2008. aastal) ühtegi finantsinstrumenti sellesse kategooriasse.

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratava maksega mittederivatiivsed finantsvarad, mida ei noteerita aktiivsel turul. Laenud ja nõuded hõlmavad laene, tähtajalisi hoiuseid pangas ja nõudeid finantsseisundi aruandes. Kindlustustegevusest tulenevad nõuded liigitatakse sellesse kategooriasse.

Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustused on äriühingu finantskohustused, v.a kasumiaruande kaudu õiglasel väärtuses kajastatud finantsinstrumendid. See kategooria hõlmab võlausaldajate nõuete saldosisid.

Tuletisinstrumendid

Äriühing kasutab tuletisinstrumente, et maandada oma vahetuskursi ja intressimäära riske, mis tulenevad äri-, finantseerimis- ja investeerimistegevusest. Oma varahoidmispoliitika kohaselt ei oma ega emiteeri äriühing tuletisinstrumente kauplemiseesmärgil.

Tuletisinstrumente kajastatakse esmalt finantsseisundi aruandes ja seejärel märgitakse nad oma õiglasel väärtuses. Õiglane väärtus saadakse noteeritud turuhindade või diskonteeritud rahavoo meetodi abil. Kõiki tuletisinstrumente kajastatakse varana, kui õiglane väärtus on positiivne, ja kohustusena, kui see on negatiivne.

Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutused lisatakse finantsinstrumentide puhaskasumile ja -kahjumile, mida kajastatakse õiglasel väärtuses kasumiaruande kaudu.

Äriühingul ei ole varjatud tuletisinstrumente kindlustuslepingutes vastavalt 31. detsembri 2009. aasta ja 2008. aasta seisuga.

(b) Kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsinstrumendid kajastatakse siis, kui äriühing saab instrumendi lepinguliste õiguste pooleks. Kõik finantsvarade korrapärased ostu- ja müügitehingud kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingu kuupäeval, mis on finantsvara üleandmise kuupäev. Tehingu ja arveldamise kuupäevade vahelisel ajal vastutab äriühing saadud või üleantud vara õiglase väärtuse muutuste eest, tuginedes samadele põhimõtetele, mida kasutatakse mis tahes muu vastava kategooria omandatud vara puhul.

Finantsvara kajastamine lõpetatakse, kui finantsvarast rahavoo saamise õigused on lõppenud või kui äriühing on andnud üle kõik omandiõigusega kaasnevad olulised riskid ja hüved. Finantskohustuste kajastamine lõpetatakse, kui need kustutatakse – see tähendab, kui kohustus täidetakse, tühistatakse või lõpeb.

(c) Esmane ja hilisem hindamine

Finantsinstrumente hinnatakse esmalt õiglasel väärtuses. Kui finantsinstrumendi õiglast väärtust ei ole kindlaks määratud, hinnatakse seda kasumiaruande kaudu ja otseste tehingukulude alusel.

Pärast esmast hindamist võetakse kõik finantsvarad ja -kohustused arvele kasumiaruande kaudu õiglasel väärtuses; kõiki müügivalmis finantsvarasid hinnatakse õiglasel väärtuses, v.a instrumendid, mille õiglast väärtust ei ole võimalik kindlaks määrata. Selliseid instrumente kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha tehingukulud ja allahindlus.

Kõiki finantskohustusi, v.a kasumiaruande kaudu kindlaks määratud finantsinstrumente, samuti laene ja nõudeid, pangahoiuseid ning lunastamistähtajani hoitavaid varasid hinnatakse amortiseeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Kõik instrumendid tuleb väärtus vähenemise korral ümber hinnata. Lühiajalisi nõudeid ja kohustusi ei diskonteerita.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse muutustest tulenevat kasumit või kahjumit kajastatakse koondkasumiaruandes. Müügivalmis finantsinstrumentide õiglase väärtuse muutustest tulenevaid erinevusi kajastatakse muu koondkasumi kaudu, välja arvatud väärtuse vähenemine, mida kajastatakse koondkasumiaruandes.

(d) Õiglase väärtuse hindamine

Õiglane väärtus on summa, mille eest saab teadlike ja huvitatud osaliste vahelises turuväärtuse põhimõttel sõlmítavas tehingus vara vahetada või kohustust täita.

Aktiivsel turul noteeritud turuhinnaga finantsinstrumentide õiglane väärtus määratakse aruandekuupäeval või vastava turu viimasel tööpäeval kehtinud noteeritud hinna alusel. Kui finantsinstrumendi puhul ei saa aktiivsel turul noteeritud hinda kasutada, siis kasutatakse diskonteeritud rahavoogude meetodit või pakutakse muid vastava turu hindamise meetodeid, kui nende meetodite kasutamine tagab õiglase väärtuse usaldusväärse hinnangu.

Kui kasutatakse diskonteeritud rahavoogude meetodit, siis põhinevad prognoositavad tulevased rahavood juhtkonna parimal hinnangul ja diskontomäär on aruandeperioodi lõppemise kuupäevaga seotud turul kehtiv määr samasuguste tingimustega finantsinstrumendi kohta. Kui kasutatakse hinnakujundusmudelit, siis põhinevad sisendid turuga seotud meetmetel aruandeperioodi lõppkuupäeval.

Börsil mittekaubeldavate tuletisinstrumentide õiglast väärtust hinnatakse summana, mille äriühing saaks või maksaks, et lõpetada leping aruandeperioodi lõppkuupäeval, võttes arvesse kehtivaid turutingimusi ja vastaspoolte kehtivat krediitvõimet.

Kõikide õiglasest väärtuses kajastatud finantsinstrumentide õiglast väärtust hinnati turuhinna põhjal.

(e) Tütarettevõtte

Tütarettevõtte on äriühingu kontrollitav ettevõtte. Äriühingul või kontsernil on otsene või kaudne kontroll tütarettevõtte üle siis, kui tal on võimalik mõjutada ettevõtte finants- ja tegevuspõhimõtteid, et saada selle tegevusest kasu. Investeeringuid tütarettevõttesse hinnatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenev kahjum.

(f) Investeeringud sidusettevõttesse

Sidusettevõtted on ettevõtted, mille finants- ja tegevuspõhimõtteid võib äriühing märkimisväärselt mõjutada, ent mis ei ole tema kontrolli all. Eeldatakse, et esineb märkimisväärne mõju, kui äriühingul on 20–50% hääleõigusest teises ettevõttes. Äriühingu investeering hõlmab omandamisel kindlaks määratud firmaväärtust, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenev akumulēeritud kahjum. Kuna äriühing koostab konsolideeritud raamatupidamise aruanded, siis hinnatakse äriühingu eraldi raamatupidamise aruannetes investeeringut sidusettevõttes soetusmaksumuses.

(g) Varade müük tagasiostulepingute (repolepingud) alusel

Vara müügi tehinguid koos tagasiostuga kajastatakse finantseerimistehingutena. Kui äriühing osaleb neis tehingutes varade müüjana, siis kajastab ta müüdud varasid jätkuvalt oma finantsseisundi aruandes, kasutades samu arvestuspõhimõtteid nagu enda varade puhul. Müügi tulemusena saadud vahendeid kajastatakse kohustustena asjaomase varade ostja ees.

Kui äriühing osaleb varade müügi tehingus koos tagasiostuga kui ostja, siis ei kajastata ostetud varasid äriühingu finantsseisundi aruandes, vaid tehingu tulemusel makstud ostuhind kajastatakse nõudena varade müüja vastu. Tehingute tulemusena tekkinud intressitulu või -kuludid kajastatakse kasumiaruandes vastava lepingu kehtivuse jooksul.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

3.5. Väärtuse langus

(a) Finantsvara

Äriühing hindab igal aruandeperioodi lõppkuupäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvarade, mida ei ole kasumiaruandes kajastatud õiglases väärtuses, väärtus on langenud. Finantsvarade väärtus on langenud, kui objektiivsete tõendite alusel on näha, et kahjum on tekkinud pärast vara esmast kajastamist ning et kahjumi tekkimine mõjutab vara tulevast rahavoogu, mida saab usaldusväärselt mõõta. Äriühing arvestab tõendeid väärtuse languse kohta nii konkreetse vara kui ka varade rühma tasandil. Kõikide üksikult oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse eraldi. Kõiki üksikult olulisi varasid, mille väärtus ei ole hinnangute kohaselt langenud, hinnatakse seejärel koos, et teha kindlaks toimunud, kuid veel kindlakstegemata väärtuse langus aruandeperioodi lõppkuupäeval.

Kindlustustegevusest tulenevad tähtaja ületanud nõuded storneeritakse kindlustuspreemiate sissetuleku suhtes, kui poliis tühistatakse. Selliste summade puhul, mille maksetähtaeg ei ole veel saabunud, ei kajastata allahindlusreservi, kui ühtegi osa preemiast ei arvata tulu hulka.

Muud nõuded kajastatakse kaetava väärtusena. Allahindlusreservi kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete puhul.

(b) Mittefinantsvarad

Mittefinantsvarasid, välja arvatud edasilükkunud maksud ja tulevaste perioodide sõlmimiskulud, hinnatakse igal aruandekuupäeval, et teha kindlaks märke väärtuse langusest. Selliste märkide esinemisel hindab äriühing seotud vara kaetavat väärtust. Mittefinantsvarade kaetav väärtus on kas nende õiglase väärtus, millest on maha arvatud müügikulud, või kasutusväärtus (olenevalt sellest, kumb on suurem). Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse prognoositud rahavood nüüdisväärtuseni, kasutades maksueelset diskonteerimismäära, mis peegeldab turu hetkehinnangut raha ajaväärtuse suhtes ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Vara puhul, mis ei genereeri teistest varadest saadud rahavoogudest suuresti sõltumatuid sissetulevaid rahavoogusid, määratakse kaetav väärtus kindlaks varaga seotud rahavoogusid genereeriva üksuse alusel. Allahindlust kajastatakse siis, kui vara bilansiline jääkmaksumus või selle rahavoogusid genereeriv üksus ületab selle kaetava väärtuse.

Mittefinantsvarade väärtuse langusest tulenevat kahjumit kajastatakse koondtuluaruandes ja see tühistatakse vaid juhul, kui kaetava väärtuse määramiseks kasutatavates hinnangutes on toimunud muutus. Väärtuse langusest tulenev kahjum tühistatakse üksnes vara bilansilise jääkmaksumuse ulatuses, mis ei ületa bilansilist jääkmaksumust, millest on maha arvatud kulum ja amortisatsioon ning mis oleks määratud, kui väärtuse langusest tulenevat kahjumit ei oleks kajastatud.

3.6. Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langus. Kulumit arvestatakse lineaarselt, hinnates vastavat vara kogu kasuliku tööea jooksul, et hinnata selle väärtus alla jääkväärtuseni kasuliku tööea lõpus, kasutades järgmisi määrasid:

Kontoriseadmed	20% aastas
Arvutid, elektriseadmed	35% aastas
Sõidukid	20% aastas
Oma tarbeks kasutatavad hooned	5% aastas

Äriühingu äritegevuseks kasutatavad hooned kajastatakse esialgu soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kulum. Hiljem kajastatakse oma tarbeks kasutatavad hooned ümberhinnatud summas, mis on nende õiglase väärtus ümberhindamise kuupäeval (tuletatud soetusmaksumus), millest arvatakse maha järgnev akumulieeritud kulum ja järgnev väärtuse langusest tulenev akumulieeritud kahjum. Ümberhindlusest tulenevat vara väärtuse suurenemist kajastatakse ümberhindluse reservina muu koondkasumi all. Väärtuse hindamise sooritavad sõltumatud hindajad. Materiaalse põhivara hoolduskulusid kajastatakse tekkinud kasumi või kahjumina. Materiaalse põhivara kapitaalremondi kulud (renditud varale tehtud parandused) lisatakse vastava vara väärtusele ja kantakse maha vara kasuliku eluea jooksul. Renditud materiaalse põhivara kapitaalremondi kulud kantakse maha lineaarselt kas kapitaalremonditud vara kasuliku eluea jooksul või rendiperioodi jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Materiaalse põhivara võõrandamisest tulenev kasum või kahjum arvutatakse kui vara bilansilise väärtuse ja müügist saadud tulu erinevus ning kajastatakse võõrandamisel koondkasumiaruandes kasumi või kahjumina.

Amortisatsioonimeetodid, kasulik tööiga ja jääkväärtused vaadatakse üle kord aastas.

3.7. Immateriaalne põhivara

Tarkvaralitsentsid

Tarkvaralitsentsid kapitaliseeritakse. Tarkvaralitsentse kajastatakse soetusmaksumuses, mis hõlmab soetus- ja rakendamiskulusid, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langus. Kulumit arvestatakse lineaarselt, hinnates vastavat vara kogu kasuliku tööea jooksul, et hinnata selle väärtus alla hinnangulise jääkväärtuseni kasuliku tööea lõpus määraga 20% aastas.

3.8. Kinnisvarainvesteeringud

Maa ja ehitised, mida omatakse kas renditulu teenimiseks või kapitali kallinemiseks või mõlemaks, liigitatakse kinnisvarainvesteeringute alla ja neid hinnatakse õiglasel väärtuses, seejuures nende muutusi kajastatakse kasumiaruandes.

Õiglasel väärtused põhinevad turuväärtustel ning on hinnangulised summad, millega vara saaks väärtuse hindamise päeval vahetada huvitatud ostja ja müüja vahel turuväärtuse põhimõttel sõlmitavas tehingus pärast nõuetekohast turustamist. Väline sõltumatu hindaja, kellel on tunnustatud kutseoskused ja kogemused, hindab iga kinnisvarainvesteeringut, et kajastada turutingimusi aruandeperioodi lõppkuupäeval.

Kinnisvarainvesteeringuid suurendatakse või vähendatakse siis, kui muutub nende kasutusotstarve.

Kui materiaalse põhivara mõni objekt kantakse üle kinnisvarainvesteeringute alla pärast selle kasutusotstarbe muutumist, siis ülemineku kuupäeval tekkivaid erinevusi objekti bilansilise (jääk)maksumuse (vahetult enne üleminekut) ja objekti õiglase väärtuse vahel kajastatakse otse muu koondkasumina, kui sellest saadi tulu. Objekti võõrandamisel kantakse tulu jaotamata kasumisse. Sel viisil tekkivat kahjumit kajastatakse kohe koondkasumiaruandes.

Kui omanik võtab kinnisvarainvesteeringu enda kasutusse, siis liigitatakse see ümber materiaalseks põhivaraks ning selle õiglane väärtus ümberliigitamise kuupäeval muutub edaspidises arvestuses selle tuletatud soetusmaksumuseks.

3.9. Taasomandatud varad

Oma tavapärase äritegevuse raames omandab äriühing aeg-ajalt varasid, mis olid esialgu panditud laenu tagatiseks. Kui äriühing omandab (s.t saab täieliku omandiõiguse) sel viisil vara, siis liigitatakse see vara vastavalt selle kasutusotstarbele äriühingusse. Kui äriühing ei ole kindel oma kavatsustes seoses varaga, mille ta on taasomandanud, siis liigitatakse see vara kinnisvarainvesteeringute alla.

Taasomandatud varade väärtuseks loetakse kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus, olenevalt sellest, kumb on väiksem.

3.10. Renditehingud

Äriühing kui rendileandja

Kasutusrendi alusel välja renditud kinnisvarainvesteeringute renditulu kajastatakse lineaarsel meetodil iga rendiperioodi jooksul.

Äriühing kui rentnik

Kasutusrendi makseid kajastatakse koondkasumiaruandes lineaarselt rendiperioodi jooksul. Saadud allahindluseid kajastatakse koondkasumiaruandes rendi kogukulude olulise osana.

Äriühingul ei ole kapitalirendi alusel renditud varasid (need puudusid ka 2008. aastal).

3.11. Ettevõtte tulumaks

Tulumaksukulu koosneb jooksvatest ja edasilükkunud maksudest. Tulumaksukulu kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud sellises ulatuses, kuivõrd see on seotud kirjetega, mida kajastatakse otse muu koondkasumina; sel juhul kajastatakse seda muu koondkasumina.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Jooksvad maksud on maksustatava tulu pealt aasta jooksul tasumisele kuuluvad prognoositavad maksud, mida arvestatakse maksumäärade alusel, mis kehtivad või on sisuliselt jõustunud aruandekuupäeval (2009. ja 2008. aastal 15%), samuti eelnevate aastate eest tasumisele kuuluvate maksude korrigeeritud summad.

Edasilükkunud makse kajastatakse bilansimeetodil, lähtudes ajutistest erinevustest raamatupidamise aastaaruandes (finantsaruandluse eesmärgil) kajastatud varade ja kohustuste bilansilise jääkmaksumuse ja maksustamiseks kasutatavate summade vahel. Need erinevused on tekkinud peamiselt maksuarvestuses, majandusarvestuses ja eraldiste jaoks kasutatavate erinevate materiaalse põhivara amortisatsioonimäärade tõttu. Edasilükkunud maksu kajastatakse, kohaldades õigusaktidest tulenevat maksumäära 15%.

Edasilükkunud maksude ettemakseid ja tagasinõudeid kajastatakse ulatuses, mille puhul on tõenäoline tulevase maksustatava kasumi teke, millega saab ajutist erinevust tasaarveldada. Edasilükkunud maksuvarad vaadatakse üle igal aruande kuupäeval ning neid vähendatakse ulatuses, kuivõrd ei ole enam tõenäoline, et seotud maksusoodustusi realiseeritakse.

Edasilükkunud maksuvara ja -kohustusi ei diskonteerita.

3.12. Raha ja raha ekvivalendid

Rahavoogude aruandes hõlmavad raha ja raha ekvivalendid raha, nõudmiseni hoiuseid, üleöödeposiite ja tähtajalisi pangahoiuseid, mille esialgne lunastustähtaeg on alla kolme kuu. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid otsemeetodit kasutades.

3.13. Dividendid

Dividende kajastatakse jaotamata kasumina nende väljakuulutamise perioodil.

3.14. Seotud pooled

Seotud pooled on äriühingu aktsionärid, juhatuse ja nõukogu liikmed, nende lähisugulased ja äriühingud, milles eeltoodud isikutel on oluline mõju või kontroll.

3.15. Hüvitised töötajatele

Lühiajalised hüvitised töötajatele, sealhulgas palgad ja sotsiaalkindlustusmaksed, preemiad ja puhkusetasu, kantakse tekkepõhiselt tegevuskulude (neto) alla teenuste osutamisel. Äriühing maksab oma töötajate nimel nende töötamise ajal riigi sotsiaalfondi fikseeritud sotsiaalkindlustusmaksed vastavalt kohalikele seadusnõuetele ning pangal ei ole teki mingeid kohustusi maksta töötajate teenuste eest täiendavaid sissemaksid seoses pensionile läinud töötajatega.

3.16. Eraldised

Eraldisi kajastatakse siis, kui äriühingul on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev õiguslik või faktiline kohustus, mida saab usaldusväärselt hinnata, ning on tõenäoline, et kohustuse täitmiseks on vaja majanduskasu väljavoolu.

3.17. Allutatud kohustused

Allutatud kohustused on finantskohustused, mille puhul on lepitud kokku, et likvideerimise, pankroti, sundlõpetamise või muu lõpetamise korral rahuldatakse need alles pärast teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist, aga enne äriühingu aktsionäride nõuete rahuldamist. Allutatud kohustusi kajastatakse esmalt õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tekkinud tehingukulud, ning seejärel amortiseeritud soetusmaksumuses. Allutatud kohustuse amortiseeritud soetusmaksumus on summa, millega finantskohustust hinnati esmasel kajastamisel ja millest on maha arvatud põhiosa tagasimaksed ning millele on lisatud või millest on maha arvatud esialgse summa ja tähtaja saabumisel kehtiva summa võimalike erinevuste kogu amortisatsioon.

Kriitilised raamatupidamislikud hinnangud ja otsused arvestuspõhimõtete kohaldamisel

IFRS-ile vastava raamatupidamise aastaaruande koostamiseks peab tegevjuhtkond langetama otsuseid, andma hinnanguid ja tegema oletusi, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning kajastatud varasid ja kohustusi, tulusid ja kulusid. Ehkki need hinnangud põhinevad juhtkonna parimatel teadmistel jooksvate sündmuste ja tehingute kohta, siis võivad tegelikud tulemused neist hinnangutest lõppkokkuvõttes erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse läbi jooksvalt. Raamatupidamise kohta antud hinnanguid kajastatakse perioodil, mil hinnangut korrigeeritakse, kui

Raamatupidamise aastaaruande lisad

korrigeerimine puudutab üksnes vastavat perioodi, või korrigeerimise perioodil ja tulevastel perioodidel, kui korrigeerimine puudutab nii jooksvat perioodi kui ka tulevasi perioode.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Peamised hindamisebalkindluse allikad

Kindlustustehnilised eraldised

Tegevuse laadi tõttu on keeruline täpselt prognoosida mis tahes kahjunõude võimalikku tulemust ja esitatud kahjunõuete lõplikku kulu. Iga esitatud kahjunõuet hinnatakse eraldi ja juhtumipõhiselt, võttes nõuetekohaselt arvesse kahjunõude asjaolusid, kahjukäsitlejatelt saadavat teavet ja varasemaid andmeid samalaadsete kahjunõuete mahu kohta. Kahjunõuete hinnanguid vaadatakse korrapäraselt läbi ja ajakohastatakse, kui saadakse uut teavet. Eraldised põhinevad hetkel kättesaadaval teabel. Ent lõplikud kohustused võivad sündmuste arengu tõttu muutuda. Eraldise hindamise keerukus erineb ka kindlustusliikide lõikes tulenevalt kahjunõude keerukusest, kahjunõuete mahust ja eri kahjunõuete tõsidusest, kahjunõude tekkimise kuupäeva kindlaksmääramisest ja viivitustest teatamisel.

Kõige olulisem eeldus on seotud esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise kindlaksmääramisega. Kindlustustehniliste eraldiste piisavust jälgitakse regulaarselt kahjunõuete eraldiste *run-off*-analüüsi ja kohustuste adekvaatsuse testi abil, mis tehakse iga kindlustusliigi kohta.

Finantsinstrumentide hindamine

Ilma jälgitavate turuhindadeta finantsvarade ja -kohustuste õiglase väärtuse kindlaksmääramiseks on vaja kasutada eespool kirjeldatud hindamismeetodeid. Selliste finantsinstrumentide, millega kaubeldakse harva ning mille hind ei ole eriti läbipaistev, õiglane väärtus on vähem objektiivne ning nende puhul on vaja teha erineva tähtsusastmega otsuseid sõltuvalt likviidsusest, kogusest, turutegurite ebakindlusest, hinnaeeldustest ja muudest riskidest, mis konkreetset instrumenti mõjutavad. Selle tulemusena hindab äriühing selliseid instrumente soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langus.

Alltoodud tabelis on analüüsitud õiglases väärtuses kajastatud finantsinstrumente hindamismeetodi kohta. Finantsvarasid hinnatakse aktiivsel turul avaldatud noteeringute põhjal. Finantsinstrument loetakse aktiivsel turul noteerituks, kui noteeritud hinnad on börsi, vahendaja, maakleri, tööstusharu rühma, hinnakujundusteenistuse või kontrollasutuse vahendusel hõlpsalt ja korrapäraselt jälgitavad ning need hinnad kajastavad tegelikke ja korrapäraseid, turuväärtuse põhimõtte kohaseid turutehinguid. Põhilised varaklassid selles kategoorias on finantsvarad, mille õiglane väärtus saadakse hinnakujundajate või kohustuslike maaklerite noteeringute kaudu, ning varad, mille õiglane väärtus määratakse kindlaks indeksite alusel.

	2009	2008
	Avaldatud noteeritud hinnad	Avaldatud noteeritud hinnad
Finantsvara	24 233 205	19 371 474
Investeeringud õiglases väärtuses kasumiaruande kaudu		
<i>Aktsiad ja muud muutuva tulumääraga väärtpaberid</i>	<i>3 160 742</i>	<i>2 993 405</i>
<i>Võlaväärtpaberid ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid</i>	<i>21 072 463</i>	<i>16 378 069</i>

Müügivalmis investeeringud kajastatakse soetusmaksumuses, vt lisa 31.

Finantsinstrumentide väärtuse langus

Väärtuse langus määratakse kindlaks finantsinstrumendi bilansilise jääkmaksumuse ja õiglase väärtuse võrdluse alusel. Finants- ja kapitaliturgude surutise tõttu ei ole turuhind alati väärtuse languse usaldusväärseks märgiks. Äriühing kasutab sarnaste toodete noteeritud turuhindadel põhinevat hindamismeetodit.

Väärtuse langusest tuleneva kahju mõõtmiseks teeb äriühingu juhtkond hinnanguid tulevaste rahavoogude eeldatavate muutuste kohta konkreetse finantsinstrumendi põhjal, võttes alusel finantsinstrumendi emitendi finantsseisundi analüüsi.

31. detsembri 2009. aasta seisuga hinnati kõikide õiglases väärtuses kajastatud finantsinstrumentide puhul õiglast väärtust aktiivsetel turgudel noteeritud hindade alusel.

Kinnisvarainvesteeringute ja oma tarbeks kasutatavate hoonete väärtuse hindamine

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse õiglases väärtuses ning kõik õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Äriühingu äritegevuses kasutatavaid hooneid kajastatakse ümberhinnatud summas, mis on nende õiglase väärtus ümberhindamise kuupäeval ja millest arvatakse maha järgnev akumulieeritud kulum ja järgnev väärtuse langusest tulenev akumulieeritud kahjum. Ümberhindluse tulem lisatakse muule koondkasumile, välja arvatud juhul, kui tuleb kajastada väärtuse langust.

Kinnisvarainvesteeringute ja oma tarbeks kasutatavate hoonete õiglase väärtuse mõõtmisel tugineb juhtkond väliste hinnangutele ning hindab sellise hindamise usaldusväärsust kehtivat turuolukorda arvestades.

Laenude ja nõuete väärtuse langus

Finantsvarade jälgimise protsessi ja väärtuse languse esinemise kindlaks määramisel esineb mitmeid olulisi riske ja ebakindlaid asjaolusid. Nende riskide ja ebakindlate asjaolude hulka kuulub risk, et äriühingu hinnang selle kohta, kas emitent suudab täita kõiki oma lepingulisi kohustusi, muutub, tuginedes selle emitendi krediidiandjate muutustele ja riskile, et majandusväljavaade on oodatust halvem või avaldab emitendile rohkem mõju kui eeldati. Samuti esineb oht, et äriühingu hangitud uus teave või muude faktide ja asjaolude muutused sunnivad äriühingut oma investeerimisotsust muutma. Kõik need olukorrad võivad eesleisval perioodil tuua kaasa kahjumi koondkasumiaruandes väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi ulatuses.

Eraldise kajastamine

Eraldise luuakse siis, kui on tõenäoline, et varem toimunud sündmus tekitab praeguse kohustuse või kahjumi ja seda summat saab põhjendatult hinnata. Juhtkond teeb otsuse, hinnates tekkiva kahju tõenäosust. Kahju suuruse hindamisel peab juhtkond tegema otsuse asjakohase arvutusmeetodi valiku ja teatavate eelduste kohta seoses teatava riskiga.

(4) Risk ja riskijuhtimine

4.1. Risk ja riskijuhtimine

Kindlustustegevus tähendab riski üleandmist kindlustusvõtjalt kindlustusandjale ja selle riski juhtimist. Suurimad riskid tulenevad kindlustusriski võtmisest, edasikindlustuskaitse valimisest ja kohustuste täitmisest seoses sõlmitud kindlustuslepingutega. Lisaks mõjutavad kindlustusandjat ka investeerimisriskid, mis tekivad siis, kui kindlustusandja peab katma tehnilisi eraldise eri finantsinstrumentidesse investeeritud varadega, nagu tururisk, krediidirisk, likviidsusrisk ja tegevusrisk.

Äriühingu juhtkond on riskid kindlaks määranud ja töötanud välja nende riskide juhtimise. Riskijuhtimine toimub kooskõlas äriühingu juhatuse otsusega.

Äriühingu juhtkond on jaotanud kõik riskid järgmistesse peamistesse rühmadesse:

- kindlustusriskid;
- finantsriskid;
- tegevusriskid.

Iga rühm on jaotatud alarühmadeks, milles määratakse kindlaks riskid, mis võivad mõjutada mis tahes tegevussuunda. Iga riski kohta on töötatud välja tegevuskavad, mida tuleb täita, et minimeerida ja hoida ära riski ilmnemise võimalust.

4.2. Kindlustusriskid ja riskijuhtimine

Kindlustusrisk on kõige olulisem risk, millega äriühing oma igapäevategevuses kokku puutub.

(a) Kindlustusriski võtmise strateegia

Äriühingu kindlustusriski võtmise strateegia puhul püütakse saavutada mitmekesisus, et tagada tasakaalustatud portfelli, ning see põhineb sarnaste riskide ulatuslikul portfellil mitme aasta jooksul ning usutakse, et see vähendab tulemuse varieeruvust.

Kindlustusriski võtmise strateegia määratakse kindlaks iga-aastaselt äriplaanis, milles määratakse kindlaks need kindlustusliigid, mille riske võetakse, ning need tööstusharud, milles äriühing on valmis tegutsema. See strateegia on töötatud välja eri riskihindajate tasandil ja sätestab üksikasjalikud riskide võtmise volitused, millega kehtestatakse piirid, milles iga riskihindaja võib võtta riske kindlustusliigi mahu, tegevusvaldkonna ja tööstusharu lõikes, et tagada asjakohane riskide valik portfellis.

Kahjukindlustuslepingute tähtaeg võib olla kuni viis aastat, ent lepingud on tavaliselt üheaastase tähtajaga ning riskihindajatel on õigus keelduda pikendamise või uuendamise või muuta pikendamise või uuendamise lepingu tingimusi.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Kindlustustoodete tariifide ja hindade arvutamine kajastab kehtivaid turutingimusi ja hõlmab kõige tõenäolisemaid eeldusi, mis on vajalikud tulevaste tulemuste korrigeerimiseks, eesmärgiga leevendada märkimisväärselt finantsriske.

Riskihindamisvolituste järgimist jälgib juhtkond pidevalt. Eriluba nõudvatele tehingutele pöörab äriühingu juhatas erilist tähelepanu.

(b) Kindlustustoodete põhijooned

Kindlustuslepingute tingimused, mis avaldavad olulist mõju kindlustuslepingutest tulenevate rahavoogude summale, ajale ja ebakindlusele, on sätestatud allpool. Lisaks on allpool hinnatud äriühingu põhitooteid ja viise, kuidas äriühing juhib seonduvaid riske.

Kaskokindlustus

Kaskokindlustus hüvitab kahjud, mis tulenevad sõiduki kahjust, hävimisest või kadumisest. Pakutakse ka mitut lisakaitset, mis on seotud kindlustatud sõidukiga. Kaskokindlustuse tariifid määratakse kindlaks *bonus-malus* süsteemi alusel, mis vähendab kindlustusmakset kahjude puudumisel ja suurendab kindlustusmakset kahjude esinemisel. Kindlustussummad ületavad väga harva 50 000 Läti lati piiri. Suurimad kahjud tulenevad sõidukite vargusest või hävimisest.

Liikluskindlustus

See on kohustuslik kindlustus, mille lepingutingimused ja hüvitamiseeskirjad on sätestatud liikluskindlustuse seaduses ja muudes õigusnormides. Liikluskindlustuse tariifide kindlaksmääramisel kasutatakse *bonus-malus* süsteemi, mille kohaselt kindlustusmakse väheneb kahjude puudumisel ja suureneb kahjude esinemisel.

Liikluskindlustus katab kehavigastuse ja varaga seotud kahjunõuded Lätis, samuti roheline kaardi süsteemi alusel kindlustatud sõidukijuhtide poolt välisriigis põhjustatud kahjunõuded.

Enamik liikluskindlustuse hüvitisi on varakahjude eest ja ühekordsed summad tervisekahjustuste eest, mis on enamasti ravikulude ja ajutise töövõimetuse hüvitised. Ent võib esineda ka pikaajalisi hüvitisi, nagu pensionid ja püsiva töövõimetuse hüvitis, mida võidakse maksta pika aja jooksul nagu ka annuiteete.

Isegi kui varasemate andmete põhjal on kahjunõuetest teatatud suhteliselt kiiresti ja need saab rahuldada viivituseeta, võib olukord muutuda ja liikluskindlustusest tulenevad kahjunõuded liigitatakse pika ooteajaga kindlustusliikideks, kus lõpliku kahjunõuete kulu kindlaksmääramine võtab kauem aega.

Selle tootega seotud põhiriskid on kindlustustehnilise kahjumi risk, konkurentsirisk ja varasemate kahjunõuete risk. Kindlustusmakse arvutamine kooskõlas nende poliiside puhul kehtiva riskiga on subjektiivne ja seega riskantne. Kindlustusrisi juhitakse eelkõige mõistliku hinnakujunduse, toodete väljatöötamise, riskide valiku, asjakohase investeerimisstrateegia, tariifide määramise ja edasikindlustuse kaudu. Seega äriühing jälgib muutusi ja reageerib neile üldises majanduslikus ja ärikeskkonnas, milles ta tegutseb.

Tervisekindlustus

Tervisekindlustust pakutakse ettevõtetele, kes ostavad tervisekindlustuse oma töötajatele.

Tervisekindlustuse hüvitisi makstakse selliste kulude alusel nagu arstivisiidid, haiglakulud, ravimite kulud.

Äriühing jälgib meditsiiniteenuste hindade muutusi ja reageerib nendele, jälgib kahjusuhteid tööandjate lõikes ja kohandab vastavalt hindasid igal aastal, kui toimub lepingu uuendamine.

Varakindlustus

Varakindlustusega kaetud riskide hulka kuuluvad tulerisk, torude lekkest tuleneva plahvatuse, murdvarguse ja röövimise ning tormirisk. Koduse vara kindlustamisel saab osta ka vastutuskindlustuse.

Ärikatkestuskindlustus katab saamata jäänud tulu ja tekkinud püsikulud, mis tulenevad mis tahes riski realiseerumisest, mis on kaetud äriühingu varakindlustusega. Selle kindlustusliigi müümisel peetakse eriti oluliseks seda, et võetakse arvesse klientide usaldusväarsust ja finantsaruannete läbipaistvust.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Kõige sagedamini esinevad riskid koduse vara puhul hõlmavad torude lekkeid ja tulekahju. Suuremad kahjud tulenevad kõige sagedamini tulekahjust.

Üldiselt teatatakse varakindlustuse kahjunõuetest kiirelt ja need saab hüvitada viivitamata. Seepärast liigitatakse varakindlustus lühikese ooteajaga kindlustusliigiks erinevalt pika ooteajaga liikidest, mille puhul lõpliku kahjusumma kindlaksmääramine võtab kauem aega.

Selle tootega seotud põhiriskid on kindlustustehnilise kahjumi risk, konkurentsirisk ja varasemate kahjunõuete risk.

Kindlustustehnilise kahjumi risk on risk, et äriühing ei kehtesta eri varade puhul, mida ta kindlustab, asjakohast kindlustusmakset. Erasisiku varakindlustuse puhul eeldatakse, et on suur hulk sarnase riskiprofiiliga vara. Aga ettevõtete kindlustuses ei pruugi see nii olla. Paljud ettevõtete varakindlustuse pakkumised hõlmavad ainulaadset kombinatsiooni asukohast, tegevuse liigist ja kehtestatud ohutusmeetmetest. Kindlustusmakse arvutamine kooskõlas nende poliiside puhul kehtiva riskiga on subjektiivne ja seega riskantne.

Varakindlustuse liigid on seotud riskiga, et kindlustatu esitab valesid või kehtetuid kahjunõudeid või nõuab kahju järel ülemäära summat. See selgitab suures ulatuses, miks majanduslikud tingimused on seotud varakindlustuse kasumlikkusega. Kindlustusrisiki juhitakse eelkõige hinnakujunduse, rahvusvahelistele normidele vastava vara sõltumatu hindamise, toote väljatöötamise, riskide valiku ja edasikindlustuse kaudu. Seega äriühing jälgib muutusi ja reageerib neile üldises majanduslikus ja ärikeskkonnas, milles ta tegutseb.

(c) Kindlustusrisiki kontsentreerumine

Kindlustamise käigus võib tekkida kindlustusrisiki kontsentreerumine, kui teatav sündmus või mitu sündmust avaldavad suurt mõju äriühingu kohustustele. Selline kontsentreerumine võib tuleneda ühest kindlustuslepingust või mõnest seotud lepingust ja sellega võib kaasneda olukord, milles võivad tekkida märkimisväärsed kohustused.

Äriühingu juhtkond on teadlik, et esineb kindlustuse kontsentratsiooni risk. Riski kontsentreerumine võib esineda erinevate kokkusattumuste ja kõrvalekallete tagajärjel. Kõige sagedamini täheldatakse riski kontsentreerumist teatava kindlustusliigi puhul, kui kindlustatakse üksikisikuid, nt üksikisiku õnnetusjuhtumi kindlustus, mille puhul rühm isikuid kannatab õnnetusjuhtumi tõttu ja kõik need isikud on äriühingus kindlustatud. Varakindlustuses võib riski kontsentreerumine esineda siis, kui tihedalt asustatud piirkonnas toimub sama kahjujuhtum (nt tulekahju), mis võib lihtsasti minna ühelt varalt üle teisele ning selle toimumist ei saa ära hoida.

Lisaks on juhtkond teadlik, et võimalik riski kontsentreerumine võib toimuda kas ühes äriühingus või kogu majanduspiirkonnas, mille puhul on kindlustatud mitu riski. Selliste riskide kindlustamisel on kohustuslik eeltingimus hinnata ettevõtte finantsseisu ja -suutlikkust, samuti määrata kindlaks, kui suured finantskohustused võivad tekkida, kui suured on äriühingu olemasolevad kohustused ja mida ta saab endale lubada. Finantsriskide hindamisel uuritakse majanduskasvu suundumusi ja riske, mis võivad seda valdkonda mõjutada.

Riski kontsentreerumise korral tekkida võivate kahjude minimeerimiseks kasutab äriühing edasikindlustust, rakendades nii proportsionaalset kui ka mitteproportsionaalset edasikindlustust. Edasikindlustuse sõlmimisel kehtestatakse äriühingu osa riskis nii objekti kohta kui ka juhtumi kohta, mille puhul kahjud võivad tekkida mitmel objektil samaaegselt. Sellised riskid kindlustatakse edasi praktiliselt kõikide kindlustusliikide puhul. Äriühingu edasikindlustuspoliitika on kiitnud heaks juhatus.

Äriühingu põhimeetodid nende riskide juhtimisel on kahetasandilised. Esiteks juhitakse riski asjakohase riskihindamise kaudu. Riskihindajatel ei ole lubatud kindlustada riske juhul, kui oodatav kasum ei vasta võetud riskile. Teiseks juhitakse riski edasikindlustuse kasutamise kaudu. Äriühing ostab edasikindlustuskaitse oma vastutuse ja varakindlustuse eri liikide jaoks. Äriühing hindab pidevalt edasikindlustusprogrammiga seotud kulusid ja tulusid.

Äriühing määrab kindlaks koguriski, mida ta on valmis võtma seoses riskide kontsentreerumisega. Ta jälgib oma võetud riske nii riski kindlustamise ajal kui ka vaadates kord kuus läbi aruanded, mis näitavad põhilisi koondandmeid äriühingu riskide kohta. Äriühing kasutab mitut mudelit, et jälgida riskide kogunemist selleks, et mõõta edasikindlustusprogrammide tõhusust ja netoriski, mille äriühing võtnud on. Aasta jooksul tehakse nende mudelite abil mitu täiendavat stressi- ja stsenaariumitesti.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Eri kindlustusliikidega seotud riskid ja põhilised kontsentreerumised on järgmised:

	Kindlustussumma kokku	Edasikindlustus- summa	Neto omavastutus (pärast edasikindlustust)	Kehtivate lepingute arv	Keskmine kindlustus summa
Kindlustusliik	latti	latti	latti		
Kaskokindlustus	425 580 399	-	425 580 399	44 210	9 626
Mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus	1 800 000	-	1 800 000	36	50 000
Tervisekindlustus*	209 061 491	-	209 061 491	77 790	2 688
Varakindlustus*	7 036 584 282	3 998 628 476	3 037 955 806	60 236	50 434
Finantsriskide kindlustus	116 703 623	67 616 972	49 086 651	2 761	17 779
Veosekindlustus*	132 272 468	90 420 995	41 851 473	80	523 143
Üldvastutuskindlustus	402 700 844	264 439 412	138 261 432	6 333	21 832
Õnnetusjuhtumikindlustus*	225 918 935	15 646 177	210 272 758	14 069	14 946
Reisikindlustus	484 402 865	181 889 912	302 512 953	33 088	9 143
Merekindlustus	20 858 233	17 354 771	3 503 462	56	62 562
Veesõiduki valdaja vastutuskindlustus	604 271	543 843	60 428	7	8 633
Raudteekindlustus*	69 784 357	64 739 887	5 044 470	24	210 186
Liikluskindlustus**	-	-	55 141 439 597	196 148	281 122
Õhusõiduki valdaja vastutuskindlustus	1 050 716 291	1 006 814 859	43 901 432	69	636 253
Õhusõiduki kindlustus	9 004 736	8 566 623	438 113	42	10 431
Krediidikindlustus	8 494 454	2 648 692	5 845 762	105	55 674
Garantiikindlustus	45 220 471	26 996 681	18 223 790	404	45 108
Kokku	10 239 707 720	5 746 307 300	4 493 400 420	435 458	-

* Ühe lepinguga võib olla kaetud mitu objekti/isikut.

** Kogu kindlustusrisk on piiramatult. Suuremad kahjud kui 400 000 eurot kaetakse edasikindlustusega.

(d) Katastroofid

Äriühingu juhtkond on teadlik, et võivad esineda katastroofiriskid. Meie geograafilistes tingimustes on need riskid kõige rohkem seotud ilmastikunähtustega: tormid, üleujutused, loodusõnnetused (rahe, lumi, jää jne). Suured tulekahjud ja maavärinad on ebatõenäolised, aga võivad esineda. Kõige iseloomulikumat katastroofid on üleujutused ja tormid. Äriühingule avalduva katastroofiriski mõju minimeerimiseks kasutatakse edasikindlustust. Edasikindlustust sõlmitakse nii proportsionaalselt kui ka mitteproportsionaalselt. Lisaks ostetakse suuremate riskide jaoks vabatahtlik edasikindlustus. Äriühing on töötanud välja omavastutuse kindlaksmääramise meetodid. Need sõltuvad mitmest tegurist ja iga tooterühma varasematest statistilistest andmetest. Juhtkonna andmetel vähendavad piisavad võetud meetmed katastroofiriski mõju äriühingule.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

(e) Kindlustusrisiki juhtimine

Kindlustusrisiki piiramiseks on äriühing töötanud välja erinevad kontrolli- ja juhtimismehhanismid. Kõikide kindlustusliikide kohta on töötatud välja kindlustustingimused, mis on kohustuslikud nii äriühingule kui ka tema klientidele. Kõikide kindlustusliikide kohta on töötatud välja meetodid, mida tuleks järgida, määraes kindlaks riski ja riskitaseme, mille äriühing võtab. Äriühing on asutanud riskijuhtimisüksuse, mille töötajad vastutavad teatava kindlustusliigi, kindlustustingimuste ja riskihindamise meetodite väljatöötamise eest. Lisaks on kehtestatud piirid, mille ulatuses võib iga töötaja teha otsuse riski võtmise kohta. Piiride kehtestamisel järgitakse hierarhia põhimõtet: mida kõrgem positsioon, seda suuremat riski tohib töötaja võtta.

Eeltoodud sammudest ja riskide juhtimisest hoolimata on äriühingu juhtkond teadlik, et esineb oht, et kindlustusrisiki ei ole kvaliteetselt hinnatud ning võidakse teha vale otsus. Lisaks esineb risk, et kindlustushüvitis on põhjustatud kahjude puhul ebapiisav või kahjujuhtumit käsitletakse pikema aja jooksul.

Selliste riskide minimeerimiseks on äriühing töötanud välja ja kasutab kvaliteedijuhtimise süsteemi, mis kirjeldab kõiki protsesse ja piiranguid, mida äriühingus kasutatakse kindlustuse haldamisel ja kahjunõuete reguleerimise korras. On tehtud kindlaks, millal ja millistel asjaoludel tuleks teatavat korda järgida. Kvaliteeti võidakse mõõta mis tahes protsessi puhul ja teha kindlaks, kas see protsess toimub kooskõlas äriühingu huvidega ja kirjeldatud protsessidega. Nende protsesside mõõtmise eest vastutab kvaliteedijuhtimise osakond, mis annab äriühingu juhtkonnale korrapäraselt teavet protsesside juhtimise kohta äriühingus. Nende mõõtmiste tulemusena saab juhtkond teha adekvaatse otsuse, et minimeerida riski, mis on seotud kindlustusprotsessiga.

(f) Kohustuste adekvaatsuse test

Äriühing on hinnanud oma finantsseisundi aruandes 31. detsembril 2009 kajastatud kindlustuskohustusi kohustuste adekvaatsuse testiga.

Kohustuste adekvaatsuse test tehakse kindlustusliikide lõikes igal aruandekuupäeval ning sellega hinnatakse, kas võetud kindlustuskohustused, millest on maha arvatud tulevaste perioodide sõlmimiskulud, on piisavad, kasutades kindlustuslepingutest tuleneva tulevase rahavoo praegust prognoosi. Tulevaste rahavoogude praegused prognoosid on parim hinnang ilma riskimarginaalita. Kui hinnang näitab, et kohustused on mitteadekvaatsed, arvestades kehtestatud tulevast rahavoogu, siis kajastatakse puudujääk kasumi või kahjumina. Oodatavat rahavoogu seoses kahjunõuete ja kuludega hinnatakse kogemuste alusel ja kohandatakse oluliste üksikute kahjunõuete, mille kordumist ei eeldata.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Test sooritatakse kindlustusliikide lõikes, hõlmates iga kindlustusliigi puhul sarnaste riskiprofiilidega kindlustuslepinguid. Tehniliste eraldiste piisavus kohustuste adekvaatsuse testi alusel 31. detsembri 2009. aasta seisuga on kajastatud järgmises tabelis.

	Tuhat latti	2010	2011	Aasta 2012	2013	2014	2015
Diskonteerimata tulevane rahavoog oodatavatest kahjunõuetest ja kahjukäsitluskuludest	25 137	16 401	3 627	2201	1 610	916	384
Diskonteerimata tulevane rahavoog oodatavatest kahjunõuetest ja kahjukäsitluskuludest, sealhulgas 2% inflatsiooni aastal 2010	25 802	16 564	3 737	2 313	1 734	1 016	439
Tulevase rahavoo nüüdisväärtus, kasutades refinantseerimismäära 4% aastas (Läti Pank)	23 388	16 242	3 523	2097	314	851	360
Tulevaste perioodide sõlmimiskulud seisuga 31. detsember 2009	1 771						
Oodatavad halduskulud	8 287						
Oodatav väljavool kokku	33 446						
Tehniline brutoeraldis kokku seisuga 31. detsember 2009	(43 042)						
Kohustuste adekvaatsuse testi kohane ülejääk seisuga 31. detsember 2009	(9 596)						

Eespool näidatud kohustuste adekvaatsuse testi kohased tulemused põhinevad koondandmetele (s.t tervel portfelliil). Teisest küljest möödumata riskide eraldis luuakse kohustuste adekvaatsuse testi põhjal eri kindlustusliikide lõikes. Selle tulemusena luuakse möödumata riskide eraldis isegi siis, kui eeltoodud kohustuste adekvaatsuse testi kohane kogutulemus on ülejääk. Vaata lisast 7 täpsemaid andmeid.

Üldised eeldused ja tundlikkusanalüüs

Kindlustuslepingutest tulenevad kohustused määratakse kindlaks prognoositavate rahavoogude põhjal. Selliste rahavoogude hulka kuuluvad makstud kahjud ja kahjukäsitluskulud. Nende kohustuste kohta tehakse tundlikkusanalüüs.

	Kohustuste adekvaatsuse testi kohane korrigeeritud ülejääk	vastavalt kohustuste adekvaatsuse testile (põhi- stsenaarium)	Muutus
	Tuhat latti	Tuhat latti	Protsent
Muutused kohustuste adekvaatsuse testi tulemuses seisuga 31. detsember 2009			
Tulenevalt refinantseerimismäära muutustest, mida kasutati tulevase rahavoo nüüdisväärtuse kindlaksmääramisel			
Kasutades 4% asemel 3% aastas	8 953	9 596	(7)
Kasutades 4% asemel 5% aastas	10 170	9 596	6

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Tulenevalt muudatustest halduskulude oodatavas vähenemises,
mida kasutatakse oodatava väljavoolu kindlaksmääramisel

70% vähenemine 60% vähenemise asemel	12 859	9 596	34
50% vähenemine 60% vähenemise asemel	4 850	9 596	(50)
Kahjusuhte tõusu tõttu kõikide kindlustusliikide puhul 5% võrra 1. aastal	7 083	9 596	(26)

Raamatupidamise aastaaruande lisad

(g) Kahjunõuete muutus

Kahjunõuete muutuse kohta on antud teavet selleks, et näidata kindlustusriski, millega äriühing kokku puutub. Kahjunõuete tabelis näidatakse seniste kogumaksete võrdlust ja nende kahjunõuete jaoks moodustatud tehniliste eraldiste muutust kindlustusjuhtumite toimumise aastate kaupa.

Igas veerus näidatud ülejääki või puudujääki tuleks hinnata eraldi, teisi veerge arvestamata, kuna selliseid varasematel aastatel tehtud korrektsioone võib võtta arvesse varasematel aastatel tehtud korrektsioonide osana.

Ümberarvestatud tehnilised eraldised ja kumulatiivne puudujääk või ülejääk, mida on näidatud lisatud tabelis, võib seejärel eri tegurite muutuste tõttu varieeruda.

Kuigi tabelis esitatud andmed kajastavad eelnenud aastatel esitatud varasemate maksmata kahjunõuete hinnanguid, peaksid käesoleva raamatupidamisaruande kasutajad hoiduma varasemate ülejääkide või puudujääkide ekstrapoleerimisest selle aruandeperioodi maksmata kahjunõuete jäägi suhtes. Juhtkond peab tehniliste reservide hinnangut 31. detsembri 2009. aasta seisuga piisavaks.

Kahjunõuete muutuse analüüs, tuhandetes Läti lattes

	2004 ja varem	2005	Kindlustusjuhtumi toimumise aasta				2009	Kokku
			2006	2007	2008			
Kumulatiivsete kahjunõuete hinnang kindlustusjuhtumi toimumise aasta lõpus	13 262	14 890	22 561	38 518	39 723	33 563		33 563
- üks aasta hiljem	13 590	12 891	22 027	35 201	39 051			39 051
- kaks aastat hiljem	12 804	12 917	22 200	35 955				35 955
- kolm aastat hiljem	12 505	13 033	22 829					22 829
- neli aastat hiljem	12 596	13 627						13 627
- viis aastat hiljem	13 384							13 384
Senised kumulatiivsed väljamaksed								138
	12 555	12 888	21 944	31 722	36 077	23 307		493
Rahuldumata nõuete eraldis seisuga 31.12.2009	829	739	885	4 233	2 974	10 256		19 916

(h) Üldise äritegevusega seotud tundlikkusanalüüsi eeldus

Eelduste kindlaksmääramiseks kasutatav protsess

Kasutatud eelduste tundlikkusanalüüsi tegemiseks kasutatava protsessi eesmärk on tagada kõige tõenäolisema või oodatava tulemuse neutraalne hinnang. Eelduste sisendina kasutatavate andmete allikad on sisesed, kasutades üksikasjalikke uuringuid, mis tehakse kord aastas. Eeldusi kontrollitakse, et tagada nende vastavus jälgitavatele turuhindadele või muule avaldatud teabele. Rohkem rõhku pannakse hetkesuundumustele ning, kui varasematel aastatel ei ole piisavalt teavet, et teha usaldusväärne parim hinnang kahjunõuete muutuste kohta, siis kasutatakse usaldatavusnormatiividel põhinevaid eeldusi.

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise hinnangulist summat võivad mõjutada inflatsioon, risk, et märkimisväärselt suurtest kahjunõuetest teatatakse hilinemisega, kahjunõuetest teatamise hooajalisus ja muud riskid.

62% esinenud, kuid teatamata kahjude eraldisest 31. detsembri 2009. aasta seisuga koosneb järgmistest kindlustusliikidest: liikluskindlustus, garantiikindlustus ja varakindlustus (tulekahju ja katastroofid). Praegust turuolukorda arvestades leiab äriühing, et kõige volatiilsem eeldus on inflatsioon. Alltoodud tabel kujutab esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise muutust 31. detsembri 2009. aasta seisuga, juhul kui aastane inflatsioon, mida kasutatakse esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise hinnangul, muutuks inflatsiooni 3% muutumise tagajärjel.

Tuhandetes Läti lattes

Kindlustusliik	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise prognoos aastast		
	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis 31.12.2009 seisuga	Inflatsiooni tõus 3%	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis ilma aastase inflatsioonita
Liikluskindlustus	5 694	5 990	5 482

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Varakindlustus (tulekahju ja katastroofid)	319	322	141
--	-----	-----	-----

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Tehniliste eraldiste arvutamisel kasutatav põhieeldus on stabiilne kahjunõuete statistika. Juhtkond eeldab, et kahjunõuete kujunemine tulevikus on samasugune nagu varem. Eraldisei ei diskonteerita ja juhtkond ei kasutanud ühegi kindlustusliigi puhul regressiõigust.

Tegevuse laadi tõttu on väga keeruline täpselt prognoosida mis tahes kahjunõude võimalikku tulemust ja teatatud kahjunõuete lõplikku kulu. Iga esitatud kahjunõuet hinnatakse eraldi ja juhtumipõhiselt, võttes nõuetekohaselt arvesse kahjunõude asjaolusid, kahjukäsitlejate jaoks saadavaolevat teavet ja varasemaid andmeid samalaadsete kahjunõuete mahu kohta. Kahjunõuete hinnanguid vaadatakse korrapäraselt läbi ja ajakohastatakse, kui saadakse uut teavet. Eraldised põhinevad hetkel kättesaadaval teabel. Ent lõplikud kohustused võivad sündmuste arengu või katastroofide toimumise tõttu muutuda. Lõplikke kahjukulusid mõjutava mitme teguri mõju on raske hinnata. Eraldise hindamise keerukus erineb ka kindlustusliikide lõikes tulenevalt aluseks oleva kindlustuslepingu erinevustest, kahjunõude keerukusest, kahjunõuete mahust ja eri kahjunõuete tõsidusest, kahjunõude tekkimise kuupäeva kindlaksmääramisest ja viivitustest teatamisel.

Enamiku riskide puhul hinnatakse rahuldamata esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise kulusid, kasutades mitmeid statistilisi meetodeid, nagu ahelredeli (*chain ladder*) meetodid. Nende meetoditega ekstrapoleeritakse makstud ja tekkinud kahjunõuete muutus, keskmine kulu kahjunõuete kohta ja lõplik kahjunõuete arv kindlustusjuhtumi toimumise aasta kohta, tuginedes varasematel aastatel täheldatud muutustele ja eeldatavatele kahjusuhetele.

Põhimeetodid, mida kasutatakse ja mis on samad, mis varasematel aastatel, on:

- ahelredeli meetodid, mis kasutavad ajaloolisi andmeid, et hinnata kahjunõuete lõplike kulude seni välja makstud ja kantud osasid;
- muutuste tegurite meetodid, et hinnata kindlustusjuhtumite teadmata arvu mis tahes ajahetkel;
- oodatava kahjusuhte meetodid, mis kasutavad äriühingu eeldatavat kahjusuhet teatava kindlustusliigi puhul.

Tegelik meetod või mitu meetodit, mida kasutatakse, erineb kindlustusliikide ja varasemate kahjunõuete muutuste lõikes.

Määral, mil need meetodid kasutavad varasemate kahjunõuete muutuse teavet, eeldatakse nende puhul, et varasemate kahjunõuete muutus on edaspidi sama. Esineb põhjuseid, miks see nii ei pruugi olla, ning kui neid põhjuseid saab kindlaks määrata, siis on neid võetud arvesse meetodite muutmiseks. Need põhjused hõlmavad:

- makstud ja tekkinud kahjunõuete muutust/registreerimist mõjutavate protsesside muutuseid (näiteks kahjude eraldiste moodustamise korra muutused);
- majanduslikke, õiguslikke, poliitilisi ja sotsiaalseid suundumusi (mis toovad kaasa oodatust erineva inflatsioonitaseme);
- kindlustusliikide jaotuse muutuseid;
- juhuslikke kõikumisi, sealhulgas ulatuslike kahjude mõju.

2009. aastal muudeti ahelredeli meetodeid, mida kasutatakse rahuldamata esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise kulude arvutamiseks, et võtta arvesse inflatsiooni, mida vähendati võrreldes varasema aastaga Läti majanduse hetkeolukorra tõttu.

Tuhandetes Läti lattides	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis varasema meetod alusel seisuga 31.12.2009	Praegune Eelduste muutuse esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis seisuga 31.12.2009	mõju Protsent
Kindlustusliik			
Õnnetusjuhtumikindlustus	106	86	(19)
Tervisekindlustus	2 167	2 189	1
Kaskokindlustus	488	567	16
Veosekindlustus	4	5	25
Varakindlustus (tulekahju ja katastroofid)	372	319	(14)
Varakindlustus (muud riskid)	13	19	46

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Üldvastutuskindlustus	79	121	53
Finantskahjukindlustus	4	5	25
Õigusabikulude kindlustus	52	53	2
Liikluskindlustus	4 420	5 695	29
Muud	122	122	-
Kokku	7 827	9 181	17

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldisi hinnatakse brutosummana.

Liikluskindlustuse kahjunõuete eraldiste puhul kasutatavate eelduste muutused

2009. aastal viis äriühing sisse muudatused liikluskindlustuse poliiside alusel hüvitatava tervisekahjustusega seotud kahjunõuete hindamisel. Kuna 2008. aasta ega varasemad andmed ei olnud kättesaadavad, siis hinnati esinenud, kuid teatamata kahjude eraldisi tervisekahjustuste puhul koos äriühingule esitatud liikluskindlustuse varakahjude nõuetega.

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise hinnangud võimalike tervisekahjustuse kahjunõuete kohta avaldavad olulist mõju liikluskindlustusele Lätis kindlustusperioodil 2007–2009. Äriühing moodustas enda turuandmetele ja liikluskindlustuse turu andmetele tuginedes esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise tervisekahjustusega seotud kahjunõuete jaoks summas 1 876 000 Läti latti lisaks esinenud, kuid teatamata kahjude eraldisele, mis on arvatud triangulatsiooni abil. Selle esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise hindamiseks kasutati ka teatavaid tundlikke sisendeid ning nende sisendite kohta tehti tundlikkusanalüüs, mille tulemused on avaldatud tundlikkustabelites.

Alltoodud tabel kajastab esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise muutust tervisekahjustusega seotud otseste ja regressinõuete puhul, kui pikaajaliste kahjunõuete osakaal portfellis suureneb 15%-lt 16%-le, aga muud eeldused jäävad samaks.

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis seisuga 31.12.2009 (15% alusel)	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis, kui pikaajaliste kahjunõuete osakaal tõuseb 16% ni	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis, kui pikaajaliste kahjunõuete osakaal langeb 14% ni
1 876	1 975	1 777

Alltoodud tabel kajastab esinenud, kuid teatamata kahjude eraldise muutust tervisekahjustusega seotud kahjunõuete puhul, kui pikaajaliste kahjunõuete periood pikeneb viie aasta võrra, aga muud eeldused jäävad samaks.

Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis seisuga 31.12.2009 (10 aasta alusel)	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis, kui pikaajaliste kahjunõuete periood pikeneb viie aasta võrra	Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis, kui pikaajaliste kahjunõuete periood lüheneb viie aasta võrra
1 876	2 617	1 134

Tervisekahjustusega seotud kahjunõuete esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis vaadatakse läbi ja seda analüüsitakse korrapäraselt, võttes arvesse uusi statistilisi andmeid uute teatatud kahjunõuete kohta.

4.3. Finantsriskid ja riskijuhtimine

Äriühing puutub kokku finantsriskidega tulenevalt finantsinstrumentidega tehtavatest tehingutest. Finantsriskide hulka kuuluvad tururisk, mis hõlmab hinna-, intressimäära- ja valuutariske, krediidirisk ja likviidsusrisk. Allpool on kirjeldatud kõiki neid finantsriske ja esitatud kokkuvõtte meetoditest, mida äriühing kasutab nende riskide juhtimiseks. Nende riskidega puutub äriühing kokku tavapärase äritegevuse käigus.

Äriühingu finantsvarad ja -kohustused, sealhulgas investeringud, pangahoiused, laenu, kindlustustegevusest tulenevad nõuded ja edasikindlustusvarad on seotud finantsriskiga järgmiselt.

- Tururisk: turuolukorra muutused võivad mõjutada negatiivselt kindlustusandja vara ja/või kohustusi, vähendada investeringute väärtust ja varade tootlust. Tururisk hõlmab intressimäära riski, aktsiahinna riski ja valuutariski.
- Krediidirisk: vastaspoole suutmatus täita lepingulist kohustust võib põhjustada äriühingule rahalist kahju.
- Likviidsusrisk: teatavatel kindlustusandja jaoks negatiivsetel tingimustel võib ta olla sunnitud müüma varasid madalama hinnaga kui nende õiglane väärtus, et suuta täita kohustusi.

(a) Tururiskid

Kõiki finantsinstrumente ja positsioone mõjutab tururisk, see on risk, et tulevased turutingimuste muutused võivad muuta instrumendi rohkem või vähem väärtuslikuks. Äriühing puutub võimalike

Raamatupidamise aastaaruande lisad

investeerimisriskidega kokku, kui ta kannatab kahju finantsvarade, finantskohustuste, edasikindlustuse ja kindlustusega seotud lepinguliste kohustuste tõttu seoses intressimäärade, vahetuskursside ja omakapitaliinstrumentide hindade muutustega.

Investeerimisriski piiramiseks tehakse investeeringuid erinevatesse finantsinstrumentidesse.

Finantsinstrumente valides järgitakse kindlustusseltsi kehtestatud nõudeid ja kindlustusseltside järelevalve seadust.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Investeeringu juhinduvad AAS BTA finantsosakonna töötajad kinnitatud investeeringute tegemise korrast, mis reguleerib mitmeid küsimusi seoses investeeringu riski ohjamise ja minimeerimisega.

Investeeringu riski vähendatakse kahel viisil – esiteks mitmekesisistades investeeringute portfelli ja teiseks analüüsides teatavat vara enne selle vara ostmist ja arvestades selle vara kohta kättesaadavat teavet.

Äriühing juhib tururiske, paigutades suurema osa investeeringutest kõrge reitinguga turgudele ja investeeringutesse.

Investeeringute analüüs reitingute lõikes seisuga 31.12.2009.

Agentuur	Reiting	Aktsiad ja muud noteeritud omakapitali- instrumendi d	Hüpoteek- võlakirjad	Investeeringu- fondid	Noteeritud võla- väärtpaberid	Riigi-Müügivalmis võlakirjad väärtpaberid	Kokku
Fitch Ratings	A	-	-	-	371 358	-	371 358
	A-	-	-	-	578 505	583 355	1 161 860
	A+	-	-	-	731 446	-	731 446
	AA	-	-	-	372 426	-	372 426
	AA-	-	-	-	838 964	-	838 964
	AA+	-	-	-	185 184	299 273	484 457
	AAA	-	-	-	-	4 047 839	4 047 839
	BBB-	-	-	-	31 872	100 209	132 081
	BBB	-	-	-	372 165	-	372 165
	BBB+	-	-	-	390 453	-	390 453
Moody's	A1	-	-	-	358 565	146 350	504 915
	A2	-	-	-	58 448	72 646	131 094
	Aa2	-	-	-	505 000	-	505 000
	Aa3	-	-	-	545 888	-	545 888
	Baa2	-	930 622	-	-	-	930 622
	Baa3	-	-	-	-	4 156 522	4 156 522
	C	-	-	-	2108	-	2 108
Standard & Poor's	A	-	-	-	388 588	-	388 588
	A-	-	-	-	196 815	-	196 815
	A+	-	-	-	587 346	-	587 346
	AA	-	-	-	486 448	-	486 448
	AA-	571 274	-	-	426 439	-	997 713
	AA+	90 425	-	-	-	-	90 425
	AAA	-	-	-	-	2 296 544	2 296 544
	BB-	-	-	-	141 193	-	141 193
	BBB	-	-	-	96 092	-	96 092
	BBB-	-	-	-	38 411	-	38 411
	BBB+	-	-	-	226 769	-	226 769
Reitinguta		340 882	444 141	2 158 161	64 479	-	185 740
Kokku		1 002 581	1 374 763	2 158 161	7 994 962	11 702 738	185 740
							24 418 945

Raamatupidamise aastaaruande lisad

i) Valuutarisk

Valuutarisk: vahetuskursi negatiivsed muutused võivad põhjustada äriühingule kahjumi. Mõned kindlustusriskid on nomineeritud välisvaluutas. Äriühingu põhimõte on piirata valuutariski teadaolevate ja oodatavate välisvaluutas tehingute puhul. Valuutariski juhtimine põhineb vastavates valuutades tehtud investeeringutel. Äriühingu tegevuse turu – Läti, Leedu ja Eesti – kohalikud valuutad on seotud euroga, mis vähendab valuutariski. See seotus võib makromajanduspoliitika tulemusel muutuda. Kasum või kahjum on tundlik peamiselt vaid USA dollari kursi muutuste suhtes ja see tundlikkus hinnatakse madalaks. Äriühing ei tee spekulatiivseid tehinguid, mis võivad valuutariski suurendada.

Äriühing suurendab järk-järgult eurodes nomineeritud investeeringute osakaalu. Selle põhimõtte kohaselt moodustasid eurodes nomineeritud investeeringud 2009. aasta lõpus kolmandiku Läti lattetides tehtud tehnilistest eraldistest. Ehkki see poliitika avaldab negatiivset mõju investeeringute tootlusele, jätkatakse seda 2010. aastal, et piirata valitsuse valuutaga seotud poliitika muutuste võimalikku mõju.

Varade ja kohustuste jaotus valuutade lõikes aasta lõpu seisuga oli järgmine.

31. detsember 2009

Investeeringud ja raha	LVL	EUR	USD	EEK	Muu	Kokku
Investeeringud sidusettevõtetesse	-	245 981	-	-	-	245 981
Investeeringud tütarettevõttesse	3 334 392	-	-	-	-	3 334 392
Aksiad ja muud muutuva tulumääraga väärtpaberid		2 967 626	147 702	45 414		3 160 742
Võlaväärtpaberid ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid	6 122 770	14 538 899	239 124		171 670	21 072 463
Müügivalmis finantsvara	185 740	-	-	-	-	185 740
Pangahoiused	2 406 943	6 457 279	663 871	3 045 510	699 764	13 273 367
Hüpoteeklaenu	2 772 497	870 548	100 254	-	-	3 743 299
Muud laenu	455 470	1 859 448	89 902	-	-	2 404 820
Nõuded	8 623 436	540 812	-	-	-	9 164 248
Raha ja raha ekvivalendid	314 054	44 137	160 296	23 489	4 767	546 743
Finantsvarad kokku	24 215 302	27 524 730	1 401 149	3 114 413	876 201	57 131 795
Tehnilised eraldised, neto						
Ettemakstud preemiate ja möödumata riskide tehnilised eraldised, neto	14 685 055	3 033 449	90 308	2 860 709	1 002 026	21 671 547
Rahuldumata nõuete tehnilised eraldised, neto	12 481 797	1 563 157	212 221	1 458 353	562 210	16 277 738
Tehnilised eraldised kokku, neto	27 166 852	4 596 606	302 529	4 319 062	1 564 236	37 949 285
Kohustused	1 918 274	1 855 798	-	-	-	3 774 072
Tehnilised eraldised (neto) ja kohustused	29 085 126	6 452 404	302 529	4 319 062	1 564 236	41 723 357
Avatud valuuta positsioon	(4 869 824)	21 072 326	1 098 620	(1 204 649)	(688 035)	15 408 438

Raamatupidamise aastaaruande lisad**31. detsember 2008**

Investeeringud ja raha	LVL	EUR	USD	EEK	Muu	Kokku
Investeeringud sidusettevõtetesse	491 963	-	-	-	-	491 963
Aktsiad ja muud muutuva tulumääraga väärtpaberid		2 777 721	187 265	28 419		2 993 405
Võlaväärtpaberid ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid	6 823 296	9 299 158	255 615			16 378 069
Müügivalmis finantsvara	769 854	-	-	-	-	769 854
Pangahoiused	9 611 999	3 665 517	1 573 390	2 700 598	82 885	17 634 389
Hüpoteeklaenud	3 313 329	2 317 960	132 163	-	-	5 763 452
Muud laenud	1 024 735	1 499 797	34 057	-	-	2 558 589
Nõuded	10 246 392	1 436 901	274 999	1 212 763	-	13 171 055
Raha	950 400	183 994	48 574	38 124	5 929	1 227 021
Finantsvarad kokku	33 231 968	21 181 048	2 506 063	3 979 904	88 814	60 987 797
Tehnilised eraldised, neto						
Ettemakstud preemiate ja möödumata riskide tehnilised eraldised, neto	25 024 032	2 696 809	307 121	3 473 249	30 989	31 532 200
Rahuldamata nõuete tehnilised eraldised, neto	11 070 776	600 827	346 067	1 314 209	20 678	13 352 557
Tehnilised eraldised kokku, neto	36 094 808	3 297 636	653 188	4 787 458	51 667	44 884 757
Kohustused	2 603 392	2 179 917	-	-	-	4 783 309
Tehnilised eraldised (neto) ja kohustused	38 698 200	5 477 553	653 188	4 787 458	51 667	49 668 066
Avatud valuuta positsioon	(5 466 232)	15 703 495	1 852 875	(807 554)	37 147	11 319 731

Muude eeltoodud tabelis avaldamata bilansikirjete valuuta on nomineeritud Läti lattides.

Äriühingu koondtulu tundlikkuse analüüs vahetuskursi muutuste suhtes, tuginedes 31. detsembri 2009. ja 2008. aasta seisuga kehtivatele positsioonidele ning euro ja USA dollari ning Läti lati vahetuskursi 5% muutuse lihtsustatud stsenaariumile, on järgmine (tuhandetes Läti lattides).

	2009	2008
	Koondtulu	Koondtulu
Euro 5% kallinemine Läti lati suhtes	1 053	897
Euro 5% odavnemine Läti lati suhtes	(1 053)	(897)
USA dollari 5% kallinemine Läti lati suhtes	55	93
USA dollari 5% odavnemine Läti lati suhtes	(55)	(93)

Raamatupidamise aastaaruande lisad**ii) Hinnarisk**

Hinnarisk on risk, mille raames finantsinstrumendi väärtus kõigub turuhindades muutuste tagajärjel, ükskõik, kas neid muutusi põhjustavad tegurid, mis on omased teatud instrumendile, või tegurid, mis mõjutavad kõiki turul kaubeldavaid instrumente. Hinnarisk tekib siis, kui äriühing võtab finantsinstrumendi pika või lühikese positsiooni.

Äriühingu koondtulu tundlikkuse analüüs väärtpaberite hindade muutuste suhtes, tuginedes 31. detsembri 2009. ja 2007. aasta seisuga olemasolevatel positsioonidele ning kõikide väärtpaberite hindade 5% muutuse lihtsustatud stsenaariumile, on järgmine:

	2009	2008
	Tuhandetes Läti	Tuhandetes Läti
	lattides	lattides
	Koondtulu	Koondtulu
Väärtpaberite hindade 5% tõus	1 221	1 010
Väärtpaberite hindade 5% langus	(1 221)	(1 010)

iii) Intressimäära risk

Intressimäära riski juhtimise meetmed äriühingus põhinevad äriühingu finantsnäitajatele avalduva intressimäära riski mõju hinnangul. Äriühingul ei ole olulisi intressi kandvaid kohustusi ja märkimisväärne osa intressi kandvatest varadest on fikseeritud intressimääraga. Seetõttu ei mõjuta äriühingut väga suur intressimäära risk ega intressimäärade kõikumise mõjud, mis tekivad äriühingu intressi kandvate varade ja kohustuste erinevatest lunastustähtaegadest või intressi ümberhindluse profiilist.

Järgmised tabelid kajastavad äriühingu finantsvarasid, mida on analüüsitud vastavalt ümberhindluse perioodidele, mis on kas kehtiv lepingujärgne lunastustähtaeg või lepingujärgne ümberhindlus, olenevalt sellest, kumb on varasem. Äriühingu varade intressimäära ümberhindluse profiil aasta lõpu seisuga:

31. detsember 2009

	6 kuu	6–12 kuud	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Intressi	Kokku	Millest
	jooksul					mitte-kandev		fikseeritud
	latti	latti	latti	latti	latti	latti	latti	intressimäär
								adega
								latti
Finantsvarad								
Investeeringud	2027 613	4 857 899	2523 516	8 870 057	3 495 805	2 458 315	24 233 205	21 072 463
õiglasel väärtuses								
kasumiaruande								
kaudu								
Müügivalmis						185 740	185 740	
finantsvara								
Pangahoiused	9 045 723	3 790 218	225 648	211 778			13 273 367	13 273 367
Antud laenud	1 489 675	2 775 223	556 137	1 254 152	72 932		6 148 119	6 148 119
Nõuded	-	-	-	-	-	9 164 248	9 164 248	-
Raha ja raha	533 606					13 137	546 743	530 606
ekvivalendid								
Finantsvarad	13 096 617	11 423 340	3 305 301	10 335 987	3 568 737	11 821 440	53 551 422	41 024 555
kokku								

Raamatupidamise aastaaruande lisad**31. detsember 2008**

	6 kuu jooksul	6–12 kuud	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Intressi mitte-kandev	Kokku	Fikseeritud intressimäär aga summad
	latti	latti	latti	latti	latti	latti	latti	latti
Finantsvarad								
Investeeringud	1 386 694	3 314 801	3 338 531	4 784 402	4 264 338	2 282 708	19 371 474	16 378 069
õiglases väärtuses								
kasumiaruande kaudu								
Müügivalmis finantsvara						769 854	769 854	
Pangahoiused	11 387 870	5 812 309	406 644	27 566			17 634 389	17 634 389
Antud laenud	1 968 390	2 366 131	1 156 140	114 980	2 716 400	-	8 322 041	8 322 041
Nõuded	-	-	-	-	-	13 171 055	13 171 055	-
Raha ja raha ekvivalendid	1 217 144					9 877	1 227 021	1 217 144
Finantsvarad kokku	15 960 098	11 493 241	4 901 315	4 926 948	6 980 738	16 233 494	60 495 834	43 551 642

Keskmsed sisemised intressimäärad, mida kohaldati teatavate intressi kandvate finantsinstrumentide puhul, olid järgmised:

	2009	2008
Võlakirjad	4,18%	4,88%
Hoiused	9,17%	6,87%
Laenud	2,97%	2,97%

Intressimäära tundlikkusanalüüs

Netotulu tundlikkusanalüüs aasta ja omakapitali kohta müügivalmis finantsvarade õiglase väärtuse muutumise tagajärjel ning õiglane väärtus kasumiaruande kaudu tulenevalt 31. detsembri 2008. ja 2009. aasta seisuga olemasolevate positsioonide intressimäära muudatustest ning lihtsustatud stsenaariumist, mis näeb ette kõikides tootluskõverate 100 baaspunkti suuruse sümmeetrilise languse või tõuse, on järgmine (tuhandetes Läti lattes):

	2009		2008	
	Puhaskasum	Omakapital	Puhaskasum	Omakapital
Paralleelne suurenemine 100 baaspunkti võrra	(595)	(595)	(329)	(329)
Paralleelne vähenemine 100 baaspunkti võrra	595	595	329	329

Eeltoodud analüüsi puhul eeldatakse, et kõiki finantsvarasid hoitakse üks aasta alates aruandeperioodi lõpu kuupäevast.

(b) Likviidsusriskid

Vastavalt kinnitatud investeeringute tegemise korra meetoditele on AAS BTA finantsosakonna töötajad kohustatud tagama, et vähemalt 30% tehniliste eraldiste katteks nõutavast varast oleks paigutatud kõrge likviidsusega investeeringutesse.

Kõrge likviidsusega investeeringuteks loetakse järgmised varad:

- 1) nõuded krediitiasutustele;
- 2) muud nõuded maksejõulistele krediitiasutustele (tähtajalised hoiused jne), mille järelejäänud tagasimakse tähtaeg ei ületa 30 päeva, ning muu tähtajaga hoiused, kui lepingus on sätestatud võimalus võtta raha välja enne tähtaega (millest arvatakse maha leppetrahv hoiuse ennetähtaegse väljavõtmise eest, kui see on sätestatud);
- 3) investeeringud väärtpaberitesse, kui neil on püsiv piiranguteta turg, s.t neid saab müüa lühikese aja jooksul ilma märkimisväärsete kahjudeta või kasutada tagatisena laenu saamisel.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Alltoodud tabelid näitavad äriühingu varade ja kohustuste jaotumist lunastustähtaegade lõikes, tuginedes aruandeperioodi lõppkuupäevast kuni lunastustähtajani jäävale ajale seisuga 31. detsember 2009 ja 2008.

31. detsember 2009

	Kuni 12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Tähtaeg määramata	Kokku
	latti	latti	latti	latti	latti
Varad					
Maa ja ehitised	-	-	-	3 593 417	3 593 417
Materiaalne põhivara	-	-	-	396 907	396 907
Sissemaksmata aktsiakapital	244 634	-	-	-	244 634
Immateriaalne põhivara	-	-	-	85 567	85 567
Kinnisvarainvesteeringud	-	-	-	2 388 863	2 388 863
Investeering tütarettevõtetesse	-	-	-	3 334 392	3 334 392
Investeeringud sidusettevõtetesse	-	-	-	245 981	245 981
Investeeringud õiglases väärtuses kasumiaruande kaudu	6 885 512	11 393 573 *	3 495 805 *	2 458 315 *	24 233 205
Müügivalmis finantsvara	-	-	-	185 740	185 740
Pangahoiused	12 835 941	437 426	-	-	13 273 367
Antud laenud	4 264 898	1 810 289	72 932	-	6 148 119
Nõuded otsesest kindlustustegevusest	7 278 437	-	-	-	7 278 437
Nõuded edasikindlustusest	540 812	-	-	-	540 812
Muud nõuded	1 003 946	-	-	-	1 003 946
Ettemakstud tulumaks	341 053	-	-	-	341 053
Tulevaste perioodide sõlmimiskulud	1 770 959	-	-	-	1 770 959
Muud viitlaekumised ja edasilükkunud kulud	277 263	-	-	-	277 263
Edasikindlustuslepingu varad	5 092 333	-	-	-	5 092 333
Raha ja raha ekvivalendid	546 743	-	-	-	546 743
Varad kokku lunastustähtaega arvesse võttes	41 082 531	13 641 288	3 568 737	12 689 182	70 981 738
Varad kokku likviidsust arvesse võttes	58 430 224	2 247 715	72 932	10 230 867	70 981 738
Omakapital ja võõrkapital					
Omakapital	-	-	-	22 926 488	22 926 488
Tehnilised eraldised	33 860 242	9 181 376	-	-	43 041 618
Allutatud kohustused	-	-	-	-	-
Kohustused	3 774 072	-	-	-	3 774 072
Edasilükkunud maksukohustused	-	-	-	459 685	459 685
Eraldised	-	-	-	502 013	502 013
Ettemakstud edasikindlustuse komisjonitasu	277 862	-	-	-	277 862
tulu					
Omakapital ja kohustused kokku	37 912 176	9 181 376	-	23 888 186	70 981 738
Varade ja kohustuste tähtaegade vahe	3 170 355	4 459 912	3 568 737	(11 199 004)	-
Varade ja kohustuste tähtaegade vahe, võttes arvesse likviidsust*	20 518 048	(6 933 661)	72 932	(13 657 319)	

* Samal ajal kui ülaltoodud tabel kajastab likviidsusriski, põhineb see järelejäänud lepingujärgse tähtajani jääval ajal. Finantsvaradena õiglases väärtuses kasumiaruande kaudu liigitatud investeeringud loetakse väga likviidsseteks finantsvaradeks ning juhtkond saab müüa neid varem kui lepingujärgne kuupäev, mis aitab seega vajaduse korral seda likviidsuslõhet ohjata.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**31. detsember 2008**

	Kuni 12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Tähtaeg määramata	Kokku
	latti	latti	latti	latti	latti
Varad					
Maa ja ehitised	-	-	-	3 956 424	3 956 424
Materiaalne põhivara	-	-	-	530 965	530 965
Immateriaalne põhivara	-	-	-	98 046	98 046
Kinnisvarainvesteeringud	-	-	-	3 072 278	3 072 278
Investeeringud sidusettevõtetele	-	-	-	491 963	491 963
Investeeringud õiglases väärtuses kasumiaruande kaudu	4 701 494	10 639 581 *	1 747 690 *	2 282 709 *	19 371 474
Müügivalmis finantsvara	-	-	-	769 854	769 854
Pangahoiused	17 200 179	434 210	-	-	17 634 389
Antud laenud	4 334 521	1 271 120	2 716 400	-	8 322 041
Nõuded otsesest kindlustustegevusest	11 721 772	-	-	-	11 721 772
Nõuded edasikindlustusest	510 564	-	-	-	510 564
Muud nõuded	938 719	-	-	-	938 719
Tulevaste perioodide sõlmimiskulud	3 105 191	-	-	-	3 105 191
Muud viitlaekumised ja edasilükkunud kulud	-	266 171	-	-	266 171
Edasikindlustuslepingu varad	4 774 469	-	-	-	4 774 469
Raha ja raha ekvivalendid	1 227 021	-	-	-	1 227 021
Varad kokku lunastustähtaega arvesse võttes	48 513 930	12 611 082	4 464 090	11 202 239	76 791 341
Varad kokku likviidsust arvesse võttes	63 183 909	1 971 501	2 716 400	8 919 530	76 791 341
Omakapital ja võõrkapital					
Omakapital	-	-	-	20 025 793	20 025 793
Tehnilised eraldised	44 246 100	5 413 126	-	-	49 659 226
Allutatud kohustused	-	1 053 152	-	-	1 053 152
Kohustused	4 783 309	-	-	-	4 783 309
Edasilükkunud maksukohustused	-	-	-	459 304	459 304
Eraldised	-	-	-	491 643	491 643
Ettemakstud edasikindlustuse komisjonitasu	318 914	-	-	-	318 914
Omakapital ja kohustused kokku	49 348 322	6 466 278	-	20 976 740	76 791 341
Varade ja kohustuste tähtaegade vahe	(834 392)	6 144 804	4 464 090	(9 774 502)	-
Varade ja kohustuste tähtaegade vahe, võttes arvesse likviidsust*	13 835 587	(4 494 777)	2 716 400	(12 057 210)	

* Samal ajal kui ülaltoodud tabel kajastab likviidsusriski, põhineb see lepingujärgse tähtajani jääval ajal.

Finantsvaradena õiglases väärtuses kasumiaruande kaudu liigitatud investeeringud loetakse väga likviidseteks finantsvaradeks ning juhtkond saab müüa neid varem kui lepingujärgne kuupäev, mis aitab seega vajaduse korral seda likviidsuslõhet ohjata.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

(c) Krediidirisk

Äriühing on avatud krediidiriskile, mis tekib siis, kui vastaspool ei ole suuteline maksuma summasid täies ulatuses õigeaegselt. Äriühing kujundab võetud krediidiriski tasemeid, kehtestades sellise riski summa piirangud, mis on võetud seoses ühe väärtpaberiemitendi, võlgniku, laenusaaaja või nende rühmaga. Selliseid riske jälgitakse korrapäraselt.

Laenukriisi mõju, mitteaktiivne kinnisvaraturg

Eelmisel aastal valitses maailma majandusturgudel suur segadus tulenevalt USA kehva kvaliteediga hüpoteeklaenude turul aset leidnud kohustuste täitmatajätmisest, mis tõi kaasa ulatusliku varade allahindamise finantsasutuste poolt.

Äriühing on hinnanud antud laenude tagatiste väärtuse võimalikku vähenemist, võttes arvesse valitsevat turuolukorda, ning loonud eraldised laenusummade jaoks, mis ületavad tagatise väärtuse.

Krediidiriski ohjatakse seeläbi, et analüüsitakse korrapäraselt emitentide, laenuvõtjate ja võimalike laenuvõtjate suutlikkust täita intressi ja kapitali tagasimaksmise kohustusi ning muutes vajaduse korral nende laenulimiite.

Tagatise kehtivat turuväärtust hinnatakse vajaduse korral korrapäraselt kas sõltumatute hindamisettevõtete või äriühingu spetsialistide poolt.

Maksimaalne krediidirisk

	2009		2008	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Muutuva tulumääraga väärtpaberid	3 160 742	3 160 742	2 993 405	2 993 405
Riigivõlakirjad	11 702 738	11 702 738	11 564 081	11 564 081
Ettevõtete võlakirjad	7 994 962	7 994 962	3 183 523	3 183 523
Hüpoteekvõlakirjad	1 374 763	1 374 763	1 630 465	1 630 465
Müügivalmis finantsvarad	185 740	185 740	769 854	769 854
Pangahoised	13 273 367	13 273 367	17 634 389	17 634 389
Laenud	6 148 119	2 404 820	8 322 041	2 558 589
Nõuded kindlustusvõtjate vastu	5 927 097	5 927 097	10 014 437	10 014 437
Nõuded vahendajate vastu	1 351 340	1 351 340	1 707 335	1 707 335
Nõuded edasikindlustusest	540 812	540 812	510 564	510 564
Muud nõuded	1 003 946	1 003 946	938 719	938 719
Edasikindlustuse osa rahuldamata nõuete eraldises	3 637 995	3 637 995	3 175 112	3 175 112
Kokku	56 301 621	52 558 322	62 443 925	56 680 473

Krediidirisk tekib otsestelt kindlustuse ja edasikindlustusega seotud nõuetelt ning see on risk, et vastaspool jätab tasumisele kuuluva summa tasumata.

Nõuded kindlustustegevusest

Otsekindlustusega seotud nõudeid jälgib juhatus korrapäraselt ning poliisid tühistatakse, kui kindlustusvõtjale on nõuetekohaselt teatatud ja tasumisele kuuluvaid summasid pole tasutud.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Bilansilised maksumused ja hinnangulised õiglased väärtused

Finantsvarade ja -kohustuste bilansilised maksumused koos hinnanguliste õiglase väärtustega, mis on kajastatud finantsseisundi aruandes, on järgmised.

Latti	31. detsember 2009		31. detsember 2008	
	Bilansiline maksumus	Õiglane väärtus	Bilansiline maksumus	Õiglane väärtus
Finantsvarad				
Investeeringud õiglases väärtuses	24 233			
kasumiaruande kaudu	205	24 233 205	19 371 474	19 371 474
Pangahoiused	13 273 367	13 084 555	17 634 389	17 598 018
Antud laenud	6 148 119	5 993 985	8 322 041	7 912 731
Nõuded otsesest kindlustustegevusest	7 278 437	7 278 437	11 721 772	11 721 772
Nõuded edasikindlustustehingutest	540 812	540 812	510 564	510 564
Muud nõuded	1 003 946	1 003 946	938 719	860 271
Raha ja raha ekvivalendid	546 743	546 743	1 227 021	1 227 021
Finantskohustused				
Allutatud kohustused	-	-	1 053 152	1 003 233
Kohustused	3 774 072	3 774 072	4 783 309	4 783 309

Edasikindlustus

Äriühing kindlustab edasi osa riskidest, mille ta võtab, et ohjata oma riske seoses kahjudega ja kaitsta kapitaliressursse. Äriühing ostab vabatahtlikku ja XL-tüüpi (*Excess-of-Loss*) edasikindlustust, et vähendada netoriski ning mitte ületada tegelikku solventusmarginaali. Äriühing sõlmib oma peamiste kindlustusliikide jaoks ka edasikindlustuslepinguid, mis kaitsevad äriühingut kumulatiivsete kahjude eest, mis võivad tekkida samal sündmusel või juhtumil põhinevast mitmest kahjunõudest.

Alates 2008. aastast on BTA teinud edasikindlustuspoliitikas muudatusi, et see oleks konservatiivsem. See tähendab, et edasikindlustajaid ei otsita nüüd vaid suurte riskidega kindlustuse jaoks, vaid täiendav kaitse omandatakse tavaliste ja suhteliselt väikeste riskide ebatüüpilise akumulatsioonide puhuks. Teatavate kindlustusliikide (kasko-, raudtee-, veose-, seadmete kindlustus) on XL-lepingud asendatud *Priority Aggregate* XL-lepinguga.

Loovutatud edasikindlustuskohustused sisaldavad krediidiriski ning sellised edasikindlustuse hüvitatavad summad kajastatakse pärast seda, kui on arvatud maha teadaolevad maksejõuetused ja ebatõenäoliselt laekuvad kirjed. Äriühing jälgib pidevalt edasikindlustajate finantsseisu ja vaatab korrapäraselt läbi oma edasikindlustuslepinguid.

Edasikindlustus sõlmitakse maailmas tuntud ja laitmatu mainega edasikindlustusseltsides.

Edasikindlustuse sõlmimisel ei ole edasikindlustusseltsi reitingud üldiselt madalamad kui Standard & Poor'si reiting BBB– (või analoogne reiting muu rahvusvahelise reitinguagentuuri poolt). Peaaegu kogu edasikindlustus sõlmitakse edasikindlustusseltsides, mille reiting ei ole madalam kui Standard & Poor'si reiting A.

Edasikindlustusseltsid täidavad oma kohustused kuni 30 päeva jooksul. Edasikindlustuslepingutes nähakse ette ka juhud, kui teatavat summat ületava kindlustushüvitise korral makstakse edasikindlustuse kahjunõue välja viivitamata.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

2009. ja 2008. aasta jooksul ei ole esinenud juhtumeid, mille puhul edasikindlustusselts ei ole oma kohustusi äriühingu ees täitnud.

Reiting	2009		
	Edasikindlustuse nõuded	Edasikindlustuse osa kogutud preemiates	Edasikindlustuse osa makstud kahjudes
AAA-, AAA, AAA+	-	29 245	-
AA-, AA, AA+	506 141	1 689 377	661 860
A-, A, A+	-	1 681 823	259 433
BBB-, BBB, BBB+	-	214 096	1 700
Reitinguta	34 671	339 939	-
KOKKU	540 812	3 954 480	922 993

Reiting	2008		
	Edasikindlustuse nõuded	Edasikindlustuse osa kogutud preemiates	Edasikindlustuse osa makstud kahjudes
AAA-, AAA, AAA+	-	157 123	-
AA-, AA, AA+	496 109	2 057 843	621 210
A-, A, A+	-	940 733	148 412
BBB-, BBB, BBB+	-	163 522	222 483
Reitinguta	14 455	242 868	9 666
KOKKU	510 564	3 562 089	1 001 771

Edasikindlustuslepingute mõju on see, et äriühingul on iga kindlustusriski puhul peamiste kindlustusliikide lõikes järgmine omavastutus:

	Maksimaalne omavastutus kindlustusjuhtumi kohta
Veosekindlustus	425 000 eurot
Varakindlustus	425 000 eurot
Üldvastutuskindlustus	200 000 eurot
Liikluskindlustus	400 000 eurot

4.4. Tegevusriskid ja riskijuhtimine

Äriühing soovib tagada klientidele kvaliteetse teenuse. Kõige olulisem risk nende teenuste osutamisel on äriühingut esindavad kvalifitseeritud ja kogenud töötajad. Selleks, et meelitada ligi ja hoida keskmise ja kõrgema tasandi kvalifitseeritud töötajaid äriühingus, on äriühing rakendanud konkurentsivõimelise palga- ja motivatsioonisüsteemi, millega saavutatakse tipp- ja keskastme juhtide väga suur püsivus. Tööjõu püsivuse tasemed on kõrged ka spetsialistide tasandil (88%) ja madalaima astme spetsialistide puhul (73%). Äriühing on loonud oma koolituskeskuse, mis tegeleb töötajate kvalifikatsiooni tõstmisega. Loodud on teadmiste baas, mis on kättesaadav töötajatele ja mida saab kasutada igapäevases tegevuses.

Juhtkonna arvates on risk, et mõni töötaja võib tahtlikult või tahtmatult mõjutada mõne kindlustusliigi tehnilist tulemit, kehtestades põhjendamatult madala hinna või pakkudes põhjendamatult suuri allahindlusi, minimeeritud. Hinna kehtestamisel tuleb rangelt järgida kehtestatud meetodikat ning kui seoses turuolukorraga tuleb teha kõrvalekaldeid, siis peab tippjuhtkond need kõrvalekalded heaks kiitma. Äriühingu juhatus on kehtestanud allahindluspoliitika ja sellest poliitikast ei ole lubatud kõrvale kalduda.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Oluline vahend nende tegevuste tõhususe tagamisel on infosüsteem. Äriühingu juhtkond pöörab palju tähelepanu sellele, et tagada selle süsteemi toimimine ja tänapäevastele nõuetele vastavus. Äriühingul on IT-osakond, mille ülesanne on tagada ja säilitada stabiilne ja ohutu keskkond äriühingu infosüsteemis. Selle osakonna tegevust reguleerivad infosüsteemi turbe eeskirjad, mis on töötatud välja kooskõlas õigusaktide nõuetega. Infosüsteemid peaksid pidevalt toimima ning vastama töötajate ja klientide nõudmistele. Süsteemide töö kõrvalekalded ei ole lubatud ning süsteem peab toimima ööpäev läbi. Vajaduse korral on määratud kindlaks ooteaeg, mis on vajalik süsteemi taaskäivitamiseks, kui seadmed või teave on kahjustunud. See aeg ei või ületada 12 tundi.

4.5. Kapitali adekvaatsuse nõuded ja kapitali juhtimine

Vastavalt kindlustusseltside ja nende järelevalve seaduse nõuetele peab kindlustusselts kindlustusandja finantstegevuse stabiilsuse tagamiseks omama alati omavahendeid, mis peavad olema sama suured või suuremad kui kindlaksmääratud solventsusmarginaal. Solventsusmarginaal on summa, mis on arvutatud kas kogutud preemiate või makstud kahjunõuete põhjal (olenevalt sellest, kumb summa on suurem), ning tulemus ei või olla väiksem kui eelnenud aasta korrigeeritud solventsusmarginaal või finants- ja kapitalituru komisjoni (FCMC) avaldatud garantiifondi miinimumsumma.

	31.12.2009 latti	31.12.2008 Latti
Solventsusmarginaal kogutud preemiate põhjal	9 578 021	11 372 455
Solventsusmarginaal kahjunõuete põhjal	5 643 870	4 664 267
Solventsusmarginaal eelmise aruandeperioodi lõpus	11 372 455	9 134 796
Korrigeeritud solventsusmarginaal eelmise aruandeperioodi lõpus	11 372 455	9 134 796
Minimaalne garantiifond (eurot)	3 200 000	3 200 000
Läti Panga kehtestatud euro vahetuskurss aruandeperioodi lõpus	0.702804	0.7028
Minimaalne garantiifond (latti)	2 248 973	2 248 973
Solventsusmarginaal (suurim summa)	11 372 455	11 372 455

Omakapitali ja maksevõime vastavus

	LVL	LVL
Kapital adekvaatsuseks vajalik kapital (omavahendid)	15 047 190	12 950 522
Solventsusmarginaal	11 372 455	11 372 455
Kapitali adekvaatsuse ülejääk	3 674 735	1 578 067

Solventsusmarginaali jaoks vajalikud omavahendid määratakse, arvestamata majandusaasta auditeeritud kasumit, mis on 3 223 270 Läti latti (2008: 5 421 193 Läti latti). Puhaskasumi lisamise mõju:

	31.12.2009 latti	31.12.2008 latti
Kapitali adekvaatsuse jaoks vajalik kapital, sh majandusaasta auditeeritud kasum	18 270 460	18 367 509
Solventsusmarginaal	11 372 455	11 372 455
	6 898 005	6 995 054

Vastavalt FCMCi 22. mai 2009. aasta määrusele nr 64 „Korrigeeritud kohustusliku solventsusmarginaali ja korrigeeritud olemasoleva solventsusmarginaali arvutamise korda käsitlevad eeskirjad kindlustusseltsis või edasikindlustusseltsis, mille üle teostatakse täiendavat järelevalvet, ning teabe esitamine kontsernisestest tehingute kohta kindlustus- või edasikindlustuskontsernis, mille üle teostatakse täiendavat järelevalvet“ kehtestab äriühing korrigeeritud solventsusnormi ja korrigeeritud omakapitali aruande seisuga 31. detsember 2009. Korrigeeritud omakapital 31. detsembri 2009. aasta seisuga on piisav, et katta korrigeeritud solventsusnormi.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Kindlustusandja omavahendid on samuti otse seotud kindlustusandja riskivõtmisvalmidusega, mida iseloomustab omavahendite osakaal suurema kindlustusandja finantsseisundi aruande ja kasumi- või kahjumimäära suhtes. Omavahendite osakaal võrreldes kogutud preemiate ja makstud kahjunõuetega iseloomustab kindlustusandja suutlikkust ohjata eri kindlustusriske, aga osakaal tehniliste reservide suhtes iseloomustab kindlustusandja suutlikkust katta kahjusid, mis võivad esineda juhul, kui tehniliste reservide arvutamisel on tekkinud viga.

	2009	Kaetud	2008	Kaetud
	latti	omavahenditega	latti	omavahenditega
Omavahendid	15 047 190	-	12 950 522	-
Esinenud kahjunõuded, neto	34 268 438	44%	38 773 352	33%
Teenitud preemiad, neto	53 824 516	28%	66 653 104	19%
Tehnilised eraldised kokku, neto	37 949 285	40%	44 884 757	29%
Investeeringud	41 272 685	36%	38 267 680	34%

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(5) Kogutud netopreemiad**

	2009 latti			2008 latti		
	Kogutud brutopreemiad	Edasikindlust use osa preemiatas	Kogutud netopreemiad	Kogutud brutopreemiad	Edasikindlust use osa preemiatas	Kogutud netopreemiad
Kaskokindlustus	13 040 554	(215 853)	12 824 701	25 946 886	(109 463)	25 837 423
Liikluskindlustus*	12 961 555	(467 864)	12 493 691	17 405 053	(408 301)	16 996 752
Tervisekindlustus	9 738 896	-	9 738 896	14 362 016	-	14 362 016
Varakindlustus	5 441 827	(854 139)	4 587 688	7 639 912	(889 780)	6 750 132
Reisikindlustus	1 578 452	(34 962)	1 543 490	2 168 360	(52 138)	2 116 222
Üldvastutuskindlustus	1 276 024	(492 416)	783 608	1 589 803	(475 115)	1 114 688
Finantsriskide kindlustus	696 782	(377 198)	319 584	1 327 333	(828 262)	499 071
Garantiikindlustus	693 206	(467 246)	225 960	347 176	(161 868)	185 308
Mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus	562 116	(459 561)	102 555	(538)		-538
Krediidikindlustus	447 407	(64 809)	382 598	95 361	(60 304)	35 057
Veosekindlustus	439 021	(86 773)	352 248	542 849	(50 554)	492 295
Õnnetusjuhtumikindlus tus	433 458	(5 172)	428 286	391 354	(4 596)	386 758
Õhusõiduki valdaja vastutuskindlustus	203 373	(167 727)	35 647	109 251	(92 646)	16 605
Merekindlustus	181 133	(134 173)	46 960	202 127	(181 109)	21 018
Õhusõiduki kindlustus	126 709	(115 705)	11 004	282 503	(237 273)	45 230
Raudteekindlustus	93 756	(7 216)	86 540	124 552	(7 704)	116 848
Veesõiduki valdaja vastutuskindlustus	4 074	(3 666)	407	3 307	(2 976)	331
	47 918 343	(3 954 480)	43 963 863	72 537 305	(3 562 089)	68 975 216

* Äriühing teeb kohustuslikud mahaarvamised kooskõlas liikluskindlustuse seadusega ja seonduvate valitsuse määrustega. Liikluskindlustuse kogutud brutopreemiad on näidatud ilma kohustuslike mahaarvamisteta summas 358 467 Läti latti (2008: 552 658 Läti latti).

Kogutud brutopreemiate hulka kuulub summas 913 tuhat Läti latti (2008: 301 tuhat Läti latti) võetud edasikindlustuskohustusi.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Brutopreemiad otsesest kindlustustegevusest ja võetud edasikindlustuskohustustest on kogutud järgmistes riikides:

Riik	2009 latti	2008 latti
Läti	39 103 053	64 637 685
Euroopa Majanduspiirkonna riigid	8 815 290	7 899 620
Kokku	47 918 343	72 537 305

Vastavalt liikluskindlustuse seadusele ja seonduvatele valitsuse määrustele teeb äriühing selle kindlustusliigi puhul kogutud brutopreemiatelt järgmised kohustuslikud mahaarvamised:

Läti mootorsõidukite kindlustuse büroo (<i>Latvian Motor Vehicle Insurance Bureau</i>) tegevuse kaasrahastamine	0,25 latti lepingu kohta + 2500 latti
Garantiifondi ja intressikaitsefond	Vastavalt eraldi arvutusele, võttes arvesse lepingu kehtivust ja kindlustatud mootorsõidukit
Liiklusohutusfond	2% kogutud brutopreemiast

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(6) Teenitud netopreemiad**

	2009 latti			2008 latti		
	Teenitud brutopreemiad	Edasikindlust use osa preemiat	Teenitud netopreemiad	Teenitud brutopreemiad	Edasikindlust use osa preemiat	Teenitud netopreemiad
Kaskokindlustus	19 659 570	(215 853)	19 443 717	25 908 169	(109 463)	25 798 706
Liikluskindlustus	13 825 922	(467 864)	13 358 058	17 521 146	(408 301)	17 112 845
Tervisekindlustus	11 079 708	-	11 079 708	13 465 029	-	13 465 029
Varakindlustus	6 642 081	(918 750)	5 723 331	6 572 167	(847 660)	5 724 507
Üldvastutuskindlustus	1 492 239	(572 026)	920 213	1 284 019	(320 808)	963 211
Reisikindlustus	1 615 012	(34 962)	1 580 050	2 082 979	(52 138)	2 030 841
Finantsriskide kindlustus	968 342	(571 928)	396 414	918 627	(519 399)	399 228
Veosekindlustus	404 581	(55 965)	348 616	549 475	(126 039)	423 436
Õnnetusjuhtumikindlust us	465 318	(4 982)	460 336	368 794	(4 085)	364 709
Merekindlustus	187 211	(159 533)	27 678	200 081	(173 340)	26 741
Veesõiduki valdaja vastutuskindlustus	3 845	(3 467)	378	3 183	(2 809)	374
Raudteekindlustus	113 051	(7 216)	105 835	79 746	(27 802)	51 944
Mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus	364 509	(459 561)	(95 052)	(577)		(577)
Õhusõiduki valdaja vastutuskindlustus	247 859	(201 310)	46 549	235 268	(171 909)	63 359
Õhusõiduki kindlustus	125 169	(113 042)	12 127	126 004	(97 914)	28 090
Krediidikindlustus	249 636	(49 551)	200 085	98 380	(59 871)	38 509
Garantiikindlustus	479 962	(263 489)	216 473	286 058	(123 906)	162 152
	57 924 015	(4 099 499)	53 824 516	69 698 548	(3 045 444)	66 653 104

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(7) Ettemakstud preemiate ja möödumata riskide tehnilised eraldised**

	Bruto latti	Edasikindlustuse osa latti	Neto latti
Saldo seisuga 31. detsember 2007	30 292 800	(1 082 712)	29 210 088
Kogutud preemiad	72 537 305	(3 562 089)	68 975 216
Teenitud preemiad	(69 698 548)	3 045 444	(66 653 104)
Muutused aasta jooksul	2 838 757	(516 645)	2 322 112
Saldo seisuga 31. detsember 2008	33 131 557	(1 599 357)	31 532 200
Kogutud preemiad	47 918 343	(3 954 480)	43 963 863
Teenitud preemiad	(57 924 015)	4 099 499	(53 824 516)
Muutused aasta jooksul	(10 005 672)	145 019	(9 860 653)
Saldo seisuga 31. detsember 2009	23 125 885	(1 454 338)	21 671 547

	2009 latti		2008 Latti	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Ettemakstud preemiate eraldis	22 072 716	20 618 378	33 054 221	31 454 864
Möödumata riskide eraldis	1 053 169	1 053 169	77 336	77 336
	23 125 885	21 671 547	33 131 557	31 532 200

(8) Muu tehniline tulu

	2009 latti	2008 Latti
Hüvitised poliisi katkestamisest	36 939	50 107
Edasikindlustuslepingute kasumiosalus	-	30 596
Agenditasu muudelt kindlustusseltsidelt	47 615	217 347
	84 554	298 050

Äriühing tegutseb agendina, kui ta maksab välja kahjunõudeid teiste mitteresidentidest äriühingute nimel. Äriühing ei võtta kindlustusriske ja talle hüvitatakse teiste kindlustusseltside nimel välja makstud kahjunõuded täies ulatuses. Äriühing saab teenuste eest agenditasu.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(9) Makstud netohüvitised**

	2009 latti		2008 latti			
	Makstud brutohüvitised	Edasikindlust use osa kahjunõuetes	Makstud netohüvitised	Makstud brutohüvitised	Edasikindlust use osa kahjunõuetes	Makstud netohüvitised
Kaskokindlustus	(10 424 900)	490 658	(9 934 242)	(14 189 200)	315 028	(13 874 172)
Liikluskindlustus	(6 181 036)	-	(6 181 036)	(10 294 604)	6	(10 294 598)
Tervisekindlustus	(12 742 852)	-	(12 742 852)	(10 501 186)	-	(10 501 186)
Varakindlustus	(1 729 527)	173 144	(1 556 383)	(1 812 949)	189 309	(1 623 640)
Üldvastutuskindlustus	(266 913)	60 361	(206 552)	(151 829)	23 513	(128 316)
Reisikindlustus	(299 567)	2 801	(296 766)	(268 026)	-	(268 026)
Finantsriskide kindlustus	(274 188)	97 507	(176 681)	(59 543)	-	(59 543)
Veosekindlustus	(102 127)	53 819	(48 308)	(293 853)	197 998	(95 855)
Õnnetusjuhtumikindlustus	(175 851)	642	(175 209)	(160 600)	-	(160 600)
Merekindlustus	(5 337)	2 729	(2 608)	(99 038)	39 238	(59 800)
Raudteekindlustus	(4 247)	2 027	(2 220)	1 391	773	2 164
Mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus	25	-	25	-	-	-
Õhusõiduki kindlustus	(950)	-	(950)	(238 619)	202 112	(36 507)
Krediidikindlustus	(56 468)	36 247	(20 221)	(7 117)	4 181	(2 936)
Õhusõiduki valdaja vastutuskindlustus	-	-	-	(43 818)	8 700	(35 118)
Garantiikindlustus	(829)	3 058	2 229	(86 748)	20 913	(65 835)
Veesõiduki valdaja vastutuskindlustus	(1 483)		(1 483)			
	(32 266 250)	922 993	(31 343 257)	(38 205 739)	1 001 771	(37 203 968)

Makstud brutohüvitised hõlmavad:

	2009 latti	2008 latti
Makstud kahjud	(32 334 179)	(39 321 286)
Kahjukäsitluskulud	(1 812 885)	(2 056 244)
Halduskuludest eraldatud osa*	(1 209 133)	(1 295 693)
Regressina ja jääkvara realiseerimisest saadud summad	1 880 814	3 171 791
	(32 266 250)	(38 205 739)

* Kahjukäsitluskulud, mis on eraldatud halduskuludest, hõlmavad palga- ja sotsiaalkindlustusmakseid, mis on seotud kahjukäsitlusega.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(10) Rahuldamatata nõuete tehniline eraldis**

	Bruto latti	Edasikindlustuse osa latti	Neto latti
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2007	17 453 218	(5 670 045)	11 783 173
Perioodi jooksul tekkinud kahjunõuded	37 280 190	1 493 162	38 773 352
Makstud kahjud	(38 205 739)	1 001 771	(37 203 968)
Muutused aasta jooksul	(925 549)	2 494 933	1 569 384
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2008	16 527 669	(3 175 112)	13 352 557
Perioodi jooksul tekkinud kahjunõuded	35 654 314	(1 385 876)	34 268 438
Makstud kahjud	(32 266 250)	922 993	(31 343 257)
Muutused aasta jooksul	3 388 064	(462 883)	2 925 181
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2009	19 915 733	(3 637 995)	16 277 738
	2009 latti	2008 latti	
	Bruto	Neto	Bruto
Registreeritud, kuid käsitlemata kahjude eraldis	10 734 357	7 096 362	10 040 632
Esinenud, kuid teatamata kahjude eraldis	9 181 376	9 181 376	6 487 037
	19 915 733	16 277 738	16 527 669
			13 352 557

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(11) Esinenud kahjunõuded**

	2009 latti			2008 latti		
	Esinenud bruto- kahjunõuded	Edasikindlustu se osa kahjunõuetes	Esinenud netokahjunõud ed	Esinenud bruto- kahjunõuded	Edasikindlustu se osa kahjunõuetes	Esinenud netokahjunõu ded
Kaskokindlustus	(9 455 592)	235 150	(9 220 442)	(14 108 025)	668 321	(13 439 704)
Liikluskindlustus	(8 062 568)	(52)	(8 062 620)	(11 543 159)	(351)	(11 543 510)
Tervisekindlustus	(13 484 673)	-	(13 484 673)	(11 605 147)	-	(11 605 147)
Varakindlustus	(2 655 974)	(41 910)	(2 697 884)	(1 437 450)	289 631	(1 147 819)
Üldvastutuskindlustus	(93 887)	7 592	(86 295)	(397 006)	68 715	(328 291)
Reisikindlustus	(237 147)	(20 752)	(257 899)	(411 198)	23 562	(387 636)
Finantsriskide kindlustus	(224 786)	101 428	(123 358)	(50 942)	9 873	(41 069)
Veosekindlustus	(175 103)	162 166	(12 937)	440 313	(524 610)	(84 297)
Õnnetusjuhtumikindlu stus	(169 812)	(11 115)	(180 927)	(226 411)	11 757	(214 654)
Merekindlustus	(927 429)	863 530	(63 899)	2 078 797	(2 007 432)	71 365
Raudteekindlustus	(32)	113	81	53 358	(38 334)	15 024
Mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus	25	-	25	(779)	-	(779)
Õhusõiduki kindlustus	510	-	510	(60 841)	35 610	(25 231)
Krediidikindlustus	(137 764)	86 671	(51 093)	40 003	(30 466)	9 537
Õhusõiduki valdaja vastutuskindlustus	(708)	(3)	(712)	44 213	(20 351)	23 862
Garantiikindlustus	(29 374)	3 058	(26 316)	(95 070)	20 913	(74 157)
Veesõiduki valdaja vastutuskindlustus				(846)		(846)
	(35 654 314)	1 385 876	(34 268 438)	(37 280 190)	(1 493 162)	(38 773 352)

(12) Sõlmimiskulud

	2009 latti	2008 latti
Vahendajatele makstud komisjonitasu	4 857 217	7 299 131
Edasikindlustuse eest makstud komisjonitasu	-	276
Agentide töötasud	147 309	165 502
	5 004 526	7 464 909

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(13) Tulevaste perioodide sõlmimiskulude muutus**

	Latti
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2007	2 552 182
<i>Kogutud preemiatelt komisjonitasud</i>	<i>7 464 909</i>
<i>Tulevaste perioodide komisjonitasud, mis on jaotatud koondkasumiaruandele</i>	<i>(6 911 900)</i>
Muutused aasta jooksul	553 009
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2008	3 105 191
<i>Kogutud preemiatelt komisjonitasud</i>	<i>5 004 526</i>
<i>Tulevaste perioodide komisjonitasud, mis on jaotatud koondkasumiaruandele</i>	<i>(6 338 758)</i>
Muutused aasta jooksul	(1 334 232)
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2009	1 770 959

(14) Halduskulud

	2009 Latti	2008 latti
Töötasud ja sotsiaalkindlustusmaksed	7 264 216	8 263 517
Paigutatud kahjukäsitluskulude alla	(1 209 133)	(1 295 693)
Puhkusereservi muudatused	(47 242)	126 231
Preemiarreservi muudatused	52 612	-
Muude reservide muutused	5 000	-
Bürookulud ja rent	697 829	869 310
Posti- ja sidekulud	450 351	414 960
Transport	502 142	627 607
Reklaam ja avalikud suhted	283 040	549 901
FCMC/intressikaitsefond	359 316	319 450
Esinduskulud	100 961	195 944
Komandeeringud	139 316	128 214
Töötajate koolitus	42 516	24 414
Muud kulud	1 341 387	1 407 697
	9 982 311	11 631 552

Vastavalt Läti õigusnormidele tuleb 0,190% (2008: 0,118%) liikluskindlustuse brutopreemiatest ja 0,488% (2008: 0,306%) muude kindlustusliikide brutopreemiatest kanda FCMC-le. Intressikaitsefondi tuleb teatavate kindlustusliikide puhul teha makseid 1% ulatuses eraisikutest kindlustusvõtjate poolt makstud preemiatest.

Halduskulude paigutamine kahjukäsitluskulude alla põhineb kahjukäsitlusosakonnas tehtud personalikuludel.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**Halduskulude jaotamine kindlustusliikide lõikes**

	2009 latti	2008 latti
Kaskokindlustus	4 381 993	4 715 722
Liikluskindlustus	2 621 561	3 208 311
Tervisekindlustus	984 932	1 732 496
Varakindlustus	1 100 694	1 078 244
Üldvastutuskindlustus	190 473	202 840
Reisikindlustus	322 344	375 510
Finantsriskide kindlustus	55 209	64 451
Veosekindlustus	58 090	59 097
Õnnetusjuhtumikindlustus	118 131	92 874
Merekindlustus	5 353	5 123
Veesõiduki valdaja vastutuskindlustus	91	69
Raudteekindlustus	18 967	8 608
Mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus	2 883	82
Õhusõiduki kindlustus	16 207	11 029
Krediidikindlustus	32 706	5 987
Õhusõiduki valdaja vastutuskindlustus	9 335	9 436
Garantiikindlustus	63 342	61 673
	9 982 311	11 631 552

(15) Edasikindlustuse komisjonitasu tulu

	2009 latti	2008 latti
Edasikindlustusandjate komisjonitasu	397 466	432 239
Retrotsessiooni komisjonitasu	-	11 983
	397 466	444 222

(16) Ettemakstud edasikindlustuse komisjonitasude muutus

	Latti
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2007	263 604
<i>Kogutud preemiatelt komisjonitasud</i>	<i>(444 222)</i>
<i>Tulevaste perioodide komisjonitasud, mis on jaotatud kasumiaruandele</i>	<i>499 532</i>
Muutused aasta jooksul	55 310
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2008	318 914
<i>Kogutud preemiatelt komisjonitasud</i>	<i>(397 466)</i>
<i>Tulevaste perioodide komisjonitasud, mis on jaotatud kasumiaruandele</i>	<i>356 414</i>
Muutused aasta jooksul	(41 052)
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2009	277 862

(17) Muud tehnilised kulud

	2009 latti	2008 latti
Otsesest kindlustus- ja edasikindlustustegevusest tulenevate nõuete allahindlusreserv	408 895	387 899
Teiste kindlustusandjate poliiside müügiga seotud kulud	1 985	4 530
Muud	316 983	158 544
	727 863	550 973

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(18) Investeermistegevuse juhtimise kulud**

	2009 latti	2008 latti
Tehingute komisjonitasud	(48 843)	(60 810)
Haldustasud	(38 214)	(128 928)
	(87 057)	(189 738)

(19) Intressi- ja dividenditulu, neto

	2009 latti	2008 latti
Intressitulu finantsvaradelt õiglasel väärtuses kasumiaruande kaudu	930 626	606 530
Renditulu kinnisvarainvesteeringutelt	39 380	70 380
Intressitulu hoiustelt krediitiasutustes	997 819	1 047 746
Dividendid müügivalmis investeeringutelt	3 130	18 974
Laenuintressid	268 194	321 173
	2 239 149	2 064 803

(20) Kasum/(kahjum) finantsvaradest ja -kohustustest õiglasel väärtuses kasumiaruande kaudu, neto

	2009 latti	2008 latti
Väärtpaberite (v.a tuletisinstrumentid) väärtuse muutus	641 333	(1 605 071)
Tuletisinstrumentide realiseeritud ja realiseerimata netokasum/(kahjum)	(12 130)	55 663
Vahetuskursi kõikumiste mõju aktsiate ja muude väärtpaberite väärtusele	4 315	(26 231)
	633 518	(1 575 639)

(21) Kahjum varade väärtuse langusest

	2009 latti	2008 latti
Lootusetute võlgade eraldise (v.a kindlustustegevusest tulenevad võlad) vähenemine	51 650	6 421
Laenueraldise suurenemine	(411 561)	(2 185 100)
	(359 911)	(2 178 679)

(22) Muud tulud/kulud, neto

	2009 latti	2008 latti
Kingitused töötajatele	(63 869)	(14 160)
Annetused	(138 253)	(176 838)
Liikmemaksud	(4 565)	(3 902)
Kinnisvaramaks	(34 780)	(34 662)
Muud kulud	(19 564)	(31 954)
Tulu trahvidest	-	5 736
Muu tulu	67 812	87 380
	(193 219)	(168 400)

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(23) Tulumaksukulud**

	2009 latti	2008 latti
Perioodil tasumisele kuuluv maks	677 095	1 588 300
Edasilükkunud tulumaks	131 729	(248 302)
	808 824	1 339 998
	2009 latti	2008 latti
Kasum enne tulumaksustamist	4 032 094	6 761 191
Teoreetiline maksusumma 15% määraga	604 814	1 014 179
Kulud, mida ei saa maksustatavast tulust maha arvata	319 400	472 395
Annetused	(115 390)	(146 576)
Maksukulud	808 824	1 339 998

Eesti filiaali deklareeritud tulu kuulub Lätis maksustamisele.

(24) Loovutatud edasikindlustuskohustuste tulem

	2009 latti	2008 latti
Edasikindlustuspreemiad	(3 954 480)	(3 562 089)
Ettemakstud preemiate eraldise edasikindlustuse osa muutus	(145 019)	516 645
Edasikindlustuse osa makstud kahjunõuetes	922 993	1 001 771
Rahuldamata nõuete eraldise edasikindlustuse osa muutus	462 883	(2 494 933)
Edasikindlustuse komisjonitasud ja kasumiosalus	397 466	444 222
Ettemakstud edasikindlustuse komisjonitasude muutus	41 052	(55 310)
Loovutatud edasikindlustuskohustuste tulem kokku	(2 275 105)	(4 149 694)

(25) Materiaalne põhivara

	Sõidukid	Muu materiaalne põhivara	Kokku
	latti	latti	latti
Soetusmaksumus			
31.12.2007	12 504	1 242 624	1 255 128
Ostetud	-	293 039	293 039
Müüdid	(12 504)	(267 878)	(280 382)
31.12.2008	-	1 267 785	1 267 785
Ostetud	-	86 612	86 612
Müüdid	-	(14 674)	(14 674)
31.12.2009		1 339 723	1 339 723
Akumuleeritud kulum			
31.12.2007	(12 504)	(772 358)	(784 862)
Majandusaastal arvestatud kulum	-	(232 186)	(232 186)
Võõrandatud varade kulum	12 504	267 724	280 228
31.12.2008	-	(736 820)	(736 820)
Majandusaastal arvestatud kulum	-	(220 545)	(220 545)
Võõrandatud varade kulum	-	14 549	14 549
31.12.2009	-	942 816	942 816
Finantsseisundi aruanne seisuga 31.12.2008	-	530 965	530 965
Finantsseisundi aruanne seisuga 31.12.2009	-	396 907	396 907

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(26) Maa ja ehitised ja kinnisvarainvesteeringud**

	Maa ja ehitised latti	Kinnisvara- investeeringud latti
Tuletatud soetusmaksumus 31.12.2007	3 604 164	3 821 837
<i>millest ümber hinnatud enne 01.01.2008</i>	<i>2 893 952</i>	<i>2 973 850</i>
Muus koondkasumis kajastatud ümberhindlus	25 559	-
Ümberhindlus kasumiaruande kaudu	-	(154 395)
Ümberhinnatud ehitiste kulumi korrektsioon	(219 800)	-
Kinnisvarainvesteeringutest üle kantud	595 200	(595 200)
31.12.2008	4 005 123	3 072 278
<i>millest ümber hinnatud enne 01.01.2009</i>	<i>2 919 511</i>	<i>2 819 491</i>
Ostetud	697 000	26 000
Muus koondkasumis kajastatud ümberhindlus	(875 653)	-
Ümberhindlus kasumiaruande kaudu	(2 981)	(709 415)
Ümberhinnatud ehitiste kulumi korrektsioon	(146 095)	-
Kinnisvarainvesteeringutest üle kantud	-	-
31.12.2009	3 677 394	2 388 863
<i>millest ümber hinnatud enne 01.01.2010</i>	<i>2 040 877</i>	<i>2 110 076</i>
Akumuleeritud kulum		
31.12.2007	(87 920)	-
Amortisatsioonikulu	(180 579)	-
Ümberhinnatud ehitiste kulumi korrektsioon	219 800	-
31.12.2008	(48 699)	-
Amortisatsioonikulu	(181 373)	-
Ümberhinnatud ehitiste kulumi korrektsioon	146 095	-
31.12.2009	(83 977)	-
Finantsseisundi aruanne seisuga 31.12.2008	3 956 424	3 072 278
Finantsseisundi aruanne seisuga 31.12.2009	3 593 417	2 388 863

Viimane ümberhindlus toimus sõltumatu atesteeritud hindaja poolt 2009. aasta mais ja põhines võrreldavatel turuhindadel. Juhtkond on hinnanud ajakohastatud teavet turuhindade muutuste kohta ja teinud järelduse, et vara õiglane väärtus aruandeperioodi lõpu kuupäeval ei erine oluliselt väärtusest hindamispäeva seisuga, mis vastab selle bilansilisele väärtusele aruandeperioodi lõppkuupäeva seisuga.

(27) Immateriaalne põhivara

	Arvutiprogrammid ja litsentsid latti	Kokku
Soetusmaksumus		
31.12.2008	155 172	155 172
Ostetud	12 100	12 100
31.12.2009	167 272	167 272
Akumuleeritud amortisatsioon		
31.12.2008	(57 126)	(57 126)
Amortisatsioon aastas	(24 579)	(24 579)
31.12.2009	81 705	81 705
Finantsseisundi aruanne seisuga 31.12.2008	98 046	98 046
Finantsseisundi aruanne seisuga 31.12.2009	85 567	85 567

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(28) Investeering tütarettevõtetesse**

2009. aastal omandas äriühing seotud pooltelt täiendavalt 59,79% Leedu kindlustusseltsi BTA Draudimase aktsiakapitalist. Pärast seda ulatub äriühingu investeering BTA Draudimase aktsiakapitalis 79,78%-ni.

Ostuhind määrati omakapitali väärtuse põhjal, mis juhtkonna hinnangul on lähedane aktsiate õiglasele väärtusele omandamise kuupäeval.

31.12.2008	-
Ostetud	2 590 278
Müügivalmis finantsvaradest üle kantud	744 114
31.12.2009	3 334 392

2010. aastal on käesoleva raamatupidamise aastaaruande seisuga äriühing omandanud 100% BTA Draudimase aktsiakapitalist.

(29) Investeeringud sidusettevõtetesse

14. detsembril 2007 omandas äriühing 49% osaluse Venemaal asutatud äriühingus KROHA OOO hinnaga 700 000 eurot (491 963 Läti latti). Selle ettevõtte tegevuseks on peamiselt ehitus. Ettevõtte juriidiline aadress on Gagarina 74-76A, Kaliningrad, Venemaa. Sidusettevõtte aktsiad ei ole noteeritud. Piiratud kättesaadava teabe põhjal leiab juhtkond, et ostuhind kajastab investeeringu netovarades äriühingu osa õiglast väärtust ostu kuupäeva seisuga.

Investeeringu bilansiline maksumus hõlmab firmaväärtust, mis tuleneb sidusettevõtte immateriaalsest põhivarast, mida ei ole kajastatud sidusettevõtete eraldi finantsaruannetes. Investeeringu bilansiline kogumaksumuse väärtuse vähenemist on kontrollitud, hinnates tulevaste rahavoogude nüüdisväärtust, mis ei too kaasa väärtuse langust 31. detsembri 2009. aasta seisuga.

Äriühing on võõrandanud osa investeeringust ettevõttes KROHA OOO (50% ehk 245 982 Läti latti), 2009. aasta jooksul ja kaalub lähitulevikus ülejäänud osa võõrandamist.

31.12.2008	491 963
Võõrandatud (saadud raha)	(245 982)
31.12.2009	245 981

(30) Investeeringud õiglases väärtuses kasumiaruande kaudu

Muutuva tulumääraga väärtpaberid	2009	Õiglase väärtus	2008	Õiglase väärtus
	latti		latti	
	Ostuväärtus		Ostuväärtus	
Aktsiad ja muud kapitaliväärtpaberid	1 032 110	1 002 582	1 057 380	936 529
Investeeringud investeerimisfondidesse	2 304 600	2 104 868	2 381 788	1 988 093
Muud muutuva tulumääraga väärtpaberid	48 900	53 292	63 112	68 783
	3 385 610	3 160 742	3 502 280	2 993 405

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Fikseeritud tulumääraga väärtpaberid	2009		2008	
	Ostuväärtus	Õiglane väärtus	Ostuväärtus	Õiglane väärtus
Riigi valitsuste või kohalike omavalitsuste emiteeritud või garanteeritud võlaväärtpaberid	12 126 732	11 702 738	12 064 617	11 564 080
Hüpoteekvõlakirjad	1 568 120	1 374 763	1 821 084	1 630 465
Võlaväärtpaberid ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid, mis kuuluvad reguleeritud turule	8 081 225	7 994 962	3 506 708	3 183 524
	21 776 077	21 072 463	17 392 409	16 378 069

Fikseeritud tulumääraga väärtpaberite investimisportfelli geograafiline jaotus	2009	2008
	latti	Latti
Läti	6 271 218	7 444 276
Muud Euroopa Liidu liikmesriigid	13 260 775	8 243 438
USA	1 406 613	591 300
SRÜ	133 857	99 055
	21 072 463	16 378 069

(31) Müügi valmis finantsvarad

Müügi valmis finantsvaradena liigitatud aktsiad on teiste ettevõtete aktsiad, mis ei ole noteeritud. Need on kajastatud soetusmaksumuses, sest õiglast väärtust ei ole võimalik kindlaks määrata. Suurimad osalused on järgmised:

- (a) 31. detsembri 2008. aasta seisuga kuulus äriühingule 19,99% osalus Leedu kindlustusseltsis BTA Draudimas UAB. 2009. aasta jooksul omandas äriühing veel 59,79% aktsiatest ja see investering on nüüd kajastatud kui investering tütarettevõttes. Vaata lisa 28.
- (b) 31. detsembri 2009. aasta seisuga kuulub äriühingule 19,50% osalus ettevõttes BTA Ipasumi SIA (2008: 19,50%), mis on kajastatud soetusmaksumuses 179 490 Läti latti (2008: 19 490 Läti latti).

	2009		2008	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
BTA Draudimas UAB	-	-	744 114	744 114
BTA Ipasumi	179 490	179 490	19 490	19 490
Muud	13 000	6 250	13 000	6 250
	192 490	185 740	776 604	769 854

	2009	2008
	latti	latti
Eraldis seisuga 31. detsember 2008	(6 750)	(11 750)
Mahakandmine	-	5 000
Eraldis seisuga 31. detsember 2009	(6 750)	(6 750)

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(32) Hoiused krediitdiasutustes**

	2009 latti	2008 latti
Investeeringute lunastamistähtajad		
Lunastamistähtajaga kuni 3 kuud	4 036 732	7 186 033
Lunastamistähtajaga 3–6 kuud	3 604 810	5 066 125
Lunastamistähtajaga 6–12 kuud	4 755 707	4 948 022
Lunastamistähtajaga 1–5 aastat	876 118	434 209
	13 273 367	17 634 389

(33) Laenud

	2009 latti	2008 latti
Laenuportfelli struktuur		
Laenusumma, bruto	9 086 025	10 849 253
Allahindlusreserv	(2 937 906)	(2 527 212)
	6 148 119	8 322 041

	Bruto latti
Eraldis seisuga 31. detsember 2007	(343 490)
Kulu aastas	(2 199 667)
Tagasi saadud	14 567
Maha kantud	1 378
Eraldis seisuga 31. detsember 2008	(2 527 212)
Kulu aastas	(586 528)
Tagasi saadud	174 967
Maha kantud	867
Eraldis seisuga 31. detsember 2009	(2 937 906)

Järgmises tabelis on esitatud laenuportfelli analüüs ilma väärtuse languseta tagatise liikide lõikes 31. detsembri 2009. aasta seisuga.

	2009		2008	
	Amortiseeritud soetusmaksumus	Õiglane väärtus	Amortiseeritud soetusmaksumus	Õiglane väärtus
Hüpoteeklaenud	3 743 299	3 686 780	5 763 452	5 533 048
Muud laenud	2 404 820	2 307 205	2 558 589	2 379 683
Laenud kokku	6 148 119	5 993 985	8 322 041	7 912 731

Raamatupidamise aastaaruande lisad

	2009 latti	2008 latti
Tähtaja ületanud hüpoteeklaenud		
Tähtaeg ületatud rohkem kui 12 kuud	2 474 064	-
Tähtaeg ületatud 3–12 kuud	-	-
Tähtaeg ületatud kuni 3 kuud	337 566	2 628 151
Ületamata tähtajaga hüpoteeklaenud	3 329 252	5 124 936
Allahindlusreserv	(2 397 583)	(1 989 635)
Hüpoteeklaenud	3 743 299	5 763 452
Muud tähtaja ületanud laenud		
Tähtaeg ületatud rohkem kui 12 kuud	15 052	16 577
Tähtaeg ületatud 3–12 kuud	9 180	-
Tähtaeg ületatud kuni 3 kuud	-	-
Ületamata tähtajaga muud laenud	2 920 911	3 079 589
Allahindlusreserv	(540 323)	(537 577)
Muud laenud	2 404 820	2 558 589
Laenud kokku	6 148 119	8 322 041
Hüpoteeklaenud		
	2009 latti	2008 latti
Hüpoteeklaenud:		
Laenud üksikisikutele	377 290	542 393
Laenud mittefinantsasutustele	5 763 592	7 210 694
Allahindlusreserv	(2 397 583)	(1 989 635)
	3 743 299	5 763 452
	2009	2008
Hüpoteeklaenud vääringute lõikes	latti	latti
EUR	870 548	2 317 960
LVL	2 772 497	3 313 329
USD	100 254	132 163
	3 743 299	5 763 452
Muud laenud		
	2009 latti	2008 latti
Muud laenud:		
Laenud üksikisikutele	256 349	524 072
Laenud mittefinantsasutustele	2 688 794	2 572 094
Allahindlusreserv	(540 323)	(537 577)
	2 404 820	2 558 589
	2009	2008
Muud laenud vääringute lõikes	latti	latti
EUR	1 859 448	1 499 797
LVL	455 470	1 024 735
USD	89 902	34 057
	2 404 820	2 558 589

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Üle viieaastase tähtajaga laene oli 31. detsembri 2009. aasta seisuga summas 1 327 084 Läti latti (2008: 1 012 309 Läti latti).

(34) Nõuded otsesest kindlustustegevusest

	2009 latti	2008 latti
Nõuded kindlustusvõtjate vastu	6 851 083	10 529 528
Nõuded vahendajate vastu	1 376 468	1 732 463
Allahindlusreserv lootusetute võlgade jaoks	(949 114)	(540 219)
	7 278 437	11 721 772

	Eraldis kindlustusvõtjate jaoks latti	Eraldis vahendajate jaoks latti	Kogueraldis kindlustustegevusest tulenevate nõuete jaoks latti
Eraldis seisuga 31. detsember 2007	(134 551)	(17 769)	(152 320)
Vara väärtuse tuleneva kahjumi kulud	(380 540)	(7 359)	(387 899)
Eraldis seisuga 31. detsember 2008	(515 091)	(25 128)	(540 219)
Vara väärtuse tuleneva kahjumi kulud	(408 895)	-	(408 895)
Eraldis seisuga 31. detsember 2009	(923 986)	(25 128)	(949 114)

	2009 latti	2008 Latti
Muud vahendajad	1 376 468	1 732 463
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete eraldis	(25 128)	(25 128)
Vahendajad	1 351 340	1 707 335
Tähtajaks tasumata nõuded		
Üle 3 kuu	494 238	718 153
Alla 3 kuu	1 063 417	1 040 313
Nõuded, mille tähtaeg ei ole veel saabunud	5 293 428	8 771 062
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete eraldis	(923 986)	(515 091)
Kindlustusvõtjad	5 927 097	10 014 437
Nõuded otsesest kindlustustegevusest kokku	7 278 437	11 721 772

(35) Nõuded edasikindlustustegevusest

	2009 latti	2008 latti
Edasikindlustuse osa	540 812	501 293
Võetud edasikindlustuskohustused	-	9 271
	540 812	510 564

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(36) Muud nõuded**

	2009 latti	2008 latti
Töötajad	12 188	20 385
Ettemaksed	36 272	19 370
Muud nõuded	416 859	878 126
BTA Draudimase tasumata jääk	560 211	94 072
Allahindlusreserv	(21 584)	(73 234)
	1 003 946	938 719

Muud nõuded 2008. aastal hõlmavad summat, mis kuulub tasumisele BTA Draudimase aktsiate müügi eest summas 386 639 Läti latti, mis makstakse tagasi 2009. aastal.

	Bruto latti
Eraldis seisuga 31. detsember 2007	(92 186)
Eraldise vähenemine	6 421
Maha kantud	12 531
Eraldis seisuga 31. detsember 2008	(73 234)
Eraldise vähenemine	(21 584)
Maha kantud	73 234
Eraldis seisuga 31. detsember 2009	(21 584)

(37) Raha ja raha ekvivalendid

	2009 latti	2008 latti
Raha kassas	16 137	9 877
Arvelduskontod krediitiasutustes	530 606	1 217 144
Raha kassas	546 743	1 227 021
Hoiused esialgse tähtajaga alla kolme kuu	4 036 731	6 105 828
Raha ja raha ekvivalendid	4 583 474	7 332 849

(38) Rahavoogude aruandes kajastatud kohustuslikud maksed

	2009 latti	2008 latti
Transport Insurance Bureau	(319 395)	(505 968)
FCMC	(215 530)	(148 167)
Intressikaitsefond	(154 544)	(182 610)
	(689 469)	(836 745)

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(39) Kapital ja reservid****Aksiakapital**

Äriühingu aksiakapital oli 31. detsembri 2009. aasta seisuga 10 000 000 Läti latti ja koosnes 100 000 aktsiast ja on täielikult sisse makstud (2008: 6 000 000 Läti latti). Ühe aktsia nimiväärtus oli 100 Läti latti.

	2009		2008	
	Aktsiate arv	latti	Aktsiate arv	latti
Hääleõigusega lihtaktsiad	96 000	9 600 000	56 000	5 600 000
Hääleõiguseta eelisaktsiad	4 000	400 000	4 000	400 000
	100 000	10 000 000	60 000	6 000 000

Lihtaktsiate omanikel on õigus saada väljakuulutatud dividende ja õigus ühele häälele aktsia kohta äriühingu koosolekul ning neil on äriühingu olemasoleva vara suhtes võrdne positsioon. Eelisaktsiate omanikel on õigus saada dividende, aga neil pole hääleõigust. Eelisaktsiate omanikel on äriühingu olemasoleva vara suhtes lihtaktsiate omanike ees eelispositsioon.

Eelisaktsiate ostu õiguseid antakse äriühingu töötajatele ja juhatusele aktsionäride koosoleku otsusega.

Äriühingu aktsionärid	2009		2008	
	Aktsiate arv	Osalus	Aktsiate arv	Osalus
Transport Information Agency AS	9 578	9,58%	5 599	9,33%
Üksikisikud, igauhe otseses omanduses on alla 20%	90 422	90,42%	54 401	90,67%
	100 000	100 %	60 000	100 %

2009. aastal suurendas BTA oma aksiakapitali kolmel korral järgmiselt.

Emissioon 10 – 10 000 hääleõigusega lihtaktsiat

Emissioon 11 – 3600 hääleõigusega lihtaktsiat

Emissioon 12 – 26 400 hääleõigusega lihtaktsiat

Kõikide emiteeritud aktsiate ülekurss oli aruandeperioodil 150 Läti latti aktsia kohta. Uued aktsiaemissioonid ja seonduvad ülekursid olid 2008. ja 2009. aastal järgmised.

	2009	2008
	latti	latti
Aksiakapital	6 000 000	6 000 000
Ülekurss	1 219 103	1 219 103
1. jaanuar	7 219 103	7 219 103
Emiteeritud aktsiad, makstud sularahas	3 612 593	-
Emiteeritud aktsiad, makstud jaotamata dividendidega	5 078 239	-
Intressimakse allutatud laenult	11 382	-
Allutatud kohustustest ümber arvestatud emiteeritud aktsiad	1 053 152	-
Märgitud aga sissemaksmata kapital	244 634	-
31. detsember	17 219 103	7 219 103
Sealhulgas:		
Aksiakapital	10 000 000	6 000 000
Ülekurss	7 219 103	1 219 103

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Ümberhindluse reserv

Ümberhindluse reserv on seotud materiaalse põhivara ümberhindlusega, mida äriühing kasutab oma tegevuses ja millest on maha arvatud edasilükatud maksud.

	2009 latti	2008 latti
Maa ja ehitiste ümberhindlusreserv	2 043 859	2 919 512
Edasilükatud maksukohustused 15% määraga	(306 579)	(437 927)
	1 737 280	2 481 585
Saldo seisuga 31. detsember 2007	2 459 859	
Ümberhindluse reservi suurenemine	25 559	
Ümberhindluse reservi muudatustest tulenevad edasilükatud maksud	(3 833)	
Saldo seisuga 31. detsember 2008	2 481 585	
Ümberhindluse reservi vähenemine	(875 653)	
Ümberhindluse reservi muudatustest tulenevad edasilükatud maksud	131 348	
Saldo seisuga 31. detsember 2009	1 737 280	

Tasanduseraldis

Äriühing on loonud tasanduseraldise, et katta ootamatuid tulevase juhuslikke kahjunõuete kulude kõikumisi kahjunõuete oodatava väärtuse suhtes krediidikindlustuslepingute puhul, tuginedes mitme aasta kogemustele.

Reservkapital ja muud reservid

Vastavalt aktsionäride otsustele on osa kasumist kantud üle reservkapitali ja muudesse reservidesse. Neid reserve saavad kasutada aktsionärid ja nende reservide suhtes ei kehti piiranguid.

Dividendid

2009. aastal arvutas ja maksis äriühing dividende. 2008. aasta ja eelnenud aastate kasum jaotati dividendidena. Osa dividendidest arvestati ümber emiteeritud aktsiateks.

Dividendide jaotamine

2008. aasta jaotamata kasum	5 416 986
2008. aastale eelnenud perioodide jaotamata kasum	4 182 733
Jaotamata kasum kokku seisuga 1. jaanuar 2009	9 599 719
Sularahas makstud dividendid	(4 225 930)
Laenude tagasimaksmiseks kasutatud dividendid	(274 101)
Emiteeritud aktsiateks ümber arvestatud dividendid	(5 078 239)
Jaotamata kasum pärast dividendide maksmist	21 449
Kantud üle muudesse reservidesse	(21 193)
Jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2009	256

Keskmine dividendi summa aktsia kohta oli 72 Lāti latti.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(40) Allutatud kohustused**

	2009 latti	2008 latti
Allutatud kohustused 1. jaanuari seisuga	1 053 152	1 053 152
Kasv aastast	-	-
Emiteeritud aktsiateks ümber arvestatud	(1 053 152)	-
Allutatud kohustused 31. detsembri seisuga	-	1 053 152

2009. aastal kanti allutatud kapitali summa üle aktsiaemissioonideks 10 ja 11.

(41) Edasilükkunud maksukohustused

	2009 latti	2008 latti
Edasilükkunud maksukohustus 1. jaanuari seisuga	459 304	703 773
Edasilükkunud maksud aruandeperioodi jooksul, mida saab seostada kasumi või kahjumiga	131 729	(248 302)
Muu koondkasumi all kajastatud edasilükkunud maksud	(131 348)	3 833
Edasilükkunud maksukohustus 31. detsembri seisuga	459 685	459 304

Edasilükkunud maksude varad ja kohustused sisaldavad järgmisi kirjeid:

	2009 latti		2008 latti	
	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused
Materiaalne põhivara		(624 498)	-	(882 400)
Eraldised	261 013	-	189 712	-
Ajutine ümberhindluse erinevus	-	(96 200)	233 384	-
Puhastulem	-	(459 685)	-	(459 304)

(42) Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed

Maksu liik	Saldo seisuga 31.12.2008 latti	Arvestatud 2009. aastal latti	(Makstud) 2009. aastal latti	Saldo seisuga 31.12.2009 latti
Tulumaks	971 744	677 095	(1 989 892)	(341 053)
Riskimaks	292	2 183	(2 212)	263
Sotsiaalkindlustusmaksed	160 963	1 829 152	(1 854 766)	135 349
Füüsilise isiku tulumaks	104 109	1 024 278	(1 058 246)	70 141
Varamaks	-	34 780	(34 780)	-
Käibemaks	15 556	83 872	(96 662)	2 766
Eesti filiaali maksud	14 346	240 235	(221 482)	33 099
	1 267 010	3 891 595	(5 258 040)	(99 435)
Maksuvarad	-			(341 053)
Maksuvõlad	1 267 010			241 618

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(43) Kohustused edasikindlustusest**

	2009 latti	2008 latti
Edasikindlustusseltsid	1 069 278	991 917
Edasikindlustusmaaklerid	786 520	134 848
	1 855 798	1 126 765
	2009	2008
Edasikindlustusest tulenevate kohustuste jaotus riikide lõikes	latti	latti
ELi liikmesriigid	1 763 008	1 126 765
SRÜ, Kesk-Aasia	89 469	-
USA	3 321	-
	1 855 798	1 126 765

(44) Muud kohustused

	2009 latti	2008 latti
Transport Insurance Bureau ees	45 540	82 981
Töötajate ees (töötasud)	168 207	181 169
FCCM ees	77 205	92 665
Eelnenud aasta maksmata dividendid	5	5
Muud kohustused	243 351	476 451
	534 308	833 271

(45) Seotud pooled

Seotud pooled on äriühingu osanikud, juhatuse liikmed, nende lähisugulased ja äriühingud, mille üle eeltoodud isikutel on oluline mõju või kontroll. Mitu tippjuhtkonna liiget või nende seotud isikud omavad osalust muudes ettevõtetes, mille tagajärjel on neil kontroll või oluline mõju nende ettevõtete finants- või tegevuspoliitika üle. Äriühing tegi seotud pooltega järgmisi olulisi tehinguid.

Tegevuse käigus võtab äriühing ja kindlustab edasi teatavaid riske oma tütarettevõttega BTA Draudimas UAB (kuni 10. detsembrini 2009 seotud pool).

	2009 latti	2008 latti
Saadud kindlustuspreemiaid võetud edasikindlustuskohustuste eest	1 052 989	275 938
Makstud komisjonitasudeks	(50 027)	(14 077)
Makstud hüvitised	(30 889)	(108 738)
Makstud kindlustuspreemiaid loovutatud edasikindlustuskohustuste eest	(223 324)	(195 268)
Saadud vahendustasu	84 742	206 096
Makstud vahendustasu	(2 801)	(5 684)
Saadud intressid	49 050	54 589

Raamatupidamise aastaaruande lisad**Seotud pooltele antud laenude jäägid**

	2009	2008
	latti	latti
Juhatuse ja nõukogu liikmete kontrollitavatele äriühingutele antud hüpoteeklaenud	1 937 742	3 389 530
Allahindlusreserv	(673 447)	(1 035 286)
Juhatuse ja nõukogu liikmete kontrollitavatele äriühingutele antud hüpoteeklaenud, ilma lootusetute võlgade eraldiseta	1 264 295	2 354 244
Nõukogu ja juhatuse liikmetele antud laenud	144 699	203 658
Allahindlusreserv	(42 148)	(42 148)
Muud nõukogu ja juhatuse liikmetele antud laenud, neto	102 551	161 510
Muud seotud pooltele antud laenud	2 424 457	2 025 040
Allahindlusreserv	(521 377)	(521 439)
Muudele seotud äriühingutele antud muud laenud, neto	1 903 080	1 503 601
Seotud pooltele antud laenude jäägid, neto	3 269 926	4 019 355

Muud seotud pooltele antud laenud seisuga 31. detsember 2008 hõlmasid allutatud laenu BTA Draudimasele summas 1 027 312 Lāti latti tähtajaga aastatel 2014 ja 2015. Laen on allutatud pärast kõikide võlausaldajate nõudeid, aga enne aktsionäride nõudeid. Detsembris 2009 loovutas äriühing oma nõudeõigused laenule, mis oli antud tütarettevõttele BTA Draudimas summas 1 691 734 eurot (1 188 957 Lāti latti) seotud poolele SIA G&Z Investment Advisors, ning vastavalt seaduses sätestatule teavitas võlgnikku sellest 2010. aastal. Leping näeb ette, et loovutatud laenulepingute kehtivusaja jooksul on äriühingul õigus nõuda nõudeõiguste äriühingule tagasi loovutamist.

Muud nõuded

Muud nõuded	64 097	415 622
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete eraldised	-	(27 170)
Muud nõuded, neto	64 097	388 452
Muud võlad	27 591	50 027

Äriühingu teatavad nõukogu ja juhatuse liikmed on ka eeltoodud laene võtnud ettevõtete juhatuse liikmed, et omada mõju nende äriühingute tegevuse üle ja vältida laenude kasutamist väljaspool sihtotstarvet.

Nõukogu ja juhatuse liikmete kontrollitavatele äriühingutele antud hüpoteeklaenude tagatist on hinnanud sõltumatu hindaja ajavahemikul 01.05.2009 kuni 30.09.2009. Antud laenude intressimäär on lepingute kohaselt vahemikus 3–6%.

Teave seotud pooltega tehtud muude tehingute kohta

Seotud poolega sõlmiti varahaldusleping ja talle anti vara haldamiseks. Juhatuse liikmed või nende seotud pooled ostavad äriühingult kindlustustooteid.

Aruandeperioodi jooksul omandas äriühing seotud pooltelt täiendavalt 60% Leedu kindlustusseltsi BTA UAB aktsiatest ja sai 79,78% osalusega selle Leedu kindlustusseltsi emaettevõtteks.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(46) Eraldised**

	2009 latti	2008 latti
Töötajate preemiate eraldis	52 612	-
Puhkusereservi eraldis	444 401	491 643
Muud eraldised	5 000	-
	502 013	491 643

	Bruto latti
Eraldised seisuga 31. detsember 2007	365 412
Makstud	(365 412)
Eraldiste suurenemine	491 643
Eraldised seisuga 31. detsember 2008	491 643
Makstud	(491 643)
Eraldiste suurenemine	502 013
Eraldised seisuga 31. detsember 2009	502 013

(47) Töötajate arv ja teave filiaalide kohta

	2009	2008
Töötajad	717	805
Agendid	159	168
	876	973

Kindlustusagendid on isikud, kes vahendavad kindlustusteenuseid vaid ühe kindlustusseltsi nimel ja huvides, aga ei ole äriühingu töötajad.

	2009	2008
Filiaalid välisriigis	2	1
Klienditeeninduskeskused välisriigis	3	6
Piirkondlikud keskused	6	6
Filiaalid Lätis	21	21
Klienditeeninduskeskused	21	22
Kindlustuspoliiside müügipunktid	49	58
	102	114

	2009	2008
Keskmine töötajate arv	785	822
	785	822

Raamatupidamise aastaaruande lisad

	2009	2008
Peakontor	372	409
Filiaalid		
RC Riga	75	138
RC Latgale	30	41
RC Kurzeme	29	37
RC Vidzeme	50	53
RC Zemgale	49	59
RC Daugava	42	30
Leedu filiaal	1	
Eesti filiaal	69	38
	717	805

(48) Tööjõukulud

	2009 latti	2008 latti
Töötasu	5 941 339	6 798 220
Sotsiaalkindlustuse kulud	1 460 428	1 630 799
	7 401 767	8 429 019
Töötajad (kuulub halduskulude alla)	7 264 216	
Agendid (kuulub sõlmimiskulude alla)	137 551	
	7 401 767	

(49) Teave juhatuse ja nõukogu liikmete töötasu kohta

	2009	2008
Nõukogu	69 733	83 678
Juhatus	122 230	163 176
Sotsiaalkindlustuse kulud	46 102	48 469
	238 065	295 323

Juhatus ja nõukogu liikmete töötasu hulka kuulub tasu nende otseste kohustuste täitmise eest, sest kõik juhatuse ja nõukogu liikmed on äriühingu töötajad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**(50) Saabumata tähtajaga kindlustustegevusest tulenevad kohustused**

	2009 latti			2008 latti		
	Brutokohustus ed	Edasikindlustu s	Netokohustuse d	Brutokohustus sed	Edasikindlustu s	Netokohustuse d
Ettemakstud preemiate ja möödumata riskide tehnilised eraldised	23 125 885	(1 454 338)	21 671 547	33 131 557	(1 599 357)	31 532 200
Rahuldamata nõuete tehnilised eraldised	19 915 733	(3 637 995)	16 277 738	16 527 669	(3 175 112)	13 352 557
Kokku	43 041 618	(5 092 333)	37 949 285	49 659 226	(4 774 469)	44 884 757
Kuni 1 aasta	33 860 242	(5 092 333)	28 767 909	44 246 100	(4 774 469)	39 471 631
1–5 aastat	9 181 376	-	9 181 376	5 413 126	-	5 413 126

(51) Kasutusrent

Katkestamisele mittekuuluvad kasutusrendi maksete tähtajad on järgmised:

	31. detsember 2009	31. detsember 2008
	latti	latti
Ühe aasta jooksul	143 079	163 857
1–2 aastat	58 963	143 079
2–3 aastat	32 361	58 963
3–4 aastat	4 448	32 361
4–5 aastat	-	4 448
Kokku	238 851	402 708

(52) Bilansivälised kirjed ja tingimuslikud kohustused*Üldised nõuded*

Tavapärase äritegevuse käigus saab äriühing kindlustusvõtjatelt kahjunõudeid. Juhatus on need kahjunõuded läbi vaadanud ja leiab, et nende puhul ei teki muid olulisi kohustusi kui juba sätestatud kohustused.

Kohtuvaidlused

31. detsembri 2009. aasta seisuga ei olnud äriühingu vastu pooleliolevaid kohtuvaidlusi.

Krediidiga seotud kohustused

31. detsembri 2009. aasta seisuga ei olnud äriühingul bilansiväliseid krediidiga seotud kohustusi.

Kapitalikohustused

31. detsembri 2009. aasta seisuga ei olnud äriühingul kapitalikohustusi.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

KPMG Baltics SIA
Vesetas iela 7
Rīa LV 1013
Lāti

Tel +371 6703 8000
Faks +371 6703 8002
Veebileht www.kpmg.lv

Sōltumatu audiitori jāreldusotsus

BTA AAS aktsionāridele

Jāreldusotsus raamatupidamise aastaaruande kohta

Oleme auditeerinud BTA AAS-i raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsseisundi aruandest seisuga 31. detsember 2009, koondkasumiaruandest, nimetatud kuupāeva seisuga lōppenud majandusaasta omakapitali muutuste aruandest ja rahavoogude aruandest, samuti olulisemate arvestuspōhimōtete kokkuvōttest ning muudest selgitavatest lisadest, mis on esitatud lk 7–72.

Juhtkonna vastutus raamatupidamise aastaaruande eest

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja ōiglase esitamise eest kooskōlas Euroopa Liidus kehtestatud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega. Vastutus hōlmab pettusest vōi eksimusest pōhjustatud oluliste vigade ja ebatāpsusteta raamatupidamise aastaaruande ōiglaseks koostamiseks ja esitamiseks vajaliku sisekontrollisūsteemi loomist, rakendamist ja pidamist, nōuetekohaste arvestuspōhimōtete valikut ja rakendamist ning antud olukorras mōistlike raamatupidamishinnangute andmist.

Audiitori vastutus

Meie ūlesanne on anda auditi tulemustele tuginedes omapoolne hinnang raamatupidamise aastaaruande kohta. Korraldasime auditi kooskōlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega. Nende kohaselt tuleb meil jārgida asjakohaseid eetikanōudeid ning audit planeerida ja sooritada viisil, mis vōimaldab piisava kindlusega otsustada, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vīgu ja ebatāpsusi.

Audit hōlmab toiminguid, mille kāigus saadakse tōendid raamatupidamise aastaaruandes sātestatud summade ja muude nāitajate kohta. Valitud toimingud sōltuvad meie hinnangutest, sh raamatupidamise aastaaruandes oluliste pettusest vōi eksimusest pōhjustatud vigade ja ebatāpsuste esinemise riski hinnangust. Riski hindamisel analūisime ūksuse raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja ōiglaseks esitamiseks vajaliku sisekontrollisūsteemi sobivust antud asjaolude korral kohaste auditiprotseduuride vāljatōotamiseks, ent ei avalda arvamust ūksuse sisekontrollisūsteemi tōhususe kohta. Audit hōlmab ka raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspōhimōtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute kriitilist analūisi ning seisukohavōttu raamatupidamise aastaaruande esituslaadi suhtes tervikuna.

Me oleme veendunud, et auditi kāigus saadud tōendid on jāreldusotsuse tegemiseks piisavad ja sobivad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Arvamus

Meie arvates annab raamatupidamise aastaaruanne õige ja õiglase ülevaate BTA AAS-i finantsseisundist seisuga 31. detsember 2009 ja nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta tulemustest ja rahavoogudest kooskõlas Euroopa Liidus kehtestatud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega.

Aruanne muude õigusaktidest tulenevate nõuete järgimise kohta

Lisaks on meie kohustuseks hinnata, kas juhatuse tegevusaruandes lk 4–5 esitatud teave on kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega. Meie töö seoses tegevusaruandega piirdus ülalmainitud ulatusega ja hõlmas üksnes äriühingu raamatupidamise aastaaruandes sätestatud teavet. Meie arvates on tegevusaruanne kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega.

KPMG Baltics SIA tegevusluba nr 55

Ondrej Fikrle
KPMG Baltics SIA partner volituse alusel
Riia, Läti
31. märts 2010

Inga Lipsane
atesteeritud audiitor
Tunnistus nr 112

Käesolev järeldusotsus on lätikeelse originaali ingliskeelne tõlge. Kui kahes järeldusotsuses esineb lahknevusi, on ülimuslik lätikeelne versioon.

Aruande elektroonilised kinnitused

BTA apdrošinības akciju sabiedrība Eesti filiaāl (registrikood: 11223507) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruande andmete
õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Kinnitaja nimi	Kinnitaja roll	Kinnituse andmise aeg
Svetlana Shevtshenko	Sisestaja	22.07.2010

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EEK)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Kahjukindlustus	65121	71787750	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+371 9634715
E-posti aadress	info@bta-kindlustus.ee